

DEN NORSKE KIRKE

Borg biskop og bispedømmeråd

Årsmelding 2023

Kirke i vår tid

Innholdsfortegnelse

Ledernes beretning	4
Introduksjon til virksomheten og hovedtall	5
Kirken i tall	7
Årets resultater- Resultatmål og nøkkelindikatorer for Borg BDR 2023	8
Kirken åpner rom for tro	11
B 1.1 Forkynner evangeliet til mennesker gjennom hele livet	11
Resultatmål 1.1.1: Øke antall deltakere på gudstjenester.....	11
Resultatmål 1.1.2 Flere menigheter inkluderer samisk språk i gudstjenesten og følger opp forsoningsarbeidet.	14
Resultatmål 1.1.3 Oppslutningen om kirkelig gravferd og vigslar holdes stabil	15
Resultat.....	16
Resultatmål 1.1.4: Flere opplever tilhørighet og fellesskap ved å søke dåp, konfirmasjon og delta i barne og ungdomsaktiviteter	18
Resultatmål 1.1.5 Flere synger i kor og deltar i musikalske fellesskap	25
Resultatmål 1.1.6 Flere medlemmer opplever at kirken setter ord på mye av det som er viktig for dem.....	26
B 1.2 Fremmer verdier som utfordrer og som bygger et godt samfunn for alle	27
Resultatmål 1.2.1 Kirken deltar aktivt i samfunnsdebatten og på ulike arenaer i det offentlige rom..	27
Resultatmål 1.2.2 Kirken samhandler med ulike trossamfunn	28
B1.3 Styrker gjennom sin organisering en levende og nærværende folkekirke	31
Resultatmål 1.3.1 Økt rekruttering til kirkelige stillinger	31
Resultatmål 1.3.2 Kirken har en velfungerende organisasjon	32
Resultatmål 1.3.3 Kompetanseutvikling styrkes	32
Resultatmål 1.3.4 Kirken styrker sitt inntekts- og innsamlingsarbeid.....	35
Resultatmål 1.3.5 Økt oppslutning om kirkevalget	35
Kirken er der livet leves.....	37
B 2.1 Styrker kirke som kulturarena og forvalter av kulturarv for alle generasjoner	37
Resultatmål 2.1.1 Vekst i antall deltakere på konserter og kulturarrangement	37
Resultatmål 2.1.2 Styrker og fornyer kirkelig kulturarv lokalt og nasjonalt	38
Resultatmål 2.1.3 Skoler og andre aktører formidler kirkens kulturarv.....	43
B 2.2 Bidrar til å virkeliggjøre bærekraftmålene - lokalt, nasjonalt og globalt	44
Resultatmål 2.2.1 Flere sokn med diakonal satsing	45
Resultatmål 2.2.2 Kirken bidrar til å redusere klimagassutslipp.....	46
Resultatmål 2.2.3 Kirken reduserer fattigdom	46
Resultatmål 2.2.4 Kirke bidrar til å styrke psykisk helse Resultatmål 2.2.5 Kirken bidrar til å redusere ensomhet.....	47

Resultatmål 2.2.6 Kirken bidrar til fred og rettferdighet i verden	52
B 2.3 Samhandler med organisasjonslivet, andre tros- og kirkesamfunn, offentlige, private og ideelle aktører	54
Resultatmål 2.3.2 Styrker samarbeid og samhandling med organisasjoner og andre aktører i loklsamfunnet	54
Samarbeid med Kriminalomsorgen og tsjekkisk åndelig fengselstjeneste.....	55
Resultatmål 2.3.1 Samarbeid menighet-misjon styrkes.....	56
Resultatmål 2.3.3 Barne- og ungdomsorganisasjonene deltar inn i menighetenes arbeid.....	57
3. Kirken er mer for flere.....	58
B 3.1 Gir tilhørighet og skaper gode møteplasser og fellesskap fysisk og digitalt.....	58
Resultatmål 3.1.1 Kirkens digitale nærvær øker	58
Resultatmål 3.1.2 Universell utforming i og av kirken styrkes	60
Resultatmål 3.1.3 Folkekirken tilbyr ulike møteplasser og fellesskap.....	64
3.2 Motvirker utenforskap og utforsker nye måter å være kirke på.....	65
Resultatmål 3.2.1 Flere opplever tilhørighet og fellesskap ved å delta i barne- og ungdomsaktiviteter	65
Resultatmål 3.2.2 Flere unge 15-18-30 deltar aktivt gjennom råd og ting i kirkedemokratiet	69
Resultatmål 3.2.3 Kirken styrker sin rolle som sivilsamfunnsaktør	70
Resultatmål 3.2.4 Flere menigheter tilbyr fellesskap til nye i Norge	70
B 3.3 Skaper en mangfoldig, rekrutterende og inkluderende arbeidsplass og frivillighetsarena	72
Resultatmål 3.3.1 Flere kirkelige medarbeidere trives i jobben og opplever et inkluderende og likestilt arbeidsmiljø	72
Resultatmål 3.3.2 Flere engasjerer seg til frivilligoppdrag i kirken	77
Resultatmål 3.3.3 Kirken er en attraktiv og synlig arbeidsgiver	77
Resultatmål 3.3.4 Kirkens verktøy for digital samhandling utnyttes	78

Om kildene: Det er flere kilder til tallene med ulik validitet og datakvalitet.

SSBs kirkeårsstatistikk 2024- har valide tall. Vi ser også at datakvalitet på aktiviteter på institusjon/sykehjem, åpne kirker, sjelesorgsamtaler, ungdomsgudstjenester og frivillighet har ulik kvalitet.

Kirkerådet 2024, medlemsregisteret. Valide tall, med kjente svakheter for manglende registreringer av kirkelige handlinger.

Borg bispedømmeråd 2023 Medlemsundersøkelse Borg. Valide tall.

Borg bispedømmeråd 2024 Diakoniarbeidet i soknene i Borg. Valide tall.

Borg bispedømmeråd 2023 Diverse evalueringer av kurs og samlinger.

Borg bispedømmeråd Digital rapportering 2024. Omtrentlige tall, ikke alle sokn har rapportert.

Trosopplæringsrapportering 2024 Valide tall.

Analysegrunnlag:

Vi har valgt å sammenligne 2023 med resultatene for 2022, der annet ikke er oppgitt.

Ledernes beretning

Året 2023 har vært preget av stort engasjement på flere områder i Den norske kirke i Borg. I lokalkirken blomstrer det kirkelige arbeidet og mange steder er man tilbake til der man var før korona, det er svært gledelig å se at folkekirken utvikler seg i takt med vårt mangfoldige samfunn. 500 enestående valgmedarbeidere har gjennomført et demokratisk kirkevalg med 670 nyvalgte rådsmedlemmer for 460 000 medlemmer. Samtidig opplever vi at folk er preget av uro og bekymring for situasjonen i verden. Det har i hele bispedømmet gitt seg utslag i fredsmarsjer, fredsgudstjenester, fredskonserter og bønn om fred.

En synlig og relevant folkekirke som engasjerer seg i menneskers liv

I 2023 var kirken synlig på flere arenaer i det offentlige rom enn i 2022; gjennom lysutdeling på flere kjøpesentre under allehelgen, gjennom et fortsatt stort arbeid i sosiale medier, ved at flere benyttet seg av åpne kirker og kirkens samtaletilbud, og flere barn i barnehager og skoler fikk nyte godt av et større skole-kirke samarbeid. Vår satsing på ungdomsdiakoni manifesterte seg i 20 nye tiltak for ungdommer. Det er en veldig god start på et arbeid som vi vet vil bli stadig mer relevant og nødvendig i vårt samfunn.

Flere barn og unge opplever tilhørighet og deltar i kirkens aktiviteter

Vi er svært glade for at breddetiltaket Lys våken har nådd flere i 2023. Konfirmasjonsarbeidet gir også mening og møteplasser for halvparten av 15-åringene i Borg, og 70 prosent av medlemmene i målgruppen. Totalt sett er det hele 35 000 barn og unge som i 2023 fikk oppleve fellesskap og fikk kirkelig undervisning og innføring i vår kristne kulturarv og verdier. Dåpshandlinger har gått drastisk ned fra 2022, dette skyldes i hovedsak at dåpstallene i 2022 var svært høye, i etterkant av gjenåpning etter

korona. Det viktige babysangarbeidet har også nådd færre i 2023, det gir grunn til særlig fokus på dette i 2024.

Flere deltar i gudstjenester, kirkelige handlinger og møteplasser.

Flere har deltatt i gudstjenester i 2023, særlig er det en økning på julaften og i skolegudstjenester, det er svært gledelig. Det er unikt i nasjonal sammenheng at økningen i antall konserter og kulturarrangementer er så stor, dette er viktige møteplasser for andre målgrupper enn dem som går fast til gudstjeneste. Vi ser en fortsatt økning i antall sokn som tilbyr familiemiddager og slik tilpasser seg folks behov. Tilsvarende ser vi at arbeidet med eldretreff, tilbud for innvandrere, og frivillige øker i omfang.

Vi er stolte av hvordan kirken løser sitt samfunnsoppdrag og skaper mer himmel på jord. Det er mye å bli imponert av i det som har foregått i 2023. Vi vil takke alle som bidrar til at kirken i vår tid betyr mer for stadig flere. Og at vi sammen skaper mer himmel på jord!

Karin-Elin Berg
leder

Kari Mangrud Alvsvåg
biskop

Introduksjon til virksomheten og hovedtall

Omtale av virksomheten og samfunnsoppdraget

Borg biskop og bispedømmeråd er den regionale ledelsen for Den norske kirke i Borg bispedømme. Borg bispedømmeråd er det demokratiske organ som leder arbeidet i Borg bispedømme. Bispedømmerådets hovedoppgave er å ha sin oppmerksomhet henvendt mot alt som kan vekke og nære det kristelige liv i menighetene. Bispedømmerådet skal fremme samarbeidet mellom det enkelte menighetsråd og andre lokale arbeidsgrupper innen bispedømmet. Bispedømmerådet ansetter bispedømmets prester og proster.

Hovedmålet er å støtte opp under Den norske kirke i samsvar med Grunnloven § 16.

« Alle Indvaanere av Riget have fri Religionsøvelse. Den norske Kirke, en evangelisk-luthersk Kirke, forbliver Norges Folkekirke og understøttes som sådan af Staten.....»

Fra dette hovedmålet er det utledet følgende mål:

- Den norske kirke skal være en landsdekkende, lokalt forankret kirke.
- Den norske kirke skal ha en oppslutning som bekrefter dens karakter som folkekirke.
- Den norske kirke skal formidle evangelisk-luthersk tro og tradisjon og tilby trosopplæring til alle barn.
- Den norske kirke skal være organisert i samsvar med demokratiske prinsipper og verdier.

Borg bispedømmeråd utviklet ut fra disse fire hovedmålene, resultatmål for Den norske kirke og strategiplan for Den norske kirke, tre strategiske mål og 28 resultatmål for sin virksomhet.

Bispedømmerådet består av ni valgte medlemmer pluss biskop og har stiftsdirektør som daglig leder. Ungdomsrådet i Borg har seks valgte medlemmer og to vara.

Borg bispedømmeråd har i 2023 bestått av:

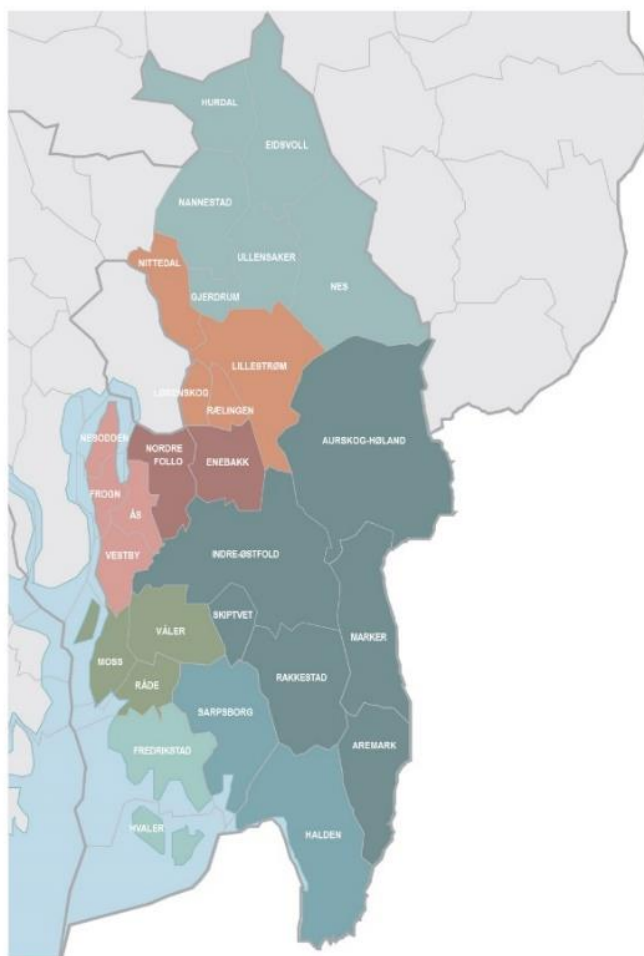
Leder: Karin-Elin Berg

Nestleder: Erling Birkedal

Medlemmer: Sidsel Repstad, Ole Jacob Flæten, Thomas Bjørtomt-Haug, Anita Patel, Aleksander Abelsen, Kristine Lund Almås og May Helen Nupen fram til 1.8, deretter Solveig Julie Mysen.

Borg biskop: Kari Mangrud Alvsvåg

Omtale av organisasjonen

Borg bispedømmeråd hadde i 2023 totalt 156,3 årsverk, fordelt på 144,5 opprettede presteårsverk og 11,8 årsverk i sekretariatet. Prostene og sekretariatets ledergruppe utgjør bispedømmets daglige ledelse. Biskopen leder prostene og prestedtjenesten. Prostene er som hovedregel medlem i kirkelige fellesråd og styrer prestedtjenesten i prostiet. Stiftsdirektøren leder virksomheten i sekretariatet. De to seksjonene personal og service, og kirke og samfunn, har hver sin seksjonsleder. Sekretariatet for Borg biskop og bispedømmeråd holder til i Fredrikstad.

Illustrasjonen viser Borg bispedømme med oversikt over de 29 kommunene fordelt i bispedømmets 8 prostier.

Samarbeidsaktører

Borg bispedømmeråd samarbeider med Borg kirkevergelag, Dialogforum Østfold, Kirkens Bymisjon, Kirkens Nødhjelp, Kirkens SOS, Kirkens Familievern, IKO – Kirkelig Pedagogisk Senter, Håpets katedral AS, Borgleden Pilegrimssenter AS, Oslo Pilegrimssenter.

Gjennom Samarbeidsrådet for Menighet og Misjon (SMM) samarbeider Borg med Areopagos, Den Norske Israelmisjon, Det Norske Misjonsselskap, HimalPartner, Misjonsalliansen, Normisjon og Stefanusalliansen. Gjennom Samarbeidsrådet for Barne- og Ungdomsorganisasjoner i Borg (SBU Borg) samarbeider biskop og bispedømmerådet med NMSU, Hekta, Søndagsskoleforbundet, Acta, NLMU, Ung kirkesang, KFUK/M, KRIK, Skjærgårdsgospel og Changemaker.

Samarbeidet med Svenska kyrkan Gøteborg stift og The Evangelical Lutheran Church in Jordan and The Holy Land (ELCJHL) fortsetter også.

Kirken i tall

Nøkkeltall medlemmer

Prosti	Antall sokn	Medlemmer DnK			% endring siste år	Folketall			% endring siste år	Andel medlemmer	
		2017	2022	2023		2017	2022	2023		i % av folketall	% endring siste år
Fredrikstad domprosti	11	56883	55352	54767	-1,1	85517	89206	90017	0,9	60,8	-1,2
Søndre BORGESYSSSEL	16	58036	56870	56529	-0,6	86580	90768	91706	1,0	61,6	-1,0
Vestre BORGESYSSSEL	7	39364	38745	38454	-0,8	61607	65580	66079	0,8	58,2	-0,9
Østre BORGESYSSSEL	22	56608	55207	54815	-0,7	78106	81552	82408	1,0	66,5	-1,2
Søndre Follo	11	44180	42807	42721	-0,2	72592	76867	78263	1,8	54,6	-1,1
Nordre Follo	8	44240	42552	42181	-0,9	69003	73637	75042	1,9	56,2	-1,6
Nedre Romerike	14	100067	96775	96037	-0,8	163910	183370	188370	2,7	51,0	-1,8
Øvre Romerike	20	72336	72387	71788	-0,8	105751	120246	122940	2,2	58,4	-1,8
Borg bispedømme	109	471714	460695	457292	-0,7	723066	781226	794825	1,7	57,5	-1,4

Kilde: Medlemsregisteret og SSB 2023. Tidsseriene er korrigert for medlemstall uten tilhørige.

Volumtall

	Volumtall kirkelige handlinger og gudstjenester						2016 Endring i %	
	2016	2019	2020	2021	2022	2023	Endring siste år	I forhold til 2019
Antall dåpshandlinger	3832	3344	2527	3049	3346	2902	-13	-13
Antall konfirmerte	4671	4425	4296	4307	4059	4164	3	-6
Antall kirkelige vigslar	937	778	466	926	935	732	-22	-6
Antall kirkelige gravferder	4587	4512	4537	4677	4909	4641	-5	3
Antall gudstj. totalt	6367	6374	5115	5320	6164	6024	-2	-5
Ant deltakere gudstj. totalt	595192	567364	230737	233729	451291	464741	3	-18

Kilder: SSB og Kirkerådet 2023. NB! Antall handlinger påvirkes av antall personer i årskull og antall medlemmer.

Tabell kirkens oppslutning i mangfoldssamfunnet-kommer, andel konfirmanter og gravlagte av medlemmer, andel døpte og medlemmer korrigert for innvandrerbefolkning og fødte av 1. og 2. generasjonsinnvandrere.

Årets resultater- Resultatmål og nøkkelindikatorer for Borg BDR 2023

Innsatsområder	Resultatmål:	Resultat 2023 versus 2022
Strategi Kirken åpner rom for tro		
1.1 Forkynner evangeliet til mennesker gjennom livet	1.1.1 Øke antall deltagere på gudstjenester	Antall deltakere i gudstjeneste søn/helligdag økning 2,2 %. Totalt 340 000 deltagere. Antall deltakere gudstjeneste hverdager økning 5,1 %, totalt 125 000 deltagere.
	1.1.2 Flere menigheter inkluderer samisk språk i gudstjenestelivet og følger opp forsoningsarbeidet.	Antall menigheter som inkluderer samisk språk i lokal gudstjenesteordning, 2 færre gudstjenester enn i 2023
	1.1.3. Oppslutningen om kirkelig gravferd holdes stabil og vigslers holdes stabil	Andel kirkelige gravferder av døde medlemmer + 4 %, totalt 4646 gravferder. 101 % av døde medlemmer. Antall vigslers ned 22 % til 732.
	1.1.4 Flere opplever tilhørighet og fellesskap med å søke dåp, konfirmasjon og delta i barne og ungdomsaktiviteter	Antall døpte 2902- nedgang på 16 % og andel døpte av fødte 40 % og andel døpte korrigerede for fødte av innvandrere 68%. Oppslutninger bredde tiltak har økt til 3111. Økning på øvrige tiltak på 11 % til 18 135. Totalt 35 000 deltagere i barne- og ungdomsaktiviteter. Antall konfirmanter opp 3 % til 4164 og andel konfirmerte av medlemmer stabilt på 74%.
	1.1.5 Flere synger i kor og deltar i musikalske fellesskap	Antall kor for barn nedgang på 11 %, antall kor for voksne økt med 1 % og kormedlemmer barn har økt med 3%, antall kormedlemmer voksne økt med 15 %.
	1.1.6 Flere medlemmer opplever at kirken setter ord på mye av det som er viktig for dem	Andelen medlemmer som er enige i at kirken setter ord på mye av det som er viktig for meg er redusert med 8 % poeng, fra 29 % til 21 % fra 2021 til 2023.
1.2 Fremmer verdier som utfordrer og bygger et godt samfunn for alle	1.2.1 Kirken deltar aktivt i samfunnsdebatten og på ulike arenaer i det offentlige rom	Antall kronikker, resultater medieovervåking, kampanjer, markedsdager, byggedager, Pride, 22.juli Antall offentlige steder for lysutdeling allehelgen økt med 23,3%. 37 steder i 2023.
	1.2.2 Kirken samhandler med ulike trossamfunn	Antall fora/tiltak for religionsdialog er stabilt, etablering av dialogforum Romerike, etablering av STL Borg. Antall deltagere i økumenisk samarbeid/gudstjenester har økt.
1.3 Styrker gjennom sin organisering en levende og nærværende folkekirke	1.3.1 Økt rekruttering til kirkelige stillinger	Antall kvalifiserte søkere til kirkelige stillinger er stabilt, men antall søkere er redusert fra 2,6 til 2,2 per stilling. Positiv utvikling i samarbeid med fellesråd.
	1.3.2 Kirken har en velfungerende organisasjon	God samledelse mellom arbeidsgiverlinjene regionalt og lokalt.
	1.3.3 Kompetanseutviklings styrkes	Antall deltagere på e-læringskurs har økt. Gjennomført 8 kurs for alle nye menighetsråd. Alle planlagte fagdager gjennomført med god deltagelse.
	1.3.4 Kirken styrker sitt inntekts- og innsamlingsarbeid	Sum innsamlede midler har økt med 4 %. Totalt 23 millioner NOK.
	1.3.5 Øker oppslutning om kirkevalget	Oppslutningen halvert fra 10 til 5 % for leke kandidater, nedgang på 6 % for lek kirkelig tilsatte, og økning på 9 % for prester.
Strategi Kirken er der livet leves		
2.1 Styrker kirken som kulturarena og forvalter av kulturarv for alle generasjoner	2.1.1. Vekst i antall deltakere på konserter og kulturarrangement	Antall deltakere på konserter/kulturarrangement i kirkene har økt med 19 % og antall arrangementer har økt med 9 %. Totalt 1400 konserter/arrangementer og 150 000 deltagere.
	2.1.2 Styrker og fornyer kirkelig kulturarv lokalt og nasjonalt	Åpne kirker besøk økt med 22 %, men færre åpne kirker (ned 8 % og ant. timer ned 28 %, totalt 1800 dager/kvelder med åpen

2.2 Bidrar til å virkeliggjøre bærekraftsmålene		kirke. Pilegrimsarbeidet har økt og annet samarbeid med andre aktører, oppgradering kirkebygg har økt.
	2.1.3 Skoler og andre aktører formidler kirkens kulturarv	Antall avdelinger og klasser i barnehager og klasser i skole-kirke samarbeidet har økt med 20 %. Totalt 764 avdelinger og skoleklasser.
	2.2.1 Flere sokn med diakonal satsing	Diakonale ungdomssatsinger har økt med 20 tiltak, og antall formelle avtaler økt med 2 % (55%) og antall uformelle avtaler litt redusert /fra 77% til 83%)
	2.2.2 Kirken bidrar til å redusere klimagassutslipp	Antall enheter sertifiserte miljøfyrtårn/grønne menigheter- ikke data p.d.d.
	2.2.3 Kirken reduserer fattigdom	Innsamlet beløp i fasteaksjon redusert med 5 % til 3,7 mill NOK fra 3,9 mill NOK. Innsamling til misjonsformål økning på 50 % til 1,4 mill NOK.
	2.2.4 Kirken bidrar til å styrke psykisk helse	Antall sorggrupper har økt med 7 % til 203 og antall sjelesorgsamtaler har økt med 46 %. Totalt 12 728 samtaler både av vigslende, ikke vigslende og institusjonsprester.
	2.2.5 Kirken bidrar til å redusere ensomhet	Antall besøk økt med 7 % til 3738 besøk og tilbud om aktiviteter/møteplasser omfatter sykehjemsandakter, syverksted, eldretreff, språkkafe, treffpunkt for barn og unge.
	2.2.6 Kirken bidrar til fred og rettferdighet i verden	Fakkeltog, ELCJHL, forbønner etc. Vanskelig å fargelegge i dagens verden?
2.3 Samhandler med organisasjonslivet, andre tros og kirkesamfunn, offentlige, private og ideelle aktører	2.3.1 Samarbeid mellom menighet og misjon styrkes	Antall SMM avtaler redusert pga. menighets-sammenslåinger.
	2.3.2 Styrker samarbeid med organisasjoner og andre aktører i lokalsamfunnet	Formelle og uformelle avtaler med andre aktører og antall samarbeidsprosjekter,
	2.3.3 Barne- og ungdomsorganisasjoner deltar inn i menighetene	Samarbeid regionalt og lokalt er styrket.
Strategi Kirken er mer for flere		
3.1 Gir tilhørighet og skaper gode møteplasser og fellesskap fysisk og digitalt	3.1.1. Kirkens digitale nærvær øker	Gjennom digitalprest Brage Midtsund og alle menighetenes arbeid i SoMe har kirkens digitale nærvær økt også i 2023.
	3.1.2 Universell utforming i og av kirken styrkes	Antall sokn med tilbud til mennesker med funksjonshemming er redusert med 15 % fra 78 til 66, antall inkluderende menigheter stabilt, antall kirkebygg som tilfredsstillende UU krav øker.
	3.1.3 Kirken tilbyr ulike møteplasser og arenaer	Økning i antall møteplasser og tiltak for ungdom, eldretreff, allehelgen, planleggingsdager, turer og tiltak for innvandrere.
3.2 Motvirker utenforskap og utforsker nye måter å være kirke på	3.2.1 Flere opplever tilhørighet og fellesskap ved å delta i barne og ungdomsaktiviteter	Tiltak for barn og unge 12-19 år har økt med 50 % fra 40 til 60. Antall sokn som har tiltak for ungdom har økt med 26 % fra 50 til 63 sokn.
	3.2.2 Flere unge 15-18-30 deltar aktivt gjennom råd og ting i kirkedemokratiet	Antall unge 15-18-30 som deltar i råd og på ungdomstinget er stabilt.
	3.2.3 Kirken styrker sin rolle som sivilsamfunnsaktør.	56 sokn deltar i psykososiale kriseteam. Tettere kontakt med politi og kommuner. Økt fokus på beredskap og kirken som samvirkeaktør.

	3.2.4 Flere menigheter tilbyr felleskap til nye i Norge	Antall menigheter med tilbud ifm integreringsarbeid økt fra 56 til 62.
	3.2.5 Kirken bidrar til nyskaping og innovasjon	Det foregår mye innovasjon lokalt på egen kjøll og i samarbeid med andre. «Meningen med meg», allehelgen, sosiale medier, drop in dåp og bryllup, ungdomsdiakonale satsinger, kafe på sykehjem etc.
3.3 Skaper mangfoldig, rekrutterende og inkluderende arbeidsplass og frivillighetsarena	3.3.1 Flere kirkelige medarbeidere trives i jobben og opplever et inkluderende og likestilt arbeidsmiljø.	Medarbeiderundersøkelsen viser trivsel på 4,2 (5 er maks) Sykefravær på 9 %, avtale om Helt Med er inngått. Samlinger for prester som er kvinner og ansatte med LHBTQ identitet er gjennomført.
	3.3.2 Flere engasjerer seg til frivilligoppdrag i kirken.	Ant. frivillige har økt med 6 % fra 7350 til 7810, ant. arrangement/samlinger for frivillige har økt med 27 %, 66 samlinger og 67 fester. Før korona var antallet 11 700.
	3.3.3 Kirken er en attraktiv og synlig arbeidsgiver	Plan for rekruttering gjennomføres og sommervikariat for teologistudenter ble gjennomført.
	3.3.4 Kirkens verktøy for digital samhandling utnyttes	Antall sokn som bruker kirkens nettsider, Flere sokn bruker skjerikirken.no, Ulike plattformer skaper utfordringer for digital samhandling.

Kirken åpner rom for tro

B 1.1 Forkynner evangeliet til mennesker gjennom hele livet

Resultatmål 1.1.1: Øke antall deltakere på gudstjenester

Resultat

Antall deltakere på gudstjenester totalt har økt med 3% fra 2022 til 2023.

For Norge som helhet har økningen vært 1%.

Deltakelsen søndag og helligdag har samme utvikling.

Økningen kommer hovedsakelig fra to steder; julaften (opp 14%), og skole/barnehagegudstjenester (opp 10%). Resultatmålet er oppnådd.

Vurdering

Sammenligner vi med 2019, før pandemien, er nedgangen 18%, nasjonalt er nedgangen 19%.

Det viser at kirken i likhet med mange andre aktører har en utfordring med at folks vaner ble endret under de to pandemiårene. Men at utviklingen nå går riktig vei.

Søndag- og helligdagsgudstjenester

I fjorårets årsrapport så vi en dreining fra familiegudstjenester til øvrige tiltak for familier i hverdagen. SSB-statistikken er fra 2023 endret slik at gudstjenester tilrettelagt for familier/barn og for ungdom er slått sammen. Det gjør det vanskelig å måle om det har vært en ytterligere forskyving på dette feltet.

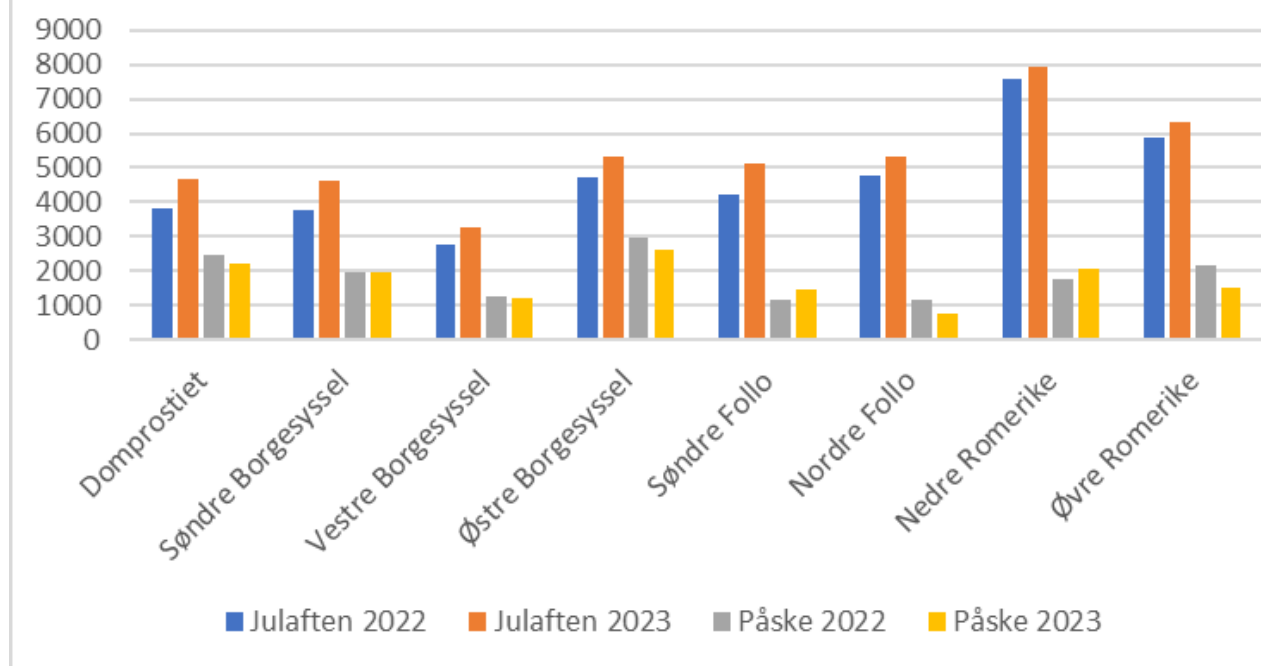
Summen for familie/barn og for ungdom er tilnærmet lik for 2022 og 23. En indikasjon på at utviklingen fortsetter er en økning i kategorien «øvrige tiltak» i Trosopplæringsrapporteringen fra menighetene. Den viser en øking fra 430 til 488 tiltak fra 22 til 23, og en økning på 1740 deltakere (opp 10%). I denne kategorien finner vi bl.a. familiemiddager. (Mer om «øvrige tiltak» under 1.1.4)

Høytidsgudstjenester

I 2022 var nedgangen på julaftensgudstjenestene fra 2019 kraftigere enn på ordinære gudstjenester. Det ble da forklart med mye sykdom i befolkningen og en mer forsiktighet i høytider med å utsette seg for smitte. I 2023 var det en solid økning julaften (14%) som gjør at dette er jevnet ut.

I påsken var det derimot en nedgang i deltakelse fra 2022. Tabellen viser at det er variasjoner mellom prostiene.

Jul og påske 2022 mot 23, prostivis

Gudstjenester utenom søn- og helligdag

Det er to store kategorier her: Skole/barnehagegudstjenester og lørdagskonfirmasjoner. I SSB-rapporten skiller ikke mellom søndags- og lørdagskonfirmasjoner, men av de 80.000 deltakere på konfirmasjonsgudstjenestene er trolig over halvparten på lørdager.

I tillegg kommer ulike hverdagsgudstjenester. Totalt ser vi en økning i deltakelse på 5%

Menighetenes strategiske arbeid med gudstjenestene

Mange steder ser menighetene behov for å gjøre strategiske grep for at flere skal oppleve gudstjenestetilbudet som aktuelt. Både tidspunkt og form er av tingene som blir vurdert.

Biskopen har i 2023 gitt tydelige signaler via prostene om at forsøksordninger er velkomne. Det er kommet søknader fra flere menigheter om prøveprosjekt med hovedgudstjenester på andre tidspunkt enn kl.11, og med en annen liturgi enn det som ligger i den vedtatte ordning for hovedgudstjenesten. Søknader som innvilges har gjerne en avgrenset forsøksperiode og krav om en evaluering. Tanken er at erfaringer kan brukes av andre. Siden det tar noe tid fra slike signaler gis til søknader er ferdig forberedt og sendt ventes et enda høyere antall søknader i 2024. Det er likevel grunnlag for å si at biskopens signaler allerede har gitt resultater, og har gitt menigheter frimodighet til å tenke nytt.

Noen eksempler på søknader:

-I Askim og Mysen har man i 2023 hatt et forsøk med økt forordning for å få på plass 10 ekstra kveldsgudstjenester i året på søndager, rettet mot Unge Voksne. Skal evalueres i 2024.

-Fjellhamar fikk i 2023 godkjent en ny type hovedgudstjeneste («G3») som tar opp i seg mange av elementene fra deres «G2-gudstjeneste» som er rettet mot Unge Voksne. Normalt feires både høymesse og G2 hver søndag i skoleåret. G3 er tenkt som en mellomting mellom høymessen og G2, som skal kunne brukes de søndagene det ikke kjøres dobbelt. Målet er å styrke gudstjenestefellesskapet og fornye gudstjenesten.

-Greåker menighet søkte i 2023 om en prøveordning våren 24 med å flytte tre gudstjenester fra kl.11 til 18.

-Langhus og Siggerud menigheter søkte i 2023 om å flytte hovedgudstjenesten fra kl.11 til 19 en gang i måneden ut 2024.

-Kråkstad menighet søkte i 2023 om å prøve ut redusert forordning i Kråkstad sokn fra 3 av fire søndager i måneden til annenhver søndag ut 2024. Ressursene skal flyttes til å samle menigheten på andre «kirkedager», som familiesamlinger mandager (Supermandag), og temakvelder for voksne flere ganger i semesteret.

Noen menigheter har hatt en betydelig vekst i deltakelse på gudstjenester i 2022. Dette gjelder særlig i Søndre Borgesyssel, bl.a Sarpsborg. Prosten i Søndre Borgesyssel mener dette kan ha sammenheng med bevisst satsing på møteplasser som gir en positiv smitteeffekt på gudstjenestebesøket. Dette gjelder nabolagsfest, kirkemiddager og konsertvirksomhet.

Digitale andakter

Digitale andakter er godt etablert og når godt ut også i 2023. En av tre menigheter publiserte andakter på sosiale medier i 2023. I 2022 var det 814 andakter med 29 588 visninger i digitale medier, og hele 912 485 i rekkevidde*. I 2023 er rapporteringen forenklet, vi har ikke konkrete tall for rekkevidde. Av disse svarer 33 % at de har stabil rekkevidde, mens 30 % forteller om økning i rekkevidde. Ingen forteller om redusert rekkevidde.

Organisten Leif Ingvald Skaug har gjort et stort digitalt arbeid med musikk og andakter. I 2023 har han på sin facebookside hatt rekkevidde på hele 714 000. Borg bispedømme har støttet arbeidet i 2023.

*Rekkevidde definerer hvor mange unike brukere (kontohavere) som har sett innhold fra kirkens sider, inkludert innlegg, historier, annonser, sosial informasjon fra Kontosenter-kontoer som har samhandlet med siden din, med mer. Denne målingen er anslått.

Digitale Gudstjenester

I 2023 er det fire fellesråd som rapporterer om digitale gudstjenester. Det er Fredrikstad, Ullensaker, Gjerdrum og Halden. Av disse rapporterer tre om stabil rekkevidde og en om økning i rekkevidde. I 2022 var det 135 gudstjenester med 97 040 i rekkevidde. Gitt rapporteringen for 2023 er det grunn til å anta at rundt 100 000 mennesker på et eller annet vis har fått med seg deler eller hele digitale gudstjenester fra menigheter i borg.

Brage digitalprest er en satsing gjennom kommunikasjonsløftet som innebærer at kapellan Brage Midtsund har 40 % av stillingen sin dedikert til digitalt arbeid, i hovedsak med ungdommer som målgruppe. Han har prøvd ut live-gudstjenester på Tik Tok i 2023. På 16 Live-gudstjenester har han 50-200 seere i snitt. Dette er ordinære gudstjenester som han holder i kirken, han setter på Live Tik Tok og så henger seere seg på. Disse gudstjenestesendingene blir moderert av andre personer under sending, det filmes ikke ansikter etc. og etter gudstjenesten svarer Brage på spørsmål fra seerne. Mellom 50 og 200 ungdommer som får med seg små eller store deler av en gudstjeneste på Tik Tok vurderes som bra og verdifullt.

Oppsummering og veien videre resultatmål 1.1.1:

Erfaringene og tallene fra 2023 gir grunnlag for å peke på to utviklingstrekk som bør følges opp med tiltak i det videre arbeidet:

- Menigheter ønsker å arbeide strategisk og målrettet med kirkens tilbud rundt gudstjenester og gudstjenestelige samlinger. Snart to år er gått siden de siste covid-tiltakene som berørte arrangementer ble fjernet, og alt tyder på at gudstjenestelivet har endret seg betydelig som en følge av pandemiårene. Det er behov for nytenkning, og biskopen vil både stimulere til dette, og bidra til å dele erfaringer på tvers av menigheter i bispedømmet
- Kirkens høytider får sine tyngdepunkt flyttet fra de tidligere høytidsgudstjenestene til perioden i forkant av høytiden.

Julen ble spesielt kommentert i fjorårets årsrapport, der det ble konkludert med at folks julefeiring varer hele desember, og at vi må se på hele advents- og juletiden samlet.

Når det gjelder påske kan vi i år føye til at dette også gjelder her. Vi ser en nedgang i deltakelse i gudstjeneste fra Skjærtorsdag til 2.påskedag. Det som ikke fremkommer som en del av kirkens påsketilbud er påskevandring for skoler, og evt skolegudstjenester i forbindelse med påske. (Mer om skole- og barnehagegudstjenester under 2.1.3) Mange menigheter har også palmesøndag som sin hovedgudstjeneste for familier i påsken, men denne kommer altså ikke med på SSB-statistikken

over gudstjenester i påsken. Det kirkemusikalske tilbudet før og i løpet av påsken er også betydelig, og er en vesentlig del av kirkens påskebudskap.

Kommunikasjon rundt høytidene må ta utgangspunkt i denne virkeligheten, og ressurser må styres på bakgrunn av denne.

- Arbeidet med digitale andakter og gudstjenester i sosiale medier må fortsette og videreutvikles med moralsk og kompetansemessig støtte i organisasjonen.

Resultatmål 1.1.2 Flere menigheter inkluderer samisk språk i gudstjenesten og følger opp forsoningsarbeidet.

Resultat

Det var i 2022 en liten nedgang i antall gudstjenester hvor hele eller deler av gudstjenesten foregikk på samisk; fra 23 til 21. Resultatmål delvis oppnådd. «Delvis» fordi det var en faktisk nedgang i tallet på gudstjenester, men virkningen av det øvrige arbeidet vurderes som betydelig.

Vurdering

Det var store variasjoner mellom prostiene; Nordre Follo økte fra 2 til 6, mens Søndre Borgesyssel reduserte fra 5 til 1. Prosten her påpeker at 06.02 i 2022 var en søndag, og at dette forklarer et høyere tall der da. Prosten i Nordre Follo sier økningen er en direkte konsekvens av fagdagen i november, at prester har lært seg samiske ledd og bl.a brukte det på julaften ett sted.

I 2023 har bispedømmet lagt ned et stort arbeid med å følge opp forsoningsarbeidet etter at regjeringens Sannhets- og forsoningskommisjon la frem sin sluttrapport i juni. Prostemøtene har vært brukt til å arbeide med tematikken, og til å legge en plan for hvordan oppfølgingen skal være. Også Borg Arbeidsgiverforum AU har arbeidet med saken på flere møter.

Alle prostene tok E-læringskurset fra Kirkerådet før sommeren, og alle prester ble oppfordret til å ta det i løpet av sommeren.

Det ble avholdt en Biskopens fagdag om Sannhet og forsoning 7.november i Ski nye kirke. Alle prester var innkalt og fellesrådsansatte invitert. 200 deltakere fikk møte kommisjonens leder, Dagfinn Høybråten, og samiske representanter som bidro med sine fortellinger. Blant dem var artist og aktivist Ella Marie Hætta Isaksen. Dagen ble avsluttet med gudstjeneste der ulike ledd på flere samiske språk ble benyttet som en inspirasjon. Samlingen fikk svært gode tilbakemeldinger fra deltakerne, og bidro til økt kunnskap på feltet og gav praktiske tips til hvordan menighetene kan følge opp arbeidet (mer om dette under punkt 1.3.3). Fagdagen ble også et første møte med Borg for den nytilsatte presten som skal betjene den samiske befolkningen i Oslo og på Østlandet; Caroline Hauglid-Formo. Hun ble innsatt 29.10 i Trefoldighetskirken, og deltok i forberedelser og med preken på fagdagen.

Veien videre:

- Kirkemøtet 2024 skal behandle en sak om oppfølgingen av Sannhets og forsoningskommisjonens rapport. Her er det forventet at det legges et ansvar på alle menigheter at menighetslivet skal inkludere tradisjoner og religiøsitet fra minoritetene som er omtalt i rapporten. Det vil følge en handlingsplan som vil gi menighetene økt tilgang på ressurser og kunnskap. Borg vil følge opp Kirkemøtesaken etter Kirkemøtet.
- På fagdagen ble det formulert en målsetting fra biskop om at det 6.februar 2024 skulle feires gudstjeneste på selve samenes nasjonaldag, ikke bare på nærmeste søndag. Det ble og oppfordret til at alle arrangementer i kirkene denne dagen skulle ha en markering ved et innslag eller et symbol, flagg e.l.

- Erfaringer fra fagdag og E-læringskurs er at ekte møter med mennesker gjør mest inntrykk og størst effekt på kirkens ansatte. Dette er noe vi skal ta med oss videre i oppfølgingen av forsoningsarbeidet. Dette arbeidet omfatter ikke bare samer, men også kvæner, skogfinner og norskfinner
- Borg har sammen med Hamar bispedømme fått et særlig ansvar for oppfølgingen av skogfinner. Domprosten deltok på en samling med Hamar og flere skogfinske organisasjoner i juni. Når menigheter skal drøfte hva kommisjonens rapport skal ha for konsekvenser for dem, blir det viktig å være klar over at mange i Borg har skogfinsk bakgrunn.

Resultatmål 1.1.3 Oppslutningen om kirkelig gravferd og vielser holdes stabil

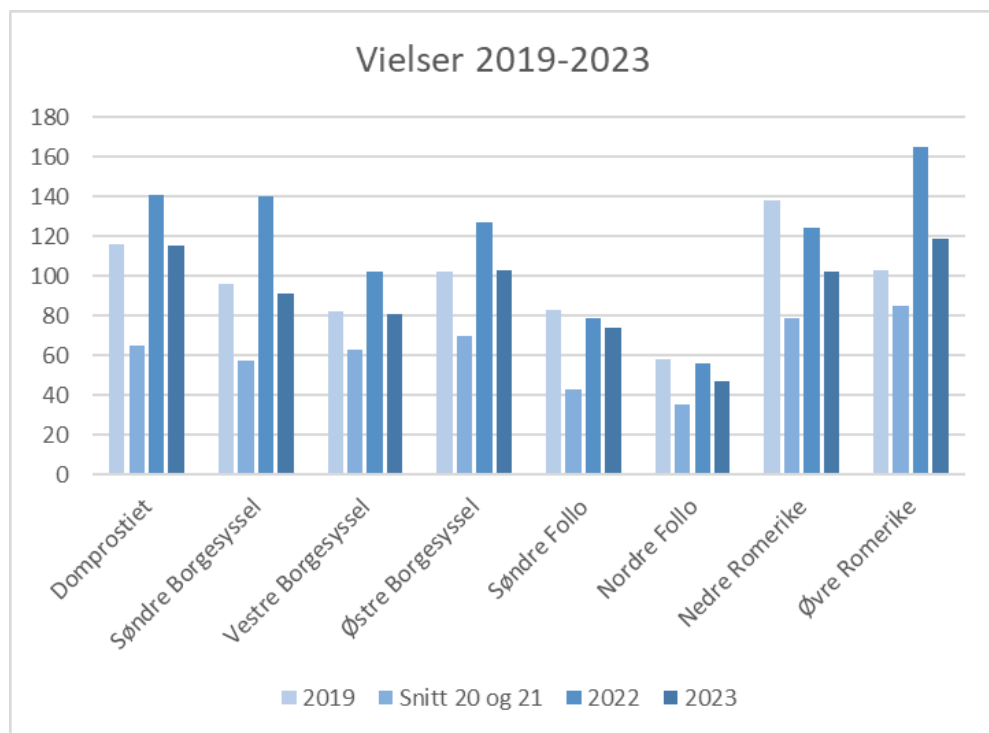
Resultat vielser

I 2022 hadde Borg et rekordhøyt antall vielser. Det var i fjorårets rapport forklart både med et etterslep etter pandemien, men og med et strategisk arbeid med å synliggjøre kirkelige vielser både gjennom drop-in-vielser og promotering av enkle vielser. I 2023 var antallet vielser tilbake på 2019-nivå. (732 mot 778) Dette er nøyaktig samme trend som vi ser nasjonalt. Resultatmål oppnådd.

Vurdering

Drop-in-vielser fikk mye omtale i media rundt Valentinsdagen. Budskapet om at kirkelig vielse kan være både enkel og verdig har slått igjennom. Prosten i Søndre Follo forteller at menigheter opplever flere henvendelser om «enkle bryllup» enn før. Dette er trolig et resultat av kommunikasjonen rundt drop-in-tilbud. Prosten på Øvre Romerike sier at kirkelig vigsel av denne grunn fremstår som et mer mangfoldig og fleksibelt tilbud. Og at kirkelige ansatte synes det er inspirerende å arbeide sammen om dette.

Tall for totalt antall inngåtte vigslar viser at kirkelige vielser utgjør 24 % av inngåtte ekteskap i Borg.

Veien videre

- Fortsette å kommunisere at en kirkelig vielse kan være både enkel, vakker og verdig, selv uten stort selskap, mange gjester og lang planlegging.
- Fortsette å promotere og legge til rette for muligheten for vielser utenfor kirkerommet.
- Markedsføre et større mangfold av kirkelige vielser. Hverdager, drop-in kampanjer for eksempel på Valentins-dagen og spesielle datoer som 24.04.24 o.l.

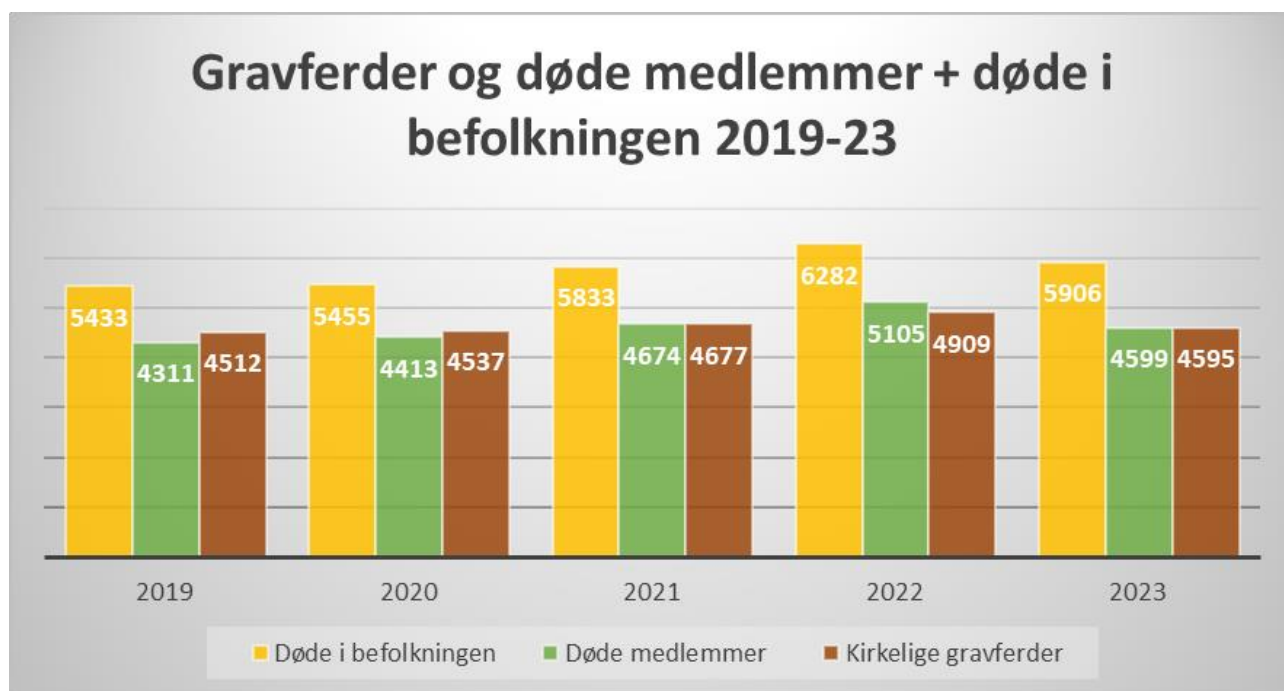
Resultat kirkelig gravferd

I 2023 har vi en økning i andel gravlagte av medlemmer. I 2022 var denne sunket til 96%, mens vi i 2023 er oppe på 100%. I forhold til nasjonal tall er oppgangen Borg erfarte i 2023 svært god. I hele landet sank andelen ytterligere fra 2022 til 2023, fra 96% til 93%. Andelen gravferder av døde totalt: Er uendret fra 2022; 78%, Den har sunket jevnt fra 90% i 2014. Resultatmål oppnådd.

Vurdering

Det er gledelig at andelen gravlagte av medlemmer øker. Årsakene er vanskelige å finne.

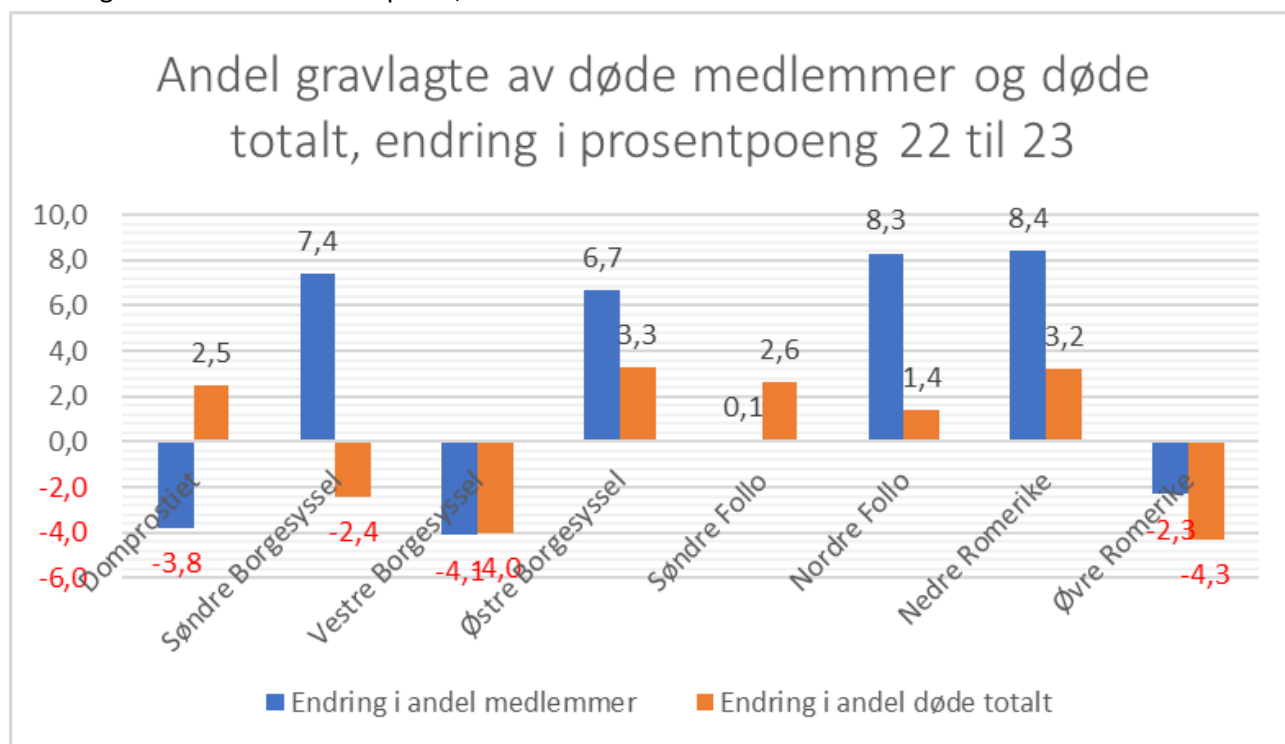
Domprostiet, Øvre Romerike og Vestre Borgesyssel har hatt nedgang i andel to år på rad. Oppgangen for de andre er markant.

Kilde SSB 2024

Utviklingen er ulik i det enkelte prosti, noe denne tabellen viser:

Kilde SSB 2024

Hva er det som spiller inn på en families vurdering av kirkelig gravferd for den som er gått bort? MF-rapporten «Forhandlinger ved graven» som kom i 2023 peker på at en ting som spiller inn er når pårørendes ønsker er i konflikt med kirkens bestemmelser ([forhandlinger ved graven rapport brink.pdf \(kirken.no\)](#) s.82). Her kan det være avgjørende hvordan samspillet mellom begravelsesbyrå og kirken er. Kirkerådet har nå tatt initiativ til en revidering av gravferdsliturgien med følgende begrunnelse: «Den norske kirke kan ikke lenger ta for gitt at møtene, handlingene og uttrykkene i den kirkelige gravferden er forståelige eller gir god mening for de pårørende. Etterlatte velger ikke nødvendigvis kirkelig gravferd ut fra tilknytning til kirke og kristendom. Denne situasjonen fordrer kontinuerlig refleksjon rundt teologi, formidling, språk og musikk. Ordning for gravferd ble sist revidert og vedtatt av Kirkemøtet i 2002 som supplerende alternativ til ordningen i Gudstjenestebok for Den norske kirke. Med bakgrunn i forskning, spørreundersøkelse og et etterlatt inntrykk fra henvendelser til Kirkerådet fra ansatte og andre aktører, foreslås i denne saken en revidering av Den norske kirkes gravferdsliturgi»

Veien videre

I påvente av revidert gravferdsliturgi kan det være nyttig å vurdere hvordan de utfordringene MF-rapporten gir kirken kan møtes innenfor gjeldende ordning og praksis: «Utfordringen er å gjøre veivalg i denne konteksten som kan romme både en aksepterende og argumenterende tilnærming, og der en tilstreber at en kirkelig gravferd:

- Gir tilstrekkelig rom for pårørende til å utforme til å formidle hvem den avdøde var, og uttrykke dette performativt i ritualen.
- Opprettholder sin styrke i at den ikke kun sentrerer om avdøde, men at evangeliet i gravferden knytter avskjeden til meningsfulle, lange tradisjoner som treffer det eksistensielle i situasjonen.
- De to «polene» ikke faller fra hverandre, men hvor minnedel og forkynnende elementer tolker og former hverandre gjensidig.

Resultatmål 1.1.4: Flere opplever tilhørighet og fellesskap ved å søke dåp, konfirmasjon og delta i barne og ungdomsaktiviteter

Flere opplever tilhørighet og fellesskap ved å søke dåp

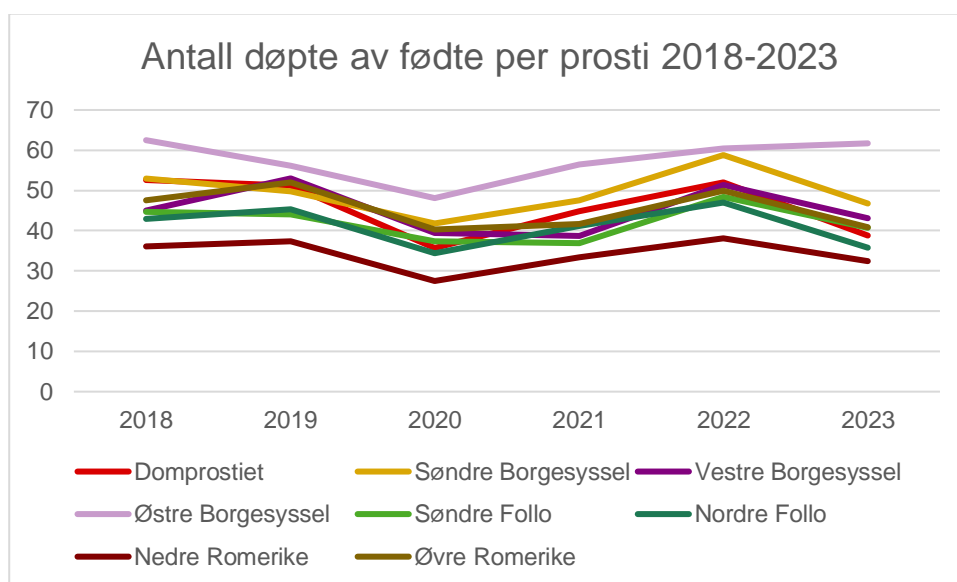
Resultat

I 2023 ble 2909 døpt i soknene i Borg. Dette er en nedgang i antall dåpshandlinger med 16,3 % fra 2022. Andel døde av fødte i 2023 er 40,8 % (ned 8 pp). Landsgjennomsnittet er xx. Borg har en nedgang større enn gjennomsnittet i landet og også en større nedgang enn flere av bispedømmene det er naturlig å sammenligne seg med (Tunsberg, Oslo og Hamar). Resultatmålet er ikke oppnådd.

Vurdering og analyse

I 2022 så vi at oppslutning om dåp i Borg var høyere enn bispedømmer det er naturlig å sammenligne seg med. Andel som ikke er 0-åringer: Ser vi på gjennomsnittet over de siste 5 årene, er nedgangen på 2 %. Vi kan derfor anta at vi hadde et unormalt «godt» år i 2022.

Andel døde av fødte

Kilde: SSB 2024

Andel døde av fødte var i 2023 40,8 %. Dette er en nedgang fra 2022, og er 2 prosentpoeng lavere enn gjennomsnittet for de siste fem årene. Ser man på andel døde av fødte per prosti, er det bare Østre Borge syssel som har hatt en økning i oppslutning om dåp fra 2022 til 2023, de nærmer seg 2018-nivå for oppslutning. Prosten i Østre Borge syssel har sett på mulige grunner til at de er «prostiet mot strømmen», men har ikke sett noen tydelige sammenhenger.

Det er Domprostiet, Søndre Borge syssel og Nordre Follo som har størst prosentvis nedgang i antall døde av fødte fra 2022 til 2023.

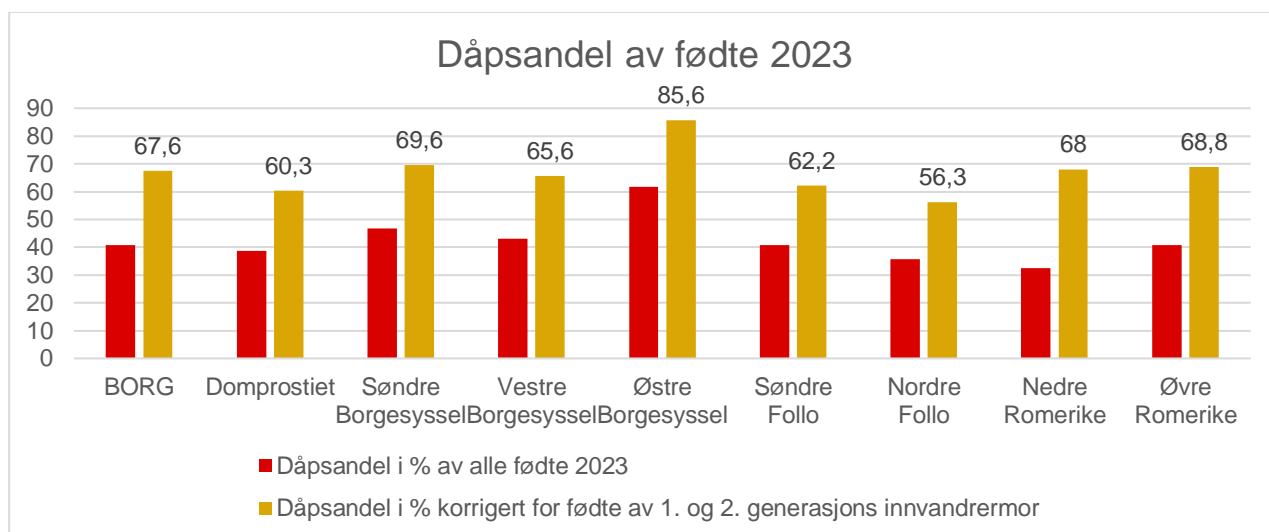
Antall døde 14- og 15-åringer

I 2023 var 6,2 % av alle dåpshandlinger i Borg i tilknytning til konfirmasjon. Dette tilsvarer 180 handlinger, og er en reduksjon på 2,2 prosentpoeng fra 2022. Antall dåpshandlinger generelt går ned, det vil si at det er en økning i prosentandelen konfirmantdåp, og fra 2022 til 2023 økte dette med 12,8 %.

Fødte i befolkningen som er født av personer født utenfor Norge

I Borg er 40 % av alle fødte i 2023 barn av mødre som er 1. og 2. generasjons innvandrere (SSB 2024). Dette er en økning på 1 pp fra 2021.

I Lørenskog kommune er andelen høyest, med 57 %. I kommunene Lillestrøm og Ullensaker er andelen 48 %, og i Enebakk og Rølingen har mer enn 40 % av alle fødte innvandrerbakgrunn. Vi mener dette er interessant fordi vi vet at innvandrerbefolkningen, også fra de nordiske land, i liten grad døper barna sine i Den norske kirke eller er medlem av Den norske kirke.

Kilde: SSB 2024

Når vi korrigerer for fødte av 1. og 2. generasjons innvandreremor ligger dåpsprosenten av fødte totalt i Borg på 68 % mot 41 % døde av alle fødte. Dette er en reduksjon på 4 pp fra 2022, men en økning på 2 pp fra 2021.

Andelen i prostiene varierer mellom 56 % og 86 %. I 2022 hadde vi en jevnere fordeling mellom prostiene, da variasjonen lå mellom 70 % og 86 %. Ser vi tilbake til 2021, var oppslutningen mellom 52% og 82%, så resultatene ligger nærmere 2021. Samtidig ser vi at oppslutningen er noe høyere enn den var i 2021. I vårt flerkulturelle og flerreligiøse samfunn vil andelen døde av fødte stadig synke, men korrigerer vi tallene for den delen av befolkningen som naturlig ikke er medlemmer av Dnk vil tallene vise et mer nyansert bilde av virkeligheten. Selv om dåpsandelen har gått noe ned, også når vi ser bort fra barn født av 1. og 2. generasjons innvandreremor, er tallene ikke så mørke, og de underbygger tesen om at 2022 var et «unormalt godt år» når det gjelder dåpsoppslutning.

Babysang

Vi har tidligere år sett på sammenhengen mellom antall deltakere på babysang/småbarnssang og antall dåp. Vi har konkludert med at babysang, med stor oppslutning, er en viktig arena for rekruttering til dåp. Vi holder fortsatt på den konklusjonen, samtidig som vi i år har sett på om det er sammenheng mellom oppslutning om babysang/småbarnssang og dåpsoppslutning. Dersom vi ser på Søndre Follo, Søndre Borgeysyssel og Domprostiet, som er de tre prostiene med mest nedgang, er resultatet følgende: Domprostiet har en økning i antall deltakere på babysang/småbarnssang, prostien i Søndre Follo melder om et godt etablert og vel gjennomført babysangtilbud i hele prostiet, mens Søndre Borgeysyssel har en strekt nedgang i antall deltakere på babysang/småbarnssang. Derfor kan vi ikke i år si at det er en direkte sammenheng mellom babyssang-oppslutning og dåpsoppslutning.

Drop in dåp og fleksibelt tidspunkt for dåp

I mai/juni 2023 ble det gjennomført en koordinert nasjonal og regional kampanje for drop-in-dåp. Alle prostiene med til sammen 16 sokn deltok i kampanjen. Vi kjørte flere interne informasjonstiltak før, under og etter den nasjonale kampanjen for å sikre at flest mulig av ansatte var kjemt med hva drop in dåp er og hvilke positive erfaringer som er gjort. Vi videreførte og oppdaterte [samlesiden på nett](#) med tips, maler og eksempler for hvordan gjennomføre og skape synlighet rundt drop in dåp. Kampanjen i 2023 fikk større oppslutning enn i 2022, og over 40 personer ble døpt mot 20 i 2022. Flere enn de som ble døpt tok kontakt for å melde dåp fordi de hadde blitt påmint dåp som mulighet. Udenes menighet, som kjørte samlet drop in- dåp og -vigel, melder om over 6000 visninger på innlegget på Facebook.

Etter både korona tid og erfaringer med Dåpsreisen har flere menigheter lagt opp dåpsgudstjenester på lørdag som et alternativ når dåp skal velges. Flexibiliteten er større enn tidligere, da dåp stort sett kun var knyttet til hovedgudstjenesten søndag formiddag. Vi har ikke eksakte tall på antall dåp utenom hovedgudstjenesten, men dette vil være et punkt det kunne være interessant å følge opp i videre rapporteringsarbeid.

Oppfølging av Dåpsreisen

Brukerreisen «Dåpsreisen» ble gjennomført i 2021. Med utgangspunkt i erfaringene fra dåpsreisen, samt evaluering av dåpsatsingen som bispedømmet har hatt, vedtok bispedømmerådet en «dåpserklæring» i 2023. Den består av følgende punkter:

Vil vi at du som søker dåp for deg eller en av dine nærmeste kan forvente at din lokale kirke:

- Tilbyr fleksible tider for dåp for mennesker i alle aldre.
- Legger til rette for at dåp kan være enkelt og billig.
- Legger til rette for dåpsforberedende samtale slik du ønsker det i din livssituasjon.
- Arbeider aktivt for at dåpsseremonien skal oppleves trygg og at du kan sette ditt personlige preg på den.
- Har digitale løsninger som gjør kommunikasjon med kirken, og påmelding til dåp mulig uavhengig av åpningstider.
- Tilbyr babysang i egen eller nærliggende menighet, og tilbyr samtale om dåp om du har spørsmål rundt valg av dåp.
- Tilbyr trygge og hyggelige aktiviteter for barnet ditt og dets venner gjennom hele barne- og ungdomstiden.
- Har universelt utformede arrangementer og bygg som sikrer tilgjengelighet.
- Støtter deg som foresatt eller døpt, og tilbyr deg samtaler med kirkens ansatte når du trenger det, så lenge du ønsker det.

Bispedømmerådet ønsker at menighetene, med utgangspunkt i denne, skal arbeide med hvordan dette gjøres lokalt. Dette vil skje videre i 2024.

Oppsummering

Det har vært en nedgang i antall døyte av fødte på over 8 pp fra 2022, fra 49 % i 2022 til 40,8 i 2023. Ser vi litt mer langsiktig på det, kan det se ut som det var et «unormalt godt år» i 2022, og at man derfor har fått en så tydelig nedgang i 2023. Tallene viser at det er viktig å fortsette å holde trykket oppe om god informasjon, kvalitet og fleksibilitet når det gjelder dåp. Selv om vi når flere i den gule medlemsgruppen enn tidligere, kan det være at vi likevel ikke når bredt nok ut med tilbudet. Trekke vi fra antall fødte av 1. og 2. generasjons innvandrermodre, er tallene bedre, og for et prostiene oppe i 86 % andel døyte av fødte. Det vil være viktig å følge disse tallene videre, både for å se ulikheter mellom prostiene og bispedømmet under ett.

Veien videre:

I 2024 fortsetter jobben for visjonen: Dåp er et naturlig valg for medlemmer i Den norske kirke.

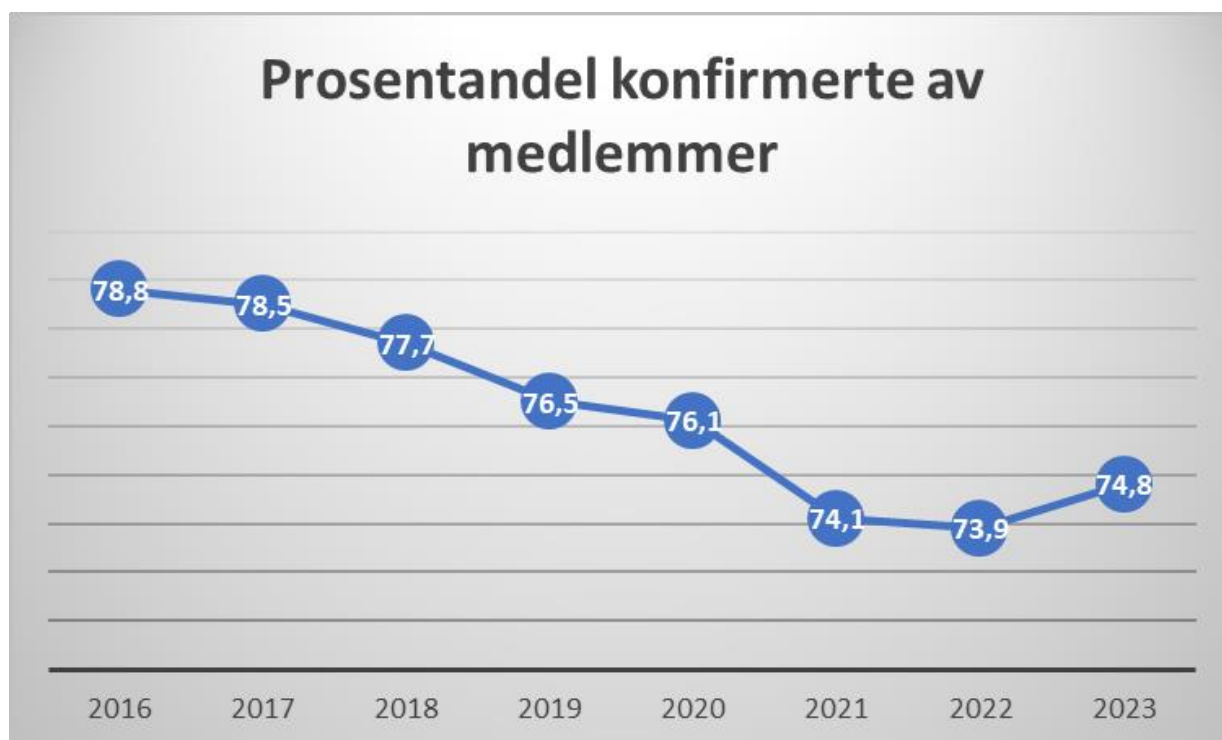
- Legge til rette for koordinert drop in-dåp kampanje i juni 2024 og oppmuntre menigheter i alle prostier til å delta i dette.
- «Dåpserklæringen» skal benyttes i årssamtalene om trosopplæring i menighetene.
- Fortsatt fokus på fleksibilitet i tilrettelegging for dåp når det gjelder tidspunkt og dåp i og utenfor hovedgudstjenesten.

Flere opplever tilhørighet og felleskap gjennom konfirmasjon

Resultat

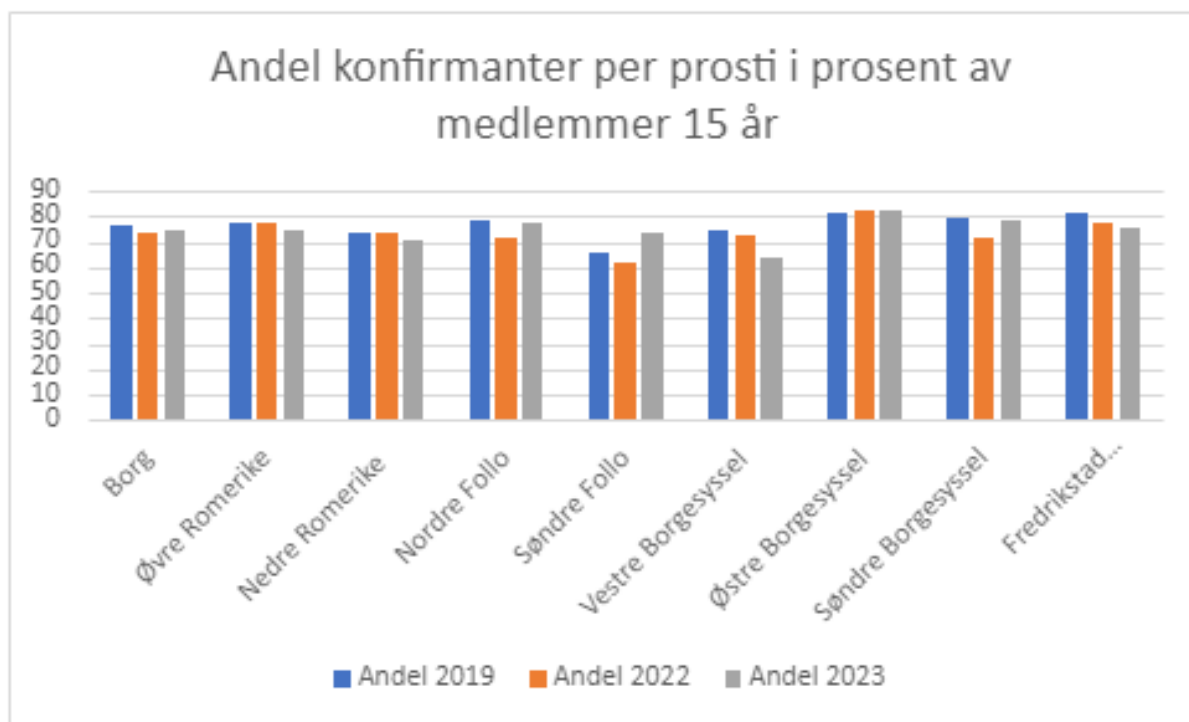
4189 ungdommer ble konfirmert i 2023. Det er en økning i antall konfirmanter på 3,2 % fra 2022.

Oppslutning om konfirmasjon i 2023 er på 74,8 % av medlemmene mot 73,9 % i 2022. Det er en økning fra 2022 på 0,9 pp. Landsgjennomsnittet er på 77,5 %, men Borg ligger over Oslo og Tunsberg. Resultatmålet er nådd.

Nordre Follo, Søndre Follo og Søndre Borge syssel har en stor økning fra 2022 til 2023. Noe av forklaringen kan være at for alle disse tre prostiene var det sterk nedgang i andel konfirmerte i 2022. I analysen av nedgangen i 2022 viste man til mangel på leirtilbud i pandemitid som en mulig årsak. Nå er leirtilbudet tilbake, og det kan være at dette har vært med på å bringe oppslutningen tilbake på normalnivå. Samtidig kan noe av økningen i Søndre Follo skyldes at Frogn hadde et uvanlig lavt konfirmanttall i 2022, det ble den gang forklart med at årskullet var lite, men også at det var noe sviktende informasjon om konfirmasjon. Nå er de tilbake på normalt nivå. I tillegg skyldes noe av økningen en feilføring på Nesodden, der de har rapportert et litt for høyt tall konfirmerte i 2023. De går noe opp, men ikke så mye som det kunne se ut til. Vi kan likevel si at godt leirarbeid og godt informasjonsarbeid gir resultater for å nå ut til

Vestre BORGESYSSSEL er prostiet med størst nedgang. Prosten melder at noe av nedgangen skyldes at flere velger HEF sitt konfirmantopplegg, som både er kortere og enklere, og at det har vært utskifting av både undervisningsansatte og prester i to av soknene.

Andel konfirmanter av årskull

Ser vi på konfirmantandelen i forhold til hele årskullet, ikke bare medlemmene, så ser vi at tallet er synkende over tid. I 2018 var andelen 49,2 %, i 2023 er den 40,7 %. Den har kun gått ned 0,2 % fra 2022, så det blir interessant å følge denne utviklingen videre. Kirken er av betydning for arbeidet i lokalsamfunnet, og andelen konfirmanter i forhold til hele årskullet kan si noe om hvor relevant kirken er for ungdommers daglige liv.

Flere opplever tilhørighet og fellesskap gjennom og delta i barne- og ungdomsaktiviteter

Resultater

Både på breddetiltak og øvrige tiltak er det økende oppslutning. Resultatmål oppnådd.

Breddetiltak

De syv breddetiltak som måles nasjonalt viser følgende resultater.

	2019	2020	2021	2022	2023	Nasjonale tall 23
Fireårsbok	27%	27%	25%	26%	25%	36%
Breddetiltak for 6 år	19%	20%	20%	18%	17%	26%
Tårnagenthelg	18%	14%	18%	13%	15%	21%

Lys Våken	12%	8%	9%	10%	15%	18%
Året etter konfirmasjon	10 %	8%	8%	7%	7%	10%

Tabell: Resultater oppslutning alle breddetiltak sammenlignet med nasjonale resultater.

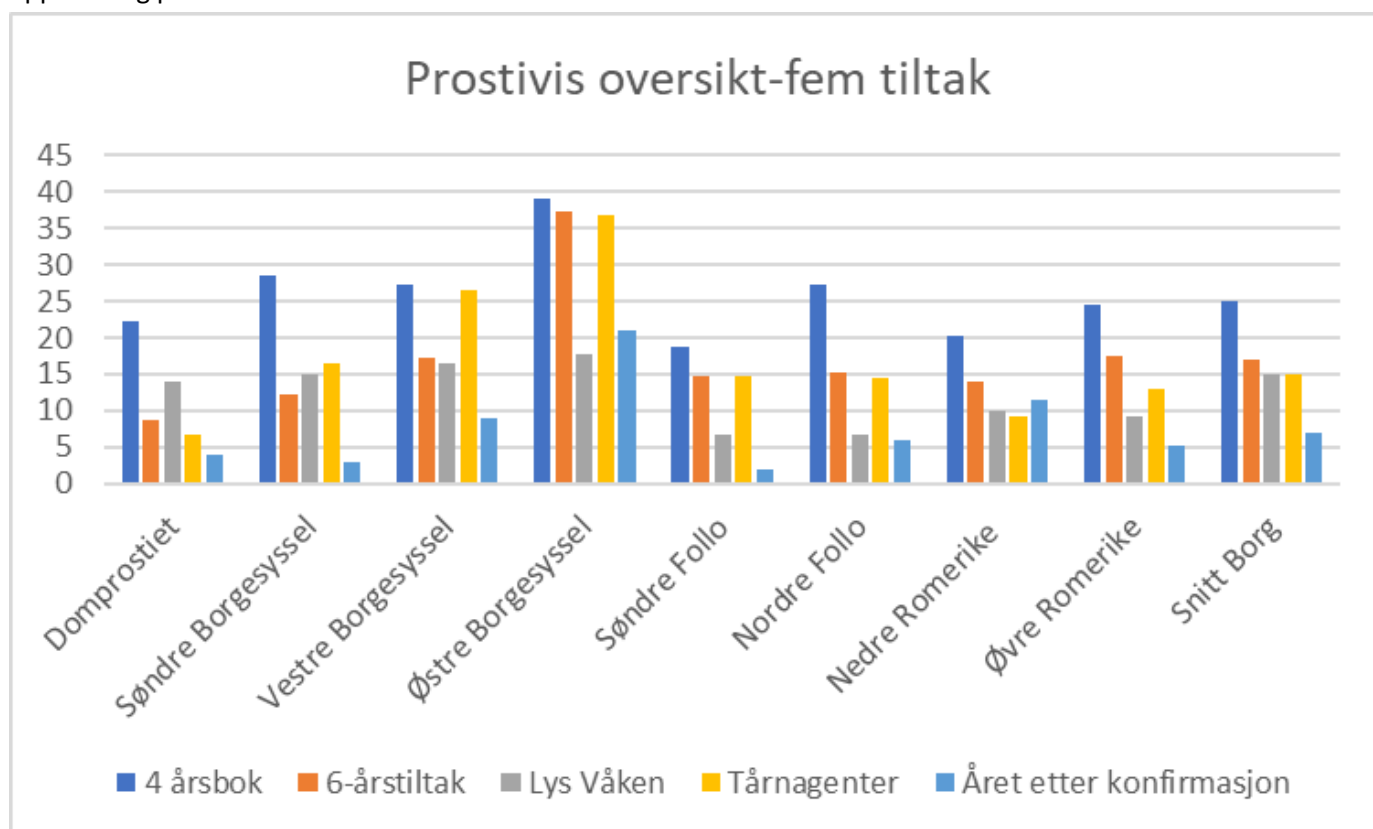
Trosopplæringsverktøyet 23

Av de tiltakene som måles nasjonalt er det for bispedømmet som helhet er det en markant fremgang på Lys Våken, mens det for andre fire er stabilt. I tillegg til de fem tiltakene som er tatt med i tabellen under regnes også dåpssamtale og konfirmasjon med i «7 nasjonale breddetiltak». Dåp og konfirmasjon er omtalt andre steder i rapporten.

Samlede volumtall for de fem tiltakene er økt fra 2991 deltakere i 2022 til **3111** i 2023.

Tar vi med konfirmasjon har vi en økning fra 7050 til **7300**.

Ser vi på det enkelte prosti er det Østre Borgesyssel som skiller seg ut med betydelig høyere andel oppslutning på de fleste tiltak.

Breddetiltak ut over de som måles nasjonalt

Alle menigheter gjennomfører breddetiltak mot hele årskull som rapporteres i deres lokale årsplaner, men som ikke sammenstilles nasjonalt. (Dette er ikke det samme som «øvrige tiltak», se lenger ned.)

Av de 19 årskullene trosopplæringsens breddetiltak skal nå, er det altså 12 som potensielt får et tilbud lokalt. Knappt noen har maktet å trappe opp arbeidet sitt slik at alle kullene er nådd, men mange har fra fire til seks tiltak.

Eksempler på populære tiltak i denne kategorien er:

- Krøllekveld (2-åringer)
- Karnevalsgudstjeneste (5-åringer)

- Høsttakkefest (varierende alder)
- Minimusikal (3-åringer)

Vi har tall for disse tiltakene for hver menighet, men har ikke hatt som praksis å samle dem på bispedømmenivå.

I 2023 deltok **9814** barn og unge på disse tiltakene. Av disse er 1052 babysang, som også er rapportert i SSB. Det er snakk om et betydelig antall barn og unge som nås gjennom disse andre breddetiltakene. Det ble ikke tatt ut nasjonale tall på dette i 2022, vi har derfor ikke en sammenligning. Borgs andel av nasjonale tall i denne kategorien er om lag den samme som på kategorien «7 tiltak», ca 10%

Øvrige tiltak

Definisjonen på dette er arbeid for barn og unge som ikke er en del av den «systematiske og sammenhengende trosopplæringen for alle døpte i alderen 0-18 år». Dette gjelder da i stor grad det vi vanligvis har kalt «kontinuerlige tiltak», som kor, klubb og andre aktiviteter som går gjennom året og som ikke er lagt inn i trosopplæringsplanen som tiltak.

Det er spesifisert tydelig i veiledningen til rapporteringen at arbeid i kategorien skole-kirke og barnehage-kirke ikke skal rapporteres under øvrige tiltak, men kun i SSB-rapporteringen. Dette er det ikke alle som følger, og tallene for Borg blir derfor ikke helt valide. Men fordi det er de samme menighetene som har rapportert feil begge år er det likevel mulig å sammenligne

For 2023 er det rapportert om **18135** unike deltakere fordelt på 488 arrangementer.

I 2022 var det 16402 deltakere fordelt på 430 tiltak.

Dette innebærer en økning på 11%.

Vurdering barne og ungdomsarbeid

Samlet virker trosopplæringsarbeidet å være på et godt spor.

Lys Våken var plukket ut som et satsingsområde for 2022/23 fra bispedømmets side, og vi ser at dette har gitt seg gode utslag i 2023.

Det store analysearbeidet for 2023 vil bli gjort i års-samtalene for trosopplæring som våren 24 vil bli gjennomført av prost, prostikordinatorer for trosopplæring og kirkeverger. Dette da rådgiverstillingen på bispekontoret står vakant.

Veien videre i trosopplæringen/konfirmasjon

- Styrke årssamtalen som strategisk og tverrfaglig møtepunkt mellom bispedømmeråd, biskop og ansatte.
- Arbeide særskilt med å øke oppslutningen om konfirmasjon ved å ha kampanje rettet mot påmelding våren 23, og benytte webinar om kommunikasjon
- Benytte bispevisitas som en mulighet for videreutvikling av skole-kirkesamarbeid
- Invitere til Teamsmøter for ansatte med relevante temaer innenfor trosopplæring, øvrige tiltak og skole – kirke. Samt tverrfaglige møter om konfirmantopplegg, kommunikasjon og leir.
- Dele gode tiltak for tweens med tanke på rekruttering til konfirmasjon
- Kompetanseheving av undervisningsansatte om sårbare barn og unge
- Arbeide med oppfølging av ny overordnet plan for kirkelig undervisning og læring som blir vedtatt på Kirkemøtet i 2024.

Resultatmål 1.1.5 Flere synger i kor og deltar i musikalske fellesskap

Resultater

Barnekor:

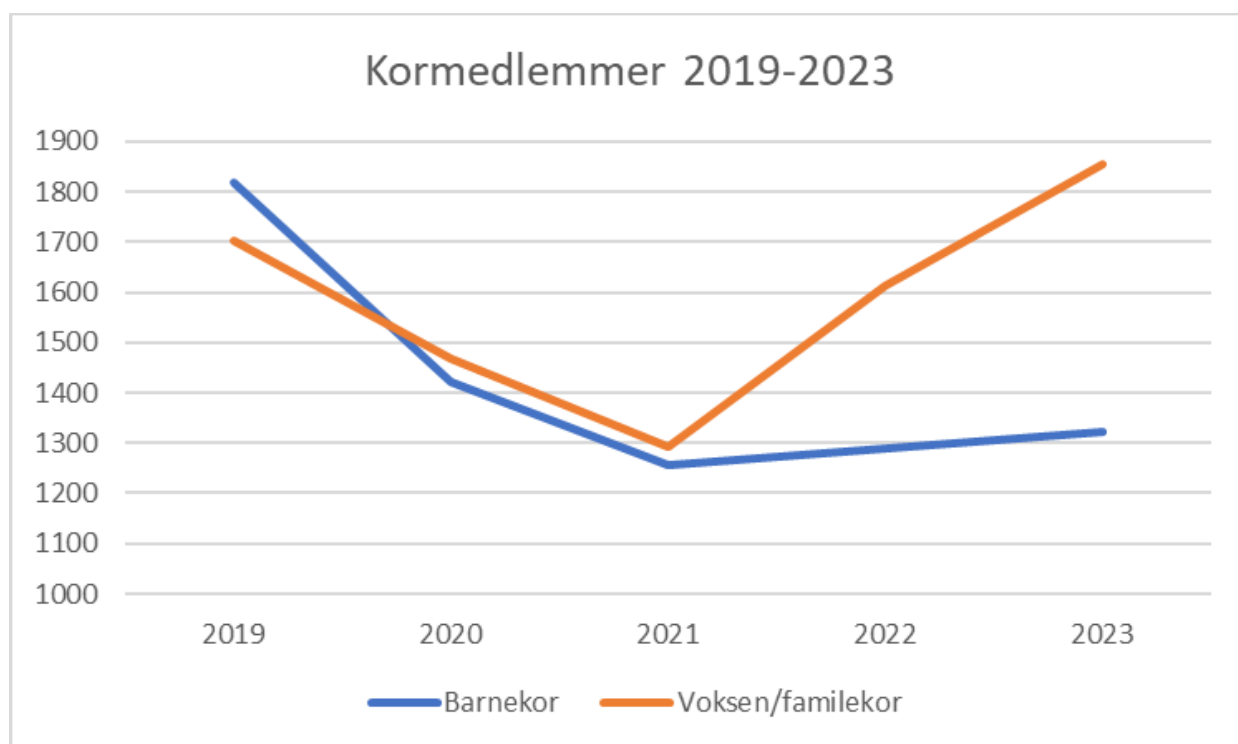
Antall kor ned fra 83 til 74. Men deltakere opp fra 1290 til 1323, 4% opp. Samme som Norge totalt.

Voksen/familiekor:

Det er en tydelig økning i deltakere, fra 1613 til 1855 (opp 14%) Nasjonalt er økningen 5% Resultatmål oppnådd.

Vurdering:

I et fem-års perspektiv går utviklingen for de to kategoriene hver sin vei.

Når det gjelder barnekor er Nordre Follo prosti et eksempel på en positiv utvikling: Økte med 3 kor og 40 medlemmer. Dette gjelder Langhus og Greverud. Nedre Romerike opplevde en nedgang i kor og medlemmer, og melder om at det kan være knyttet til vanskelighet med å rekruttere ledere og dirigenter, og at tilbakegangen i frivilligheten etter pandemien er godt merkbart på dette feltet.

For voksenkor har mye av økningen skjedd i Østre Borgesyssel med økning i deltakere fra 251 til 448, og +3 kor. Det er startet to nye voksenkor i prostiet i 2023: I Trøgstad og Båstad har fått koret "Trøkk" med ca 25 medlemmer. I Hobøl og Tomter har man startet menighetskoret "God tone" med ca. 25 medlemmer. Dette forklarer bare en del av økningen. Det siste koret er "Indre Østfold Gospel Company" som egentlig ble startet i 2022, men som ikke er rapportert før i 2023. Dette er et veldig stort kor med ca 85 medlemmer.

Veien videre

Det er behov for et løft for barnekorene, og for å forsterke fremgangen for voksne/familiekor.

- Arbeide for å rekruttere og lære opp unge kordirigenter gjennom samarbeid med kor-organisasjoner og gjennom å motivere og veilede kirkemusikere til å prioritere dette
- Dele gode historier og vellykkede prosjekter i bispedømmet med hverandre
- Stimulere til flere felles møteplasser for undervisningsansatte og kirkemusikere for å få til en tettere kobling mellom breddetiltak i trosopplæringen og korvirksomheten.
- Prøve ut faste Teamsmøter for korledere i bispedømmet, for å inspirere og utveksle erfaring.

Resultatmål 1.1.6 Flere medlemmer opplever at kirken setter ord på mye av det som er viktig for dem

Resultat

Det er medlemsundersøkelsen som bidrar med kunnskap på dette feltet. Utviklingen har vært slik de siste årene.

Figuren viser utvikling over tid: 24 % i 2020, 29 % i 2021, 21 % i 2023. Resultatmål ikke oppnådd.

Vurdering

Medlemsundersøkelsen i 2023 viser altså en nedgang tilbake til et nivå lavere enn før koronapandemien.

Det var bare Borg av bispedømmene som hadde en så stor økning fra 2019 til 2021. I 2021 lå Borg høyt på landsoversikten på dette spørsmålet, over de fleste bispedømmene.

I 2023 ligger Borg over Oslo, Hamar og Tunsberg, men under de resterende bispedømmene. Man kan tolke dette positivt gitt at Oslo, Hamar og Tunsberg har mange av de samme demografiske og folkekirkelige utfordringer som Borg.

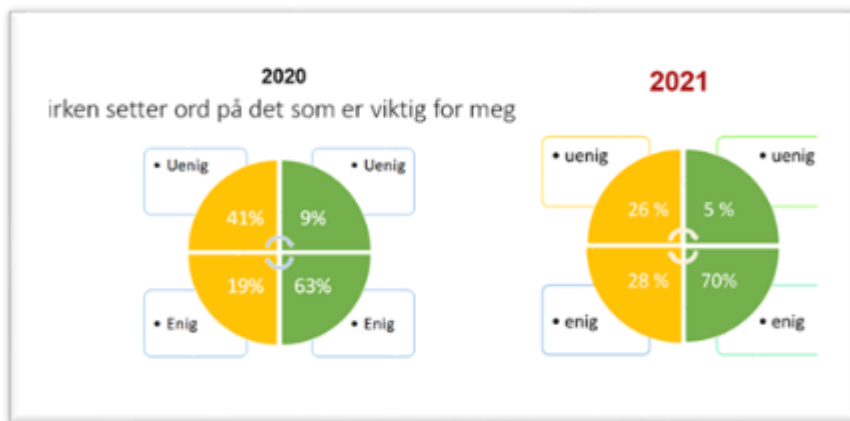
For segmentering på de ulike medlemsgruppene ser bildet slik ut:

Sammenlignet med Hamar for eksempel er det langt flere i den grønne gruppen som opplever at Kirken setter ord på mye av det som er viktig for meg. I Hamar er denne gruppen 39 %, mens i Borg er den 54%.

Vi ser at den gule gruppen ligger nærmere den røde gruppen, enn den grønne gruppen.

Fra 2020 til 2021 opplevde vi en stor forflytning fra gul gruppe mellom de som var uenige i påstanden til de som var enige. I år ser vi at den gule gruppen som sier de er enige er tilbake til 18 %, og de som er uenige er på 35 %.

Oppsummert var det færre medlemmer totalt og i alle medlemsgrupper som opplevde at kirkens setter ord på det som er viktig for meg i 2023 enn i 2021.

Det ble gjort et viktig arbeid med å målrette kommunikasjon mot gul medlemsgruppe både i 2021 og 2022. Eksempler på «gul kommunikasjon» er biskopens deltakelse i Peder kjøs sin podcast, nabomiddag for nytt leilighetskompleks i Sarpsborg kirke, Brage prest på TikTok, flere familiemiddager på Romerike og i Follo, drop in dåp og vigsel, og fritimen temakvelder i Fredrikstad. Det er spørsmål om dette arbeidet med målrettet gul kommunikasjon er videreført i 2023, slik vi tolker rapportering både fra SSB og i den egne diakonirapporteringen er det grunn til å tro at arbeidet med gul kommunikasjon har foregått med stor styrke også i 2023. Gitt et stadig mer komplekst og krevende mediasamfunn er det kanskje blitt vanskeligere å nå igjennom med det vi gjør og sier til folk.

Veien videre

- Fortsette arbeidet med kommunikasjonsarbeid generelt, nettverk med prostikontakter og tema på fagdager og samlinger
- Fortsette arbeidet med målgruppetekning og målretting av kommunikasjon, her vil ny kommunikasjonsstrategi fra Dnk hjelpe oss.
- Bruke kunstig intelligens som verktøy i arbeidet med målretting av kommunikasjon.

B 1.2 Fremmer verdier som utfordrer og som bygger et godt samfunn for alle

Resultatmål 1.2.1 Kirken deltar aktivt i samfunnsdebatten og på ulike arenaer i det offentlige rom

Resultat

Den norske kirke i Borg har også i 2023 jobbet svært bevisst i forhold til å være synlig på flere arenaer i det offentlige rom. I forbindelse med allehelgensmarkeringen var Dnk i Borg til stede på til sammen 37 kjøpesentre, butikker, torg og togstasjoner. Dette er en økning fra fjoråret på 23,3% hvor det ble rapportert om 30 steder.

Flere og flere menigheter markerer verdensdagen for psykisk helse, og er godt synlige i det offentlige rom i form av stand på kjøpesentre eller gjennom andre arrangement. Kirkens synlighet vises også gjennom samarbeid og samhandling med kommunene (se punkt 2.2.1).

Dnk i Borg har en rekkevidde på rundt 5 millioner i digitale medier, og har i 2023 også utvidet digitalt nærvær til Tik Tok og gamer-miljøer (se mer om synlighet i sosiale medier i pkt 3.1.1). Mediekampanjer knyttet til drop-in dåp og allehelgen har også gitt større synlighet. Resultatmål er oppnådd.

Vurdering

Dnk i Borg gjør seg synlig på stadig flere arenaer. Offentlige møteplasser som kjøpesenter, torg og togstasjoner er blitt steder for mange gode menneskemøter.

Allehelgensmarkeringen har gjennom flere år vært en satsning for synliggjøring av kirken i det offentlige rom, og vi ser nå at kirken i stadig større grad er til stede også på andre markeringer som verdensdagen for psykisk helse, overdosedagen, bygdedager og andre lokale arrangement.

Kirken har vært synlig som «Kirken på Pride». Biskop Kari Mangrud Alvsvåg deltok i paraden i Sarpsborg og holdt appell på torget. Prostene i Søndre- og Vestre borgesysse har holdt lokale appeller under markeringen i sine prostier. Vi ser at stadig flere menigheter deltar på markeringene rundt om i bispedømmet, og kirken har vært til stede på pride arrangement i samtlige 8 prostier. Dette er helt i tråd med bispedømmerådets uttalte ønske om en bred deltakelse i «Kirken på pride».

Menighetene er til stede på sosiale medier og mange har fått inn artikler, kronikker og andre oppslag om kirkens arbeid i lokalaviser. Det være seg tilbud om sorggrupper og fine oppslag om "Bønn for fred". I Søndre Follo har etableringen av "13-20" i Frogn og Ås fått god omtale i avisa og medført samhandlingsmøter med kjøpesenter og politi. Kirken har også vært til stede der ungdom samles natt til 1. mai.

For mer informasjon om digitalt nærvær se pkt. 3.1.1

Veien videre

- Vi vil videreføre arbeidet med å være i offentlige rom rundt allehelgen for alle prostier.
- Vi vil skape oppmerksomhet og synlighet på diakoniens dag 21.april, litt på samme måte som allehelgen.
- Borg bispedømmeråd vil jobbe for at lokalkirken inviterer seg inn på møteplasser utenfor kirkebygg.
- Vi ser at samarbeid med andre aktører blir viktig i framover; lokale organisasjoner på bygdedag, marked etc. Kunst og kulturaktører som presenterer innhold eller har aktuelle saker der kirken kan bidra i offentligheten med sin kompetanse.
- Arbeidet i digitale medier fortsetter.
- Arbeide med oppslutning om kampanjer fra flere sokn.

Resultatmål 1.2.2 Kirken samhandler med ulike trossamfunn

Resultat

Dialogforum Østfold hadde ved utgangen av 2022 40 medlemmer. Både moskeer og menigheter er medlemmer.

I Nedre Romerike er samtaler i gang mellom kristne og muslimske ledere, og det arbeides for å etablere fastere struktur på dette. I 2023 har de vært i møter med ledelsen i Dialogforum Østfold for å lære av deres erfaringer og se hvordan de kan gjøre dette videre på Nedre Romerike.

Våren 2023 inviterte Borg biskop alle registrerte tros- og livssyn til en felles samling for å bli kjent og se på muligheten for å opprette STL i Borg. På første samling i mai var 11 personer samlet, også med representasjon fra STL nasjonalt. På andre samling i september var 10 personer samlet. Flere enn de som har hatt anledning til å møte, ønsker å bli oppdatert og være engasjert. Så langt har i alt 8 ulike tros- og livssyn og kirkesamfunn vært engasjert i arbeidet. Det er ønske om å møtes 2-3 ganger i året, og arbeidet fortsetter videre i 2024.

Alle institusjonsprestene rapporterer om at de tilrettelegger for utøvelse for annen tro eller annet livssyn enn Den norske kirke sitt.

Vurdering

Dialogforum Østfold har et stort aktivitetsnivå, med religionsmøter, temakvelder, kvinneseminar, samling med kvinnemøter og aktivitet for familier. Dialogforum har et godt samarbeid med Sarpsborg kommune og har inngått ny 2-årsavtale med de i 2023. Det arbeides også med fornyelse av avtalen med Fredrikstad kommune. Dialogdager – og møter på både ungdomsskoler og videregående skoler er godt etablert i Sarpsborg og Fredrikstad, og er også gjennomført med alle ungdomsskolene i Halden i 2023. Etter valget høsten 2023 ble det gjennomført dialogdag med ny ordfører samt enhetslederne i Sarpsborg kommune. Ordføreren uttrykte på Facebook i etterkant

«Gjennom å møtes fysisk og muligheten til å ha god og direkte dialog må jeg innrømme at jeg i dag har fått større forståelse for islam spesielt, enn hva jeg har gjort så langt i mitt 43-årige liv. Tusen takk!».

Antall dialogdager for skoler er i 2022 også utvidet til Halden og Moss. På disse dagene deltar ulike kirkelige og muslimske aktører i samarbeid med skole og kommune, og i mange tilfeller også politiet. Både i Sarpsborg og Fredrikstad er det aktive arbeidsgrupper med representanter fra de ulike kristne og muslimske trossamfunn i byene.

Dialogforum Østfold mottar årlig diakonale tilskuddsmidler fra bispedømmerrådet som bidrar til 100%-stilling som daglig leder for dialogforum. Tariq Alsagoff har vært daglig leder siden 2019.

Det ble arrangert «Håp for fred» i mars 2023 på Håpets katedral som markering ett år etter invasjonen av Ukraina. Flere tros- og livssynsamfunn var representert, samt politikere fra Sarpsborg og Fredrikstad.

Arbeidet med religionsdialog er fortsatt like viktig, polariseringen blir mer og mer tydelig i samfunnet. Det å kunne snakke sammen på tvers av tro og religion er fredsbyggende arbeid, og vi har et viktig ansvar for samfunnsaktør å legge til rette for og bidra til dette.

Veien videre

- Videreføre deltakelsen i Dialogforum Østfold.

- Jobbe videre med mulig etablering av nettverk mellom kirken og flere tros- og livssynssamfunn i bispedømmet, med mulighet for en etablering av STL regionalt/lokalt
- Bidra i driftsfasen av Håpets katedral som interreligiøst klimaprojekt.
- Romerikearbeidet fortsetter

B1.3 Styrker gjennom sin organisering en levende og nærværende folkekirke

Resultatmål 1.3.1 Økt rekruttering til kirkelige stillinger

Borg bispedømme har fortsatt et lavere antall søkere til stillinger enn for noen år siden. Det er også færre søkere til studiesteder som kvalifiserer til prestetjeneste. Borg har i 2023 gjennomført tilsetninger i 20 av de 23 utlyste stillingene.

I 2023 ble 7 vigslet til prestetjeneste, 0 til diakon, 1 til kateket og 2 til kantor.

Vurdering

Borg bispedømmes «Plan for rekruttering» ble vedtatt i 2021. Denne er tenkt som et plan- og motivasjonsverktøy og beskriver 10 innsatsområder fordelt under 3 mål. Planen bygger på rekrutteringsstrategien til Dnk (Kirkemøtevedtak november 2021).

I 2023 er det laget en rekke forslag til tiltak under hvert innsatsområde. Dette bidrar til en økt bevissthet på mulighetsrommet innenfor rekruttering.

1. Flere søker seg til kirkelig utdanning

- Innsatsområde 1. Utvikle kultur for rekruttering internt
- Innsatsområde 2. Utvikle konsept for markedsføring overfor studiesøkende ungdom
- Innsatsområde 3. Inspirere ansatte og andre til å videreutdanne seg

2. Flere søker seg til kirkelig stilling

- Innsatsområde 4. Utvikle konsept for employer branding
- Innsatsområde 5. Utvikle nytt konsept for utlysning av stillinger. Også i sosiale medier.
- Innsatsområde 6. Øke antall studenter i praksis og rekrutteringsstillinger

3. Kirken skal være en attraktiv arbeidsplass

- Innsatsområde 7. Implementere HR-strategi
- Innsatsområde 9. Legge til rette for veiledning, kompetanseutvikling, faglig og åndelig fordypning.
- Innsatsområde 10. Utvikle en intern kultur for stolthet av arbeidsplassen

I 2023 hadde vi 2 stillinger som ble lyst ut flere ganger, det er 4 færre enn vi hadde i 2022. Det ser ikke ut til at det er en sammenheng mellom type stilling (kapellan/sokneprest) eller om det er i bygd eller by. I 2023 har vi jobbet målrettet med rekruttering med fokus på stillingsutlysninger, annonsering og egne kampanjer i sosiale medier knyttet til enkelte menigheter.

Flere av søkerne til prestestillinger har dette som sin andre karriere. Disse bringer med seg verdifull kompetanse og erfaring fra andre deler av yrkeslivet inn i prestetjenesten. Det er ventet at vi vil se mer av dette i årene framover, og det vil måtte prege måten vi jobber med rekruttering på.

Rekruttering (% kvinner i parentes)	2023	2022	2021	2020	2019	2018
Antall utlyste prestestillinger	23	27	36	30	10	18
Antall søknader	51(33%)	71 (39%)	117(49%)	120 (44%)	52(35%)	132 (38%)

Antall søknader pr. stilling	2,2	2,6	3,2	4,0	5,2	7,3
Antall tilsetninger	20(45%)	25 (48%)	25 (56%)	29 (52%)	10(40%)	18 (56%)
Fra annen prestestilling i DNK	11 (46%)	16 (50%)	19 (37%)	21	8 (50%)	15 (66%)
Fra annen kirkelig stilling	5(20%)	1 (100%)	5 (40%)	2	-	1 (0%)
Fra annen stilling utenfor kirken	1(100%)	4 (50%)	0	3	-	1 (100%)
Fra utdanning	6(50%)	1 (0%)	5 (40%)	3	2 (0%)	0 (0%)
Antall vigslinger av prest	7(42%)	3 (66%)	6 (50%)	4	4 (25%)	6 (56%)
Veien til vigsling - VTV	14	16 (56%)	16 (44%)	4	6	8 (50%)
Stiftspraksis	7 (28%)	6 (60%)	7 (57%)	2	3 (33%)	8 (38%)

Tabell rekruttering 2023. Borg bispedømmeråd

Oppsummering rekruttering

Selv om det er en nedgang i søkere til ledige stillinger, så ser vi at økt fokus på stillingsutlysninger i samarbeid med prost og menighetsråd gir økt oppmerksomhet til utlyste stillinger. Vi ser videre en sammenheng mellom lokalt engasjement og antall søkere. Dette krever tid og ressurser, men er et samarbeid vi ser er verdifullt. I 2022 ble arbeidet med studenter og sommervikariater igangsatt, og ga mer positiv respons enn vi hadde forventet. Dette ble videreført i 2023.

Veien videre

- Borg fortsetter å arbeide strategisk med Plan for rekruttering. Planen har forslag til tiltak under hvert innsatsområde, flere tiltak vil utvikles i 2024. Vi ser at jevnlig arbeid med planen gir oss motivasjon og en retning på arbeidet med rekruttering. Planen skal revideres i 2024, et av målene er tettere samarbeid med fellesrådene for økt rekruttering til alle kirkelige stillinger.
- Borg fortsetter sitt fokus på studenter og rekruttering til ledige stillinger i Borg.

Resultatmål 1.3.2 Kirken har en velfungerende organisasjon

Kontaktmøter med fagforeningene er med på å sikre at medbestemmelse ivaretas lokalt i henhold til Hovedavtalens bestemmelser. I Borg er det gjennomført 4 regionale kontaktmøter i 2023 og 49 saker har vært tatt opp til behandling. De ulike prostiene melder at de har hatt lokale kontaktmøter regelmessig med god deltagelse og god samhandling. Sekretariatet har som målsetting å styrke engasjementet og øke bevisstheten rundt medvirkning.

Resultatmål 1.3.3 Kompetanseutvikling styrkes

Den norske kirke skal være en lærende organisasjon. Kompetanseutvikling skjer på ulike måter og er en kontinuerlig prosess. Både i lokalmenigheter, i prostiene og gjennom kurs og samlinger regionalt og nasjonalt skjer mye verdifull læring.

Læringsplattformen

Læringsplattformen er et verktøy for alle ansatte der ulike digitale kurs er tilgjengelig. Blant annet må alle prester gjennomføre 7 moduler i beredskapskurset. I 2023 hadde 70% av prestene gjennomført modul 1, og 54% hadde fullført hele dette obligatoriske kurset. Det er en forbedring fra 2022 der 36% hadde fullført

kurset. I et par prostier har beredskapskursene blitt gjennomført i fellesskap, og det meldes om gode erfaringer med dette pga. mulighet til refleksjoner og kunnskapsdeling i fellesskapet. Tallene har en feilmargin da prostiene som fullførte kursene i fellesskap ikke blir fanget opp. Et annet kurs i Læringsplattformen som ansatte fikk en sterk oppfordring til å gjennomføre var «Fornorskning, forsoning og Folkekirke. En guidet tur i Norge, Sapmi og Ruija». Kurset er knyttet til Sannhet og forsoningskommisjonens sluttrapport. Læringsplattformen kan også benyttes som støtte og verktøy for prostenes «onboarding» av nytilsatte da «innføringsprogrammet for nytilsatte prester» er et av kursene i plattformen. Det er også nå mulig å benytte digitalt verktøy på Læringsplattformen i.fm. prostenes medarbeidersamtaler med sine ansatte.

Arbeidsveiledning (ABV)

ABV er i Borg et viktig virkemiddel for utvikling og kvalitetssikring av tjenestene i kirkens arbeid. Biskopen i Borg ønsker at Borg bispedømme skal være et godt sted for ansatte å arbeide, og at alle skal få god og nyttig veiledning. Arbeidsgiver ønsker et mangfoldig og faglig godt veiledningstilbud med bredde, relevans og valgmuligheter, forankret i Dnks plan for veiledning. Arbeidstakere i kirken har gjennom et langt yrkesliv ulike behov, og både ivaretagelse og utvikling er en kontinuerlig prosess.

Derfor ble det i 2023 påbegynt et arbeid med en justering av ABV. Prester ansatt i Borg har hatt som en av sine arbeidsoppgaver å delta i veiledning. «Behov og plan for veiledning» skal være en del av de årlige medarbeidersamtalene.

I Borg er det på nåværende tidspunkt 16 «tradisjonelle» ABV grupper, 3 ABV grupper i stab, tilbud om individuell arbeidsveiledning og ulike tilbud fra bedriftshelsetjenesten. Videre gis det tilbud om åndelig veiledning, retreatter, pilgrimsarrangementer mm.

Om lag halvparten av prestene ansatt i Borg bispedømmeråd deltar i ABV sitt gruppetilbud. Andelen er atskillig lavere for andre kirkelige ansattegrupper. Økonomi og ønske om et bredere tilbud er bakgrunnen for justeringer i ABV som implementeres våren 2024.

Deltakere i ABV grupper i 2023 etter stillingstype:

- 64 Prester
- 7 kateketer
- 16 diakoner
- 6 kantorer
- 8 menighetspedagoger
- 5 kirkeverger
- 1 kirketjener

Etter- og videreutdanning (EVU) for prester utlyses to ganger i året og baserer seg i all hovedsak på Bispemøtets kurstilbud. I 2023 mottok vi 18 søknader hvorav 9 fikk innvilget sin søknad. I 2022 mottok vi 17 søknader hvorav 9 ble innvilget. I 2021 mottok vi 12 søknader hvorav 9 ble innvilget.

Det er populært å søke på PKU, men lærestedene har få plasser og dermed får flere innvilget søknaden i regionalt EVU-utvalg, men ikke plass på selve studiet. Det er et ønske at flere prester har spesialkompetanse i åndelig veiledning. Derfor fikk 3 prester innvilget søknad høsten 2023 og er i gang med sin veilederutdanning.

Fagsamlinger i prostiet I tillegg til EVU og fagdager legger prostene til rette for faglige kompetansehevende samlinger i prostiene særlig for prestene. I flere prostier gjøres disse fagsamlingene i økende grad tverrfaglige.

Tverrfaglig samarbeid og kompetanseutvikling

Det har fra sekretariatets side vært et høyt fokus på kompetanseutvikling i et tverrfaglig perspektiv gjennom hele 2023. Skal vi nå de mål som er satt i strategien for Dnk må vi jobbe sammen på tvers av profesjoner og fag. En styrking av hverandre gjennom samarbeid og nyttegjøring av all kompetansen de ulike ansatte og frivillige i kirken innehar, er avgjørende for at vi skal kunne vokse som kirke og være en aktuell og relevant.

Det ble i 2023 arrangert tverrfaglig fagdag for diakoner og undervisningsansatte. Biskopens samling for vigslede diakoner, kateketer og kantorer var også felles i 2023. Tilbakemeldingene på tverrfaglige samlinger har vært positive.

I november 2023 inviterte biskopen til felles fagdag for alle ansatte med tema *sannhet og forsoning*. Fagdagen ble iverksatt på bakgrunn av funnene i Sannhet- og forsoningskommisjonens rapport som kom i juni, og som en oppfølging av bispemøtet og hele kirkens ønske om å ta et oppgjør med fortiden og framover arbeide for endring. Tilbakemeldingene fra de frammøtte viser at dette er en god måte å jobbe med kunnskapsformidling på. At de ulike faggruppene samles og får samme faktainformasjon med historier og konkrete tips, gir økt sannsynlighet for at tema blir jobbet videre med lokalt.

Biskopen inviterte sykehus-, fengsel-, lufthavn- og forsvarsprester til samling i 2023. Det er et stort og godt arbeid som foregår i de ulike institusjonene, men arbeidet er nok ikke like synlig som det tradisjonelle menighetsarbeidet. Like fullt når institusjonsprestene en stor gruppe mennesker og får bety mye for mange i sårbare deler av livet (mer om dette under punkt 2.2.4 og 2.2.5). Mulighet for erfaringsdeling på tvers av arbeidsfelt hvor noe er ulikt, men mye også er likt, oppgav flere som oppløftende. Institusjonsprestene innehar en unik kompetanse, som med fordel kan komme flere i Dnk til gode. F.eks. spesialkompetanse relevant for sorgarbeidet ute i menighetene. Institusjonsprestene vil gjerne bidra med kunnskapsformidling på dette området.

Nytt av året er tverrfaglige webinar for diakoner og undervisningsansatte. Det ble gjennomført to slike webinar høsten -23 med tema *allehelgen* og *ungdom og sosiale medier*. Ved å invitere til webinar, ser man at flere har mulighet til å delta fordi man ikke trenger å bruke tid på reise. Dette bør ikke erstatte fysiske fagsamlinger, men gir muligheten for å øke graden av samhandling og kunnskapsformidling gjennom året.

De ulike stabene i bispedømmet har tverrfaglige prostisamlinger i løpet av året. I 2023 har sekretariatet som et ledd i den ungdomsdiakonale satsningen vært på samling med Øvre Romerike og Søndre Follo prostier. Det har vært en unison tilbakemelding på at det oppleves meningsfylt å kunne ta opp ulike temaer og satsninger på tvers av profesjoner og fag. Det er mange ansatte i Dnk som opplever å stå alene i sitt arbeid. Samtidig ser vi at mye av det arbeidet som gjøres, spesielt opp mot barn og unge, faller innunder flere fagområder. Vi vil framover fortsette trykket på å framsnakke tverrfaglig samarbeid og fortsette å vise dette i praksis ved å løfte dette gjennom tverrfaglige samlinger både fysiske og i webinar.

Kompetanseheving, kunnskapsutvikling og samhandling er noe som kontinuerlig må ligge til grunn for det arbeidet kirken gjør. Samtidig ser vi at en viktig rolle for sekretariat innenfor dette området, også handler om å være kunnskapsformidler. Folkehelse- og oppvekstprofiler er unike rapporter for hver enkelt kommune. Vi ser at det er til god hjelp for lokalmenighetene at sammendrag av ulike undersøkelser og faktainformasjon om deres kommune blir komprimert og tilrettelagt av sekretariatet. Det er viktig gjennom

kunnskapsformidling å innhente kompetanse og kunnskap også utenfor kirken. Dette for å nå bredere ut og vise at vi ønsker å være en relevant kirke i dagens samfunn.

Veien videre

- ABV i Borg skal fortsette å være et viktig verktøy for kvalitetssikring av tjenesten som utføres. ABV skal åpne for flere retninger innen veiledning og på den måten speile et stort mangfold av ansatte.
- Vi vil bruke 2024 til å konsolidere, organisere og evaluere ABV i Borg.
- Kurstilbudene i Læringsplattformen gjøres kjent og påloggingsproblemer løses.
- Opparbeidet kompetanse skal i større grad benyttes i organisasjonen ved at de som har fått innvilget etter- og videreutdanning som normalordning benyttes på fagsamlinger både i eget og andre prostier mm.
- Videreformidling av kunnskap og fakta fra nasjonale undersøkelser/rapporter
- Fortsette å bruke biskopens fagdager for kunnskapsutvikling og kunnskapsformidling.
- Løfte fram og oppfordre til bruk av ressursbanken, webinarer og e-læringskurs publisert av Kirkerådet. Fange opp behov for annen kunnskap og sørge for at den blir tilgjengelig.

Resultatmål 1.3.4 Kirken styrker sitt inntekts- og innsamlingsarbeid

Resultat

Samlet sum av innsamlede midler har økt med 4 %. Totalt er det samlet inn 23 millioner kroner. Resultatmål oppnådd.

Vurdering

Vi ser av resultatene at givertjenesten er redusert. Dette er ikke overraskende gitt dyrtid og verdenssituasjonen. Men samtidig har andre typer innsamlinger økt. Dette tyder på at lokalmenighetene har klart å kompensere for tapte inntekter fra givere. Vi ser fortsatt en stor variasjon blant menighetene, noen samler inn betydelige summer, andre knapt noen ting. Dette betyr at det er et stort potensiale for økte inntekter via innsamling. Det er laget en ressurside om innsamling og givertjeneste fra Kirkerådet, spørsmålet er om den er kjent ute blant menighetene.

Veien videre

- Presentere Ressursiden på samling for valgte ledere og andre relevante samlinger
- Informere om ressursiden i Borg bulletin
- Dele gode historier om menigheter som lykkes med innsamlingsarbeidet

Resultatmål 1.3.5 Økt oppslutning om kirkevalget

Resultat

Totalt var valgoppslutningen i Borg bispedømmeråd på 7,4 % samlet for MR og BDR- valg. 5,5 % av de stemmeberettigede deltok i valg til nytt bispedømmeråd. Dette er en nedgang på 4,4 prosentpoeng på valgdeltakelse for bdr-valg. I valg til menighetsråd i Borg var oppslutningen på 7 % en nedgang på 3,6 prosentpoeng fra 2019.

I valg til lek kirkelig ansatte deltok 276 av 499 ansatte med stemmerett. En valgdeltakelse på 55 % , en nedgang på 9 %. Dette er på landsgjennomsnittet. I valg av prest til bispedømmeråd og Kirkemøtet deltok 123 av 146 stemmeberettigede, en oppslutning på 84%. Det er en økning på 9 prosentpoeng fra 2019 da

75 % deltok. Det er også over landsgjennomsnittet på 82%.

Resultatmål ikke oppnådd.

Vurdering og veien videre

I evaluering av valget i 2009 anslo KIFO at man kunne forvente deltagelse på mellom 13- 20 % i kirkevalget. Selv om årets valg ikke hadde store prinsipielle valgkampsaker er 7 % betydelig under det som bør kunne forventes i oppslutning. Det oppleves som en skuffelse og gir grunn til bekymring.

Kommunikasjonsarbeidet rundt valget har fungert godt; 7 av 10 medlemmer visste at det var kirkevalg. Utfordringen ser ut til å være at de som velger å ikke stemme vil overlate valget til «de mer kirkelig aktive», de er ikke interessert eller de visste ikke nok om kandidatene (Medlemsundersøkelsen 2023).

I KIFOs rapport fra 2019 oppga 63 % at de ikke visste nok om kandidatene, i 2023 er denne andelen 20%. Valgrådets inntrykk er at Kirkevalget framstår som et profesjonelt og godt gjennomført valg.

Stemningen rundt valget lokalt har vært gjennomgående god. Digital forhåndstemming har blitt mottatt meget positivt. Det har vært nedlagt et imponerende arbeid lokalt i soknene.

Kirkevalget 2023 framsto som profesjonelt. Det er valgrådets vurdering at det er uheldig med assymmetrisk valg (noen ilster stiller med program, en gjør det ikke).

Veien videre

- Valgordning og regler for kirkevalg er tema på Kirkemøtet og i videre arbeidet for Kirkerådet.

Kirken er der livet leves

B 2.1 Styrker kirke som kulturarena og forvalter av kulturarv for alle generasjoner

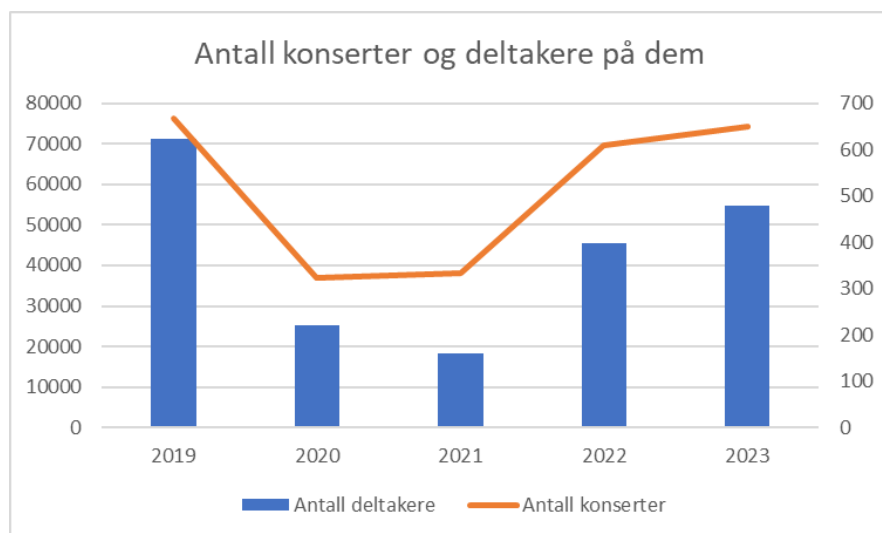
Resultatmål 2.1.1 Vekst i antall deltakere på konserter og kulturarrangement

Resultat

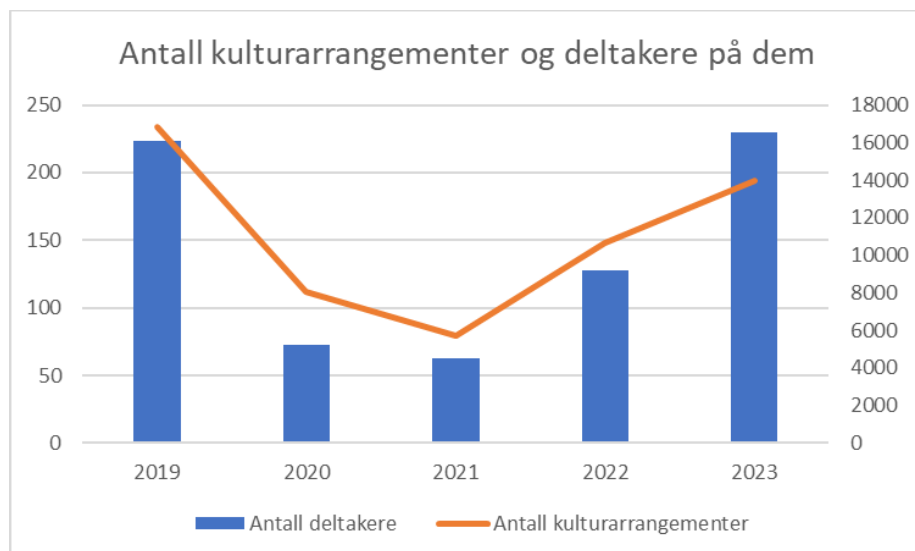
Det har vært en kraftig vekst i totalt antall deltakere på kirkens egne konserter på nesten 25% fra 22. Da nærmer vi oss 2019, men er enda 20% bak. I antall konserter er økningen på hele 40%, og der er vi nå på 2019-nivå. Nasjonalt har økingen i både antall konserter og deltakere bare vært 2%. Resultatmål oppnådd.

Vurdering

Det er ulik utvikling fra prosti til prosti. Nordre Follo har en større økning enn de andre, og peker på en stor kirkemusikkfestival i Lillestrøm fellesrådsområdet høsten 2023, med stor oppslutning.

Når det gjelder kulturarrangementer ser vi samme utvikling. Men enda bedre; 2023 hadde flere deltakere enn 2019. En 80% øking fra 2022. Nasjonalt var økningen på 30%. Antall arrangement økte i Borg med 30%, nasjonalt var økningen bare 5%.

Veien videre:

Det må være et naturlig mål å forsterke den gode utviklingen. Dette kan gjøres både ved å bedre tilbudene og kommunikasjonene rundt dem. Ved å:

- Benytte kommunikasjonsressursene i prostiene til å øke kvalitet og målrettethet i PR-arbeidet
- Lytte til hvilke tilbud folk ønsket
- Stimulere til flere kirkemusikalske festivaler og lære av dem som forsøker
- Legge til rette for økt samarbeid med andre aktører

Resultatmål 2.1.2 Styrker og fornyer kirkelig kulturarv lokalt og nasjonalt

Resultat Kirkebygg

Kulturminnefaglig utvikling

Kirkeordningen definerer biskopens ansvar for kirkene, og for kirker som ikke er fredet etter kulturminneloven er biskopen godkjenningsmyndighet. Bevaringsprogrammet for de historisk verdifulle kirkene er under bearbeidelse, og etter hvert vil det komme en ny kulturmiljølov.

De senere årene har det kommet statlige midler via statsbudsjettet til istandsetting av fredede og listeførte kirker. Tilskuddsordningen er administrert av riksantikvaren.

Dette har ført til økt bygningsmessig aktivitet hos en rekke fellesråd, og mengden i behandlingssaker har derfor økt. Strategisk utvikling, bærekraft, og god dialog med fellesrådene har gjennom året bidratt til å ivareta forvaltningen av kulturminneverdiene. Samtidig har det underveis blitt drøftet, og gitt råd, for å finne gode bygningsmessige løsninger på utbedringer som ønskes gjennomført.

Bispedømmets strategiske satsning, setter søkelys på at kirkelige møteplasser skal være inkluderende, og at forvaltningen av kulturarven skal styrkes. Hele feltet som her er nevnt, gjenspeiles i det arbeidet som er gjort på denne fronten i 2023.

Frogner kirke, Lillestrøm - oppført 1925 og listeført som særlig bevaringsverdig, har fått solceller på taket. Foto: Harald Ringstad.

- **Kirkerådets administrasjon og kirkebyggrådgiverne i bispedømmene** møtes jevnlig på teams for å dele kunnskap og utvikle kompetanse. Dette innebærer også en årlig kirkebyggrådgiversamling med

fysisk tilstedeværelse. På Kirkerådets oppfordring er det fulgt opp på å delta på kurs i reguleringsplanlegging arrangert av Norske arkitekters Landsforening. Videre har bispedømmets kirke- og samfunnsavdeling vært representert på den Nordiske konferansen «Bor ikke Gud her lenger», om utvikling og alternativ bruk av kirkebygg. Konferansen var i regi av Kirkerådet og Arkitektur- og Designerhøgskolen i Oslo, og presenterte kirkebyggutviklingen i de nordiske landene.

- **Styreverv i nettverksgruppe for kirkebyggforvaltere i samhandling med Hovedorganisasjonen KA.** At Borg er representert i styret for nettverksgruppen, gir mulighet for informasjonsflyt og påvirkning i ulike samlinger. Nettverksgruppen har bla. blitt invitert inn i flere sammenhenger når det drøftes kirkebyggutvikling på nasjonalt nivå. Styret arrangerte samling for kirkebyggforvaltere for hele landet i november, og denne var lagt til Lillestrøm. Det var god representasjon fra kirkebyggforvaltere i Borg bispedømme, og samlingen la opp til å gi blant annet økt kompetanse på universell utforming, brannsikring, fasaderestaurering, enøk og nytt eiendomssystem.
- **Faglig samarbeid med riksantikvaren og andre organer.** Borg bispedømme har tett samhandling med riksantikvaren om bygningssaker, noe som av og til innebærer felles befaring på kirkebygg der dette er viktig. Bispedømmet er også representert på årlig fagsamling hos riksantikvaren. Arbeidet med kirkebygg og kirkens omgivelser innebærer kontakt med Statsforvalter og fylkeskommune.
- **Programkomiteemedlem for Kirke- og gravplasskonferansen** i Drammen i mars. Konferansen var et tverrfaglig samarbeid organisert gjennom KA. Programkomiteen hadde sammensetning med representanter fra KA, Statsforvalteren Vestfold og Telemark, Drammen kirkelige fellesråd og Borg bispedømme. Konferansen var tverrfaglig, og spente fra foredrag med Sturla Stålsett om «Det livsynsåpne samfunnet» til Hanna Kjemprud fra Fair Play Bygg som snakket om «Et bærekraftig arbeidsliv og arbeidslivskriminalitet i bygg- og anleggsbransjen». Noe av det mangfoldige arbeidet som foregår i regi av Den norske kirke i Borg, ble eminent løftet fram på konferansen av ass. kirkeverge og HR leder i Nordre Follo Per Øyvind Skrede. Han presenterte gravplassmeldingen som er utarbeidet for gravplassene i Nordre Follo. Tilsvarende inspirasjon gav kunstnerisk leder Solveig Egeland for Håpets katedral. Hun fortalte om hvordan de jobbet med ulike grupper mennesker for å bygge håp gjennom samarbeid i kunst- og miljøprosjektet Håpets katedral.
- **Håndverkkompetanse og kontaktflate bidrar til å sikre kulturarv og bygger relasjoner.** Gjennom kontakten med kirkevergene og bispedømmekontoret om ulike prosjekter, bygges det relasjoner. Kirke- og samfunnsavdelingen bidrar med råd og veiledning, og samtidig er det ressurspersoner på fellesrådsnivå som går foran og bidrar med virkelighetsnære bærekraftiltak på sine kirker. Det bør nevnes at avd. leder for bygg og anlegg Harald Ringstad i Lillestrøm har fått stor oppmerksomhet for det pågående prosjektet med solcelleanlegg på taket i Frogner kirke. I tillegg til Frogner kirke har også driftsbygningen ved Fet kirke fått solcelleanlegg, og dette er prosjekter som viser vei for bærekraftige løsninger. I Fredrikstad inviterte håndverksbedrifter og konsultentselskaper kirkeforvaltere og kommuner til frokostmøte. Formålet med møtet var kunnskapsformidling linket til tilstandsvurderinger, prosjektering og rehabilitering med særskilt blikk på Østfolds murte bygninger og kirker. I 2023 ble arbeidet med forprosjekt på slokleanlegg på flere middelalderkirker ferdigstilt. Etter rådgivning fra bispedømmekontoret ble det innledet et formeldt samarbeid mellom fellesrådene i Råde og Halden. Samarbeidet fremmet kostnadsbesparing på konsultering, gjennomføring av anbudskonkurranse, og oppfølging med hoved-entreprenør. Alle fire middelalderkirkene som prosjektet omfattet, er ferdigrapportert innen fristen, og tilskuddsbeløpene er utbetalt av riksantikvaren.
- **Borg Arbeidsgiverforum ønsker nettverksbygging og faglig påfyll innenfor kirkebyggfeltet.** I 2023 startet derfor arbeidet med å planlegge en webinar-serie som skal gå i 2024, og som tar sikte på å gi informasjon og dele erfaringskompetanse på bygg og anlegg, samt søke å bidra til bærekraftige tiltak, innovasjon og vekst. Bispedømmekontoret administrerer webinar-serien.
- **E-læring og formidling gjennom ulike kanaler** bidrar til oppmerksomhet og kunnskapsdeling. Kristent arbeid blant blinde og svaksynte (KABB) har utviklet e-læringskurset 100 % MED. I løpet av året har det i flere sammenhenger blitt gitt oppfordring om å ta dette kurset som ligger i Dnk

ressursbank. Kurset er rettet mot å gi oppmerksomhet på andre menneskers behov og bli dedikert til å hjelpe, slik at mennesker ikke blir stående utenfor det kirkelige fellesskapet grunnet fysiske eller psykiske utfordringer. Gjennom Borg bulletin er det i 2023 lagt ut 3 artikler knyttet til bygg- og anleggsforvaltningen.

Penger til kirkesjekk.

Gjennom revidert nasjonalbudsjett ble 9 middelalderkirker i stein i Borg bispedømme tildelt midler for å gjennomføre en omfattende tilstandsanalyse for å få oversikt på vedlikeholdsbehovet.

Tilstandsundersøkelsen er et viktig forberedende arbeid for at kirkebygget skal nå målet om å komme på et ordinært vedlikeholdsnivå innen 2030.

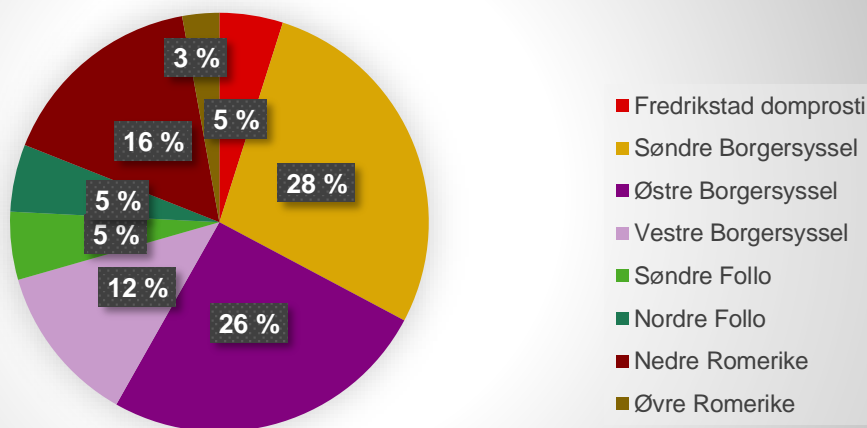
Tilskudd til middelalderkirker i stein og listeførte kirker fra 1851 – 1900

Riksantikvaren melder at det i 2023 er gitt tilsagn om midler på følgende områder:

1. Istandsetting av 17 middelalderkirker i landet med til sammen kr 19 229 815,-, hvorav to av kirkene ligger i Borg bispedømme. Det er:
Ingedal kirke – Søndre Borgersyssel med kr 1 500 000,-
Råde kirke – Vestre Borgersyssel med kr 777 400,-
2. Istandsetting av 12 kirker i landet oppført mellom år 1850 – 1900 med kr 11 057 146,-. Her har også to kirker i Borg bispedømme som har fått tildeling: Det er:
Båstad kirke i Østre Borgersyssel med kr 1 000 000,-
Fet kirke, Fetsund i Nedre Romerike med kr 1 500 000,-
3. Det er tildelt midler til brannsikring i 4 av landets middelalderkirker. Hensynet til offentlighet gjør at vi kun nevner at to av disse ligger i Borg bispedømme, og at tilskuddet for kirkene i Borg er på til sammen kr 2 500 000,-.
4. Forprosjekt murverk middelalderkirker med samlet sum kr 1 069 500,-, hvorav Gamle Glemmen kirke i Fredrikstad Domprosti har fått kr 300 000,-.

Totalt gir dette tilsagn om kr 7 577 400,- fordelt på 6 kirker i Borg bispedømme.

Tildeling av midler via Riksantikvaren 2020 - 2023 fordelt pr prosti i Borg bispedømme

Konservering av kirkekunst

Riksantikvaren har i 2023 også delt ut midler til konservering av kirkekunst – 4 kirker i Borg bispedømme har fått tildeling. De fire prosjektene er forprosjekt for konservering av himlingsdekor i Blaker kapell, forprosjekt for konservering av altertavle i Bjørke kirke, tilstandsanalyser i Nes kirke, og konservering av gyllenlær i Udenes kirke.

Vurdering

I rapporten for medlemsundersøkelsen gjennomført for Den norske kirke i 2023, går det fram at kirken er en viktig møteplass ved sorg og ulykker, og halvparten av de forespurte sier at kirkebygget er av stor betydning for dem. I Borg har hele 75 % av de som har svart, sagt at det er viktig for dem at kommunen vedlikeholder kirkebygget. Statlige midler som nevnt over, gir derfor en kjærkommen drahjelp til kommunene for å ivareta sin økonomiske forpliktelse for kirkene. Tilskuddsordningene via riksantikvaren er basert på at fellerådene må skaffe egenkapital og arbeidsinnsats til veie. Den økonomiske samhandlingen mellom kommunen og fellerådet om kirkevedlikeholdet framover blir særs viktig etter hvert som bevaringsprogrammet kommer på plass. Det er viktig at bevaringsprogrammet får et tilskuddsnivå som stimulerer til at kommunene finner det interessant å prioritere økonomisk innsats til kirkevedlikeholdet. Særlig vil dette være viktig for mindre felleråd, og i kommuner der økonomien er trang.

Veien videre

Gjennom bevaringsprogrammet og den økonomiske stimuleringen med statlige midler som dette vil gi, ligger det en intensjon om at dette skal gi motivasjon og mulighet for å få tingene gjort. Det er viktig at det blir et stort engasjement rundt høringsprosessen om bevaringsprogrammet. Samtidig må det jobbes strategisk på flere nivå med arbeidet rundt den universelle utformingen. Resultatene fra medlemsundersøkelsen viser også at medlemmene er opptatt av klimautfordringene, og mener det er viktig å gjøre tiltak for å motvirke klimakrisen. Kirkevedlikehold, universell utforming og klimakrise er derfor sentrale områder å ta med i alle ledd når rehabiliterende tiltak planlegges og skal gjennomføres på kirkestedene framover.

Flere åpne kirker og flere besøkende til åpne kirker

Resultat

Det har vært en økning i antall dager åpne kirker fra 2022 til 2023 på 10 %. Veikirker/pilegrimskirker: antall dager som kirken var åpen for reisende og pilgrimer i løpet av året er redusert fra 339 i 2022 til 292 i 2023. Dette er en reduksjon på 14 %. Totalt er det 1755 dager/kvelder med åpne kirker i Borg.

I forbindelse med allehelgen har det vært en økning i antall besøkende til åpne kirker på 21,5% fra 2022 til 2023. Dette til tross for en nedgang i antallet åpne kirker, fra 91 til 84 kirker, og en nedgang på 27,5 % i antall timer med åpne kirker. Resultatmål delvis oppnådd.

Vurdering

I diakonirapporten forteller diakonene at åpne kirker betyr mye når det skjer alvorlige hendelser i lokalmiljøet. Dette bekreftes også gjennom nyhetsbildet når media har reportasjer fra steder hvor det har skjedd tragiske hendelser og dødsfall. Kirken åpnes for de som bor der, og sokneprester og kommunens kriseteam bekrefter at dette tas godt imot av innbyggerne og at mange søker til kirken i slike situasjoner. I 2023 rapporteres det om 36 tilfeller av åpen kirke knyttet til andre hendelser, noe som er en økning på 28,5%. Det har vært 13 tilfeller av åpen kirke direkte knyttet til ulykker og brå dødsfall hvor det i de fleste tilfeller har handlet om unge mennesker som har mistet livet. I tallet ligger det også åpne kirker i tilknytning til fredsmarkeringer i forbindelse med krigene i Ukraina og på Gaza. I Lillestrøm har det vært 12 tilfeller av åpen kirke rundt tiltaket «byprest i parken» og Fredrikstad Domkirke holdt åpent i forbindelse med Idyll-festivalen.

Antall åpne kirker i forbindelse med markeringen av allehelgen vurderes nærmere under punkt 2.2.4.

Det er fortsatt potensiale for å forsterke tilbudet om åpen kirke framover. Vi ser at det betyr mye for folk både ved særlige hendelser og generelt i sentrumsnære kirker der folk ferdes. Utfordringene er knyttet til å rekruttere frivillige, markedsføre og synliggjøre tilbudet, samt tekniske detaljer knyttet til sikring av kirkerom og inventar. Mulighetene prostene peker på er samarbeid med lag og foreninger (som i Sarpsborg Sanitetskvinnene, Skedsmo historielag) og det er også en større åpenhet blant ansatte for at kirkene holdes åpne når kirkemusikere, kirketjenere eller prester oppholder seg i kirkerommet i løpet av uken. Dette er et tema som biskopen utfordrer lokalkirken på under visitaser.

Artikkel fra Fredrikstad Domkirke om økning i antall besøkende åpen kirke: [statistikk2023 - Domkirken menighet](#)

Åpen veikirker/pilegrimskirke

Litt om datakvaliteten: Det kan se ut som om skjelningen mellom "Åpen veikirke" og "Åpen kirke" i rapporteringen ikke har vært konsekvent. Noen har oppgitt samme tall for begge kategorier, noen rapporterer kun på "Åpen kirke". Ut fra veiledningen til statistikken kan det være åpent for tolkning om Åpen veikirke er en underkategori under Åpen kirke, eller en egen kategori. Derfor er det mest riktig å se de samlet under ett, for å kunne sammenligne med tidligere år.

Resultat Pilegrimsarbeid

Pilegrimsarbeidet i Borg er i stadig utvikling, samtidig som det nå begynner å bli godt etablert. Oslo pilegrimssenter og Borgleden pilegrimssenter er viktige drivkrefter for arbeidet. Både bispedømmerådet og flere menigheter på Romerike er medlemmer i Oslo pilegrimssenter. Biskopen er medeier i Borgleden pilegrimssenter, og ble i 2023 innvalgt i styret.

Borgleden pilegrimssenter er samlokalisert med DNT Nedre Glomma og iSarpsborg. I 2023 ble stillingsbrøken for daglig leder økt fra 40 % til 80 % 1. august.

Pilegrimsvandringer er godt på vei til å bli inkludert, både i trosopplæring og i skole-/kirkesamarbeid. I trosopplæringen blir det særlig brukt som en del av konfirmantundervisningen.

Borgleden stimulerer til utvikling av kirkestedene

Gjennom de senere årene har det vært jobbet intenst med utviklingen av Berg middelalderkirkested i Halden.

Gjennom etableringen av foreningen Berg kirkestue hvor menigheten har lagt inn kapital og sitter med styrerepresentasjon, har det skjedd stor utvikling. Samhandlingen med fellesrådet, kommunen og finansielle bidragsytere har gitt gode resultater. Det kan noteres at kirken har gjennomgått noe vedlikehold, og det er tilrettelagt for fiber. Det er bygget nytt separat service-hus med sanitæranlegg og kjøkken for kirkens aktivitet og til bruk for pilegrimer. Berg gamle prestegård er ervervet, og her foregår alt fra trosopplæringstiltak til kommersiell utleie. I 2023 fikk foreningen Berg kirkestue bruksendring til at det gamle stabburet kan ominnredes med overnattingsplasser, og rehabiliteringen er i full gang.

Stabburet ved Berg kirke – Halden – Foto: Jan Ivar Andreassen

Målet er at kirkestedet fra sommeren 2024, kan tilby pilegrimer på vandring, et komplett tilbud på overnatting, tilgang til kjøkken og sanitæranlegg. I tillegg til at informasjon om pilegrimsleden kan hentes på nettet, er også dette tilbudet promotert på Facebook.

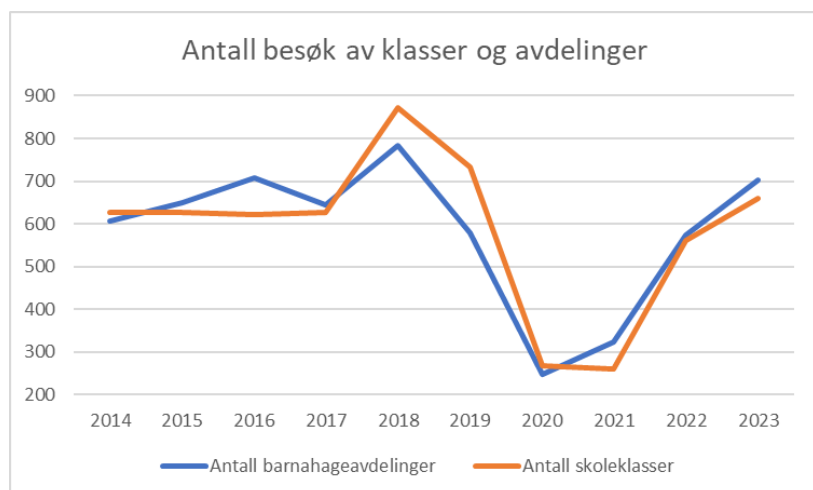
Veien videre:

- Bidra til videreutvikling av pilegrim som del av trosopplæring og skole-kirke.
- Oppmuntre til videreutvikling av kirkestedene i tilknytning til pilegrimsleden gjennom bispedømmet.

Resultatmål 2.1.3 Skoler og andre aktører formidler kirkens kulturarv

Resultat

Her måler vi først og fremst den delen av skole-kirke samarbeidet som handler om at skoler besøker kirken innenfor rammen av KRLE-faget eller andre fag, og derigjennom formidler kulturarv ved hjelp av kirkens tilbud. Det samme med besøk fra barnehager, der kultur- og verdiformidling er forankret i barnehageloven. Resultatene for 2023 er gode. Antall barnehageavdelinger på besøk i kirken er økte med 22%, og antall skoleklasser med 18%. Ser vi dette over et litt lenger tidsrom er det bare to ganger de siste 10 år at det var vært høyere tall. Resultatmål nådd.

Vurdering

Biskopen har under alle de fire visitasene i 2023 hatt møte med lokale skoleledere.

I alle møtene har mer formaliserte avtaler om samarbeidet vært tema. Skolene er svært interessert i å samarbeide med kirken om formidling av kristen arv; ofte konkretisert gjennom faglig gode tilbud i kirkerommet. Dette tilbudet blir mer slitesterkt og forutsigbart når det er skrevet ned i form av avtaler, gjerne på kommunenivå, med lokale tilpasninger. Det samme vil gjelde samarbeid med barnehagene.

På Hovin kirkegård i Spydeberg, med den kulturelle skolesekk Fra hov til kirke

Veien videre:

- Gjennom visitaser og fagsamlinger oppfordre og bidra til at flere menigheter får en plan for skole-kirkesamarbeidet og formaliserer samarbeidet med skolene og barnehagene gjennom avtaler..
- Legge til rette for erfaringsdeling på dette feltet på Teamsmøter med undervisningsansatte
- Formidling av gode eksempler og rådgivning på tvers i bispedømmet.

B 2.2 Bidrar til å virkeliggjøre bærekraftmålene - lokalt, nasjonalt og globalt

FNs bærekraftsmål er forpliktende for en hel verden. I denne verden er vi kirke, og har et like stort ansvar som alle andre for at målene skal nås innen 2030. I diakoniundersøkelsen (bdr 2023) svarer 53% av diakonene at de i løpet av 2023 har arbeidet med å koble FNs bærekraftsmål til sitt diakonale arbeid. Dette er en ganske kraftig nedgang fra 67% i fjor.

Hva som er årsaken til nedgangen, kan skyldes flere forhold. Det meldes fra prostene om at de avtroppende menighetsrådene nok ikke har opprettholdt fokuset på å koble målene til menighetens arbeid i deres slutfase som rådsmedlemmer. Samtidig viser diakonirapporten at det foregår et stort arbeid i menighetene som har en klar kobling til flere av bærekraftsmålene. Det kan derfor anslås at det arbeidet som har vært gjort tidligere år, nå har fått større fotfeste og automatisk kobles opp mot tiltak og arrangement i menighetenes regi. Det må sies å være et positivt trekk, samtidig som det framover må jobbes aktivt for at fokuset og viktigheten av å jobbe med målene øker.

Det er gledelig å se at samtlige 17 mål får score på implementering i menighetenes arbeid lokalt. Det viser at menighetene i Borg fortsatt er seg sitt ansvar bevisst, at kirken favner bredt i sitt arbeid og at vi er en høyst relevant samfunnsaktør. I år som i fjor, er det fire mål som peker seg ut: Mål nr. 3. God helse og livskvalitet, 6. Rent vann og gode sanitærforhold og 17. Samarbeid for å nå målene. Dette er de samme målene som utkrystalliserte seg i 2022. I 2023 ser vi at mål nr. 13. Stoppe klimaendringene, har kommet opp blant topp fire. Ikke så rart når 2023 har vært et år med stadig mer ustabil vær som tydelig kan dokumenteres og forklares med at verden befinner seg i en klimakrise og at handling må til for å redde verden.

Flere menigheter jobber aktivt med gjenbruk og matsvinn, søppelsortering, innkjøp og forbruk. Det har vært arrangert temakvelder, fagsamlinger og klimaforedrag.

Bærekraftsmålene er blitt synliggjort gjennom menighetenes diakoniplaner og det er tema i

konfirmantundervisningen hvor konfirmantene får praktisk utøvelse gjennom deltakelse i

KN's fasteaksjon. I tillegg finnes det en rekke veietablerte tilbud og arrangement i menighetene som kan kobles direkte til målene: Markering av skaperverkets dag, høsttakkefest, ulike sorgtilbud og samtaletilbud, for å nevne noe.

Nytt av året er opprettelse av dialogforum i Lillestrøm FR inspirert av Dialogforum Østfold, og Lørenskog FR har i 2023 blitt miljøfyrtårnsertifisert. Det har også vært samarbeid med andre aktører om matutdeling, misjonsprosjekter og markering av verdensdagen for psykisk helse.

Det er viktig at det framover blir jobbet strategisk med målene på alle nivåer i Dnk, i de ulike faggruppene, blant frivillige og i styrer og råd både lokalt og regionalt.

Resultatmål 2.2.1 Flere sokn med diakonal satsing

Resultat

Det er en liten økning i antallet formelle avtaler fra i fjor (55% mot 53% i 2022). Vi ser en nedgang i uformelle avtaler, 77% mot 83% i 2022. Tallet på uformelle avtaler ligger likevel langt høyere enn antall formelle avtaler. Det viser at kirken opprettholder sin deltakelse på flere arenaer og er en høyst relevant samfunnsaktør. Borg har opparbeidet seg høy diakonal betjening ved en økt satsning på diakoni. I 2023 er antall menighetsdiakoner/diakoniarbeidere i Borg 43. Av 109 sokn, er det kun 4 sokn som står helt uten diakonalbetjening, noe som gir en prosentandel på 96%. I tillegg kommer samarbeid med diakoner fra andre organisasjoner, KABB, Sunnaas sykehus, KN og Kirkens bymisjon. Resultatmål oppnådd.

Vurdering

Sekretariatet får tidvis spørsmål om viktigheten av å formalisere en avtale når begge parter opplever at samarbeidet fungerer. Det foregår mye godt samarbeid, og ofte kommer det i stand på bakgrunn av relasjoner. Dette er veldig bra. Samtidig vet vi at avtaler kan forsvinne når relasjonene ikke lenger er der. Det er derfor viktig at det jobbes fram en formalitet, slik at samarbeidet ikke kun er basert på og avhengig av enkeltpersoner. Det betyr at vi fortsatt må ha søkelys på å få formalisert de uformelle avtalene. Sekretariatet har i 2023 utarbeidet en enkel mal for samarbeidsavtale som er distribuert ut til menighetene gjennom kirkeverger, proster, diakoner og diakonimedarbeidere. Med en oppfordring om å bruke denne for å sikre at det gode samarbeidet om tiltak man har jobbet fram, fortsatt kan eksistere uavhengig av enkeltpersoner.

Vi ser at det mange steder et tett samarbeid med kommunen. 56 sokn har en eller flere ansatte fast representert i kommunens kriseteam. Det samarbeides om sorgarbeid, integrering og arbeid for flyktninger, rus og psykisk helse, inkludering, sykehjem og eldreomsorg, matutdeling og arbeid for mennesker med funksjonsvariasjoner. Det diakonale arbeidet skjer også i samarbeid med andre aktører enn kommunen. Se punkt 2.3.2.

Samskaping og samarbeid med offentlige, kommunale og andre organisasjoner har økt, noe som er i tråd med et integrert perspektiv og implementering av FNs bærekraftsmål. Når vi ser på diakonale tiltak og aktiviteter som har vært gjennomført dette året, er det gledelig å se at vi finner en så klar kobling til flere av FNs bærekraftsmål.

Veien videre

- Arbeide videre med å spre informasjon og kunnskap om FNs bærekraftsmål til ledere, ansatte og valgte råd på alle nivåer.
- Bidra til fortsatt god samhandling mellom lokalkirke, kommuner og andre aktører inn mot konkrete og formelle samarbeidsavtaler.
- Støtte menighetene med kompetanse på forberedelse og inngåelse av formelle avtaler gjennom veiledning.

Resultatmål 2.2.2 Kirken bidrar til å redusere klimagassutslipp

Resultat

Borg har hatt en restriktiv reisepolicy i mange år. Vi kan ikke dokumentere nedgang i klimagassutslipp i 2023. Anslagsvis ble det gjennomført 35 flyreiser i 2023, mot 32 i 2022.

Vurdering

Borg bispedømmeråds sekretariat skal resertifiseres som miljøfyrtårn i 2024. Bispedømmerådet vil få en orientering om miljørapporten når den foreligger.

Resultatmål 2.2.3 Kirken reduserer fattigdom

Fasteaksjon

Kirkens Nødhjelps (KNs) fasteaksjon er godt implementert hos menighetene i Borg. Av 109 sokn, er det kun 1 sokn som ikke har deltatt i aksjonen. I fasteaksjonen 2023 ble det samlet inn 3,7 millioner kroner i Østfold og Akershus. Det er en liten nedgang fra 2022 hvor innsamlede midler lå på rundt 3,9 millioner.

Kirkens Nødhjelp forteller at 2023 var ett spesielt år. Samtidig med at det ble samlet inn nesten 35 millioner til årets fasteaksjon på landsbasis (litt lavere enn 2022), så ble det samlet inn et nesten tilsvarende beløp til krisen i Ukraina. Det vil si at det ble samlet inn mye mer penger i tidsrommet januar til etter påske i 2023 enn det som tidligere er samlet inn i dette tidsrommet.

I pandemiårene var det flere menigheter som ryddet bort den gamle innsamlingsbøssa og heller satset på kreative aktiviteter og sponsorløp. Nå meldes det om at fler og fler går tilbake til den tradisjonelle bøsseinnsamlingen. Det henger sammen med at menighetene ser at de ikke klarer å samle inn like mye penger gjennom en digital aksjon som da de gikk med bøsser. En digital aksjon handler om å ha sponsorer og/eller flere utfordringer som genererer penger. En konfirmant skal ha mange sponsorer for å samle inn like mye som en gjennomsnittsbøsse inneholder. For mange er det den nærmeste familien som sponser,

mens de fleste i området ikke blir utfordret til å gi slik de blir med en dør til dør aksjon. For mange er det også en viktig diakonal tankegang i det å besøke alle dører i menigheten. Bøsseaksjonen er den eneste gangen i året at alle dører i menigheten blir banket på.

Det er mindre kontanter ute i samfunnet, men innsamlet beløp på bøssene holder seg likevel ganske stabilt. Antall unike givere som bruker vipps øker. Til tross for at antall husstander som gir til bøssene har gått ned, øker summen fra hver giver. Som en kateket sa: «Det handler om å ha bøssebærere nok. Når alle roder dekkes, så blir det penger.»

Mange menigheter legger ned mye tid og arbeid med fasteaksjonen, og konfirmantene bidrar godt inn. Kirkens Nødhjelp sier de opplever at bevisstheten rundt deres arbeid og viktigheten av å gi, har økt de siste årene blant de ansatte i menighetene. Det er gledelige meldinger å få og viser at menighetene i Borg tar sitt ansvar og bidrar i kampen med å bekjempe nød og fattigdom i verden.

Menighetene i Borg hadde til sammen 230 offer til KN i 2023. Det er en nedgang fra 257 i 2022. Ofringene utgjorde til sammen et beløp på 731 142 kroner, fordelt på:

- 69 offer til fasteaksjonen - 212 280 kr
- 36 offer til katastrofer (Ukraina, jordskjelv i Midtøsten) - 216 209 kr
- 103 juleoffer - 235 232 kr
- 22 andre offer - 67 422 kr

Misjonsavtaler

Menighetene i Borg har 86 misjonsavtaler gjennom misjonsorganisasjonene i SMM. Disse organisasjonene rapporterer årlig på det økonomiske resultatet av disse avtalene. I 2022 var samlet sum for de 7 SMM-organisasjonene i Borg kr. 961 190. I 2023 er dette beløpet økt, til kr. 1 444 800, som er en økning på 50 %. Flere av organisasjonene har som målsetning å bidra til å redusere fattigdom i verden. Gjennom misjonsavtalene bidrar menighetene i Borg også til dette.

Veien videre

- Bidra til å bevisstgjøre menighetene om viktigheten av å støtte KN og at KN er Dnks arbeid globalt, for å videreføre og om mulig øke, det gode engasjementet.
- Fasteaksjon fast del av årlig kampanjeplanen for Den norske kirke i Borg
- Oppfordre menighetene til å fortsatt engasjere seg i misjonsavtalene

Resultatmål 2.2.4 Kirke bidrar til å styrke psykisk helse

Resultatmål 2.2.5 Kirken bidrar til å redusere ensomhet

Kirkens arbeid for å bidra til å styrke psykisk helse og motvirke utenforskap og ensomhet, handler om møter og tiltak for mennesker i sårbare og utsatte posisjoner som vi møter i fengslene, sykehusene og i forsvaret, i sorgsamtaler, rundt allehelgen, og gjennom samarbeid med Kirkens SOS og andre aktører. Borg har også et viktig arbeid på Oslo lufthavn Gardermoen. Mye av dette arbeidet er styrket i 2023.

Resultater

Sjelesorgsamtaler har hatt en formidabel økning på 46%, 8380 samtaler i 2023 mot 5724 i 2022. Det utgjør 22% av de nasjonale tallene. Borg ligger høyt over de andre bispedømmene i antall sjelesorgsamtaler i 2023. Det rapporteres om 203 sorggrupper i 2023, det er en økning fra 2022 på 6,8%. Sett opp mot nasjonale tall, har Borg fortsatt det høyeste antallet foran Agder og Telemark som har 183 sorggrupper. Det er gjennomført 4348 samtaler (ned 4% fra 2022) av våre institusjonsprester på sykehus, i fengsel, forsvaret

og på lufthavner i Borg. Institusjonsprestene gir også tilbud om samtaler rettet mot ansatte og frivillige, og i 2023 har det vært gjennomført 542 samlinger med til sammen 2011 deltakere for denne gruppen. Resultatmål oppnådd.

Samtaler Borg			Samtaler nasjonalt	
Vigslede	5353			30469
Ikke vigslede	3027	Utgjør 42% nasjonalt		7151
Totalt	8380	Økning i Borg på 46% og utgjør totalt 22% nasjonalt		37620
Institusjonsprester	4348			
Totalt	12728	Utgjør 33,8% nasjonalt		

Vurdering sorgarbeid

Det har vært en formidabel økning i antall sjelesorgsamtaler i 2023. Dette året er det i rapporteringen skilt på samtaler med vigslede og med ikke vigslede. I Borg er det gjennomført 3027 samtaler med ikke vigslede medarbeidere, noe som utgjør 46% av antall samtaler nasjonalt (7151 samtaler totalt nasjonalt). Diakonene melder om stort trykk på sorgsamtaler og det er helt klart et økende behov hos mennesker om å ha noen å snakke med. Det har vært jobbet med å synliggjøre kirkens sorgtilbud for å nå ut, og tallene forteller oss at vi har lyktes gjennom året. Samtidig vet vi at det fortsatt er mange som ikke kjenner til kirkens tilbud, og vi kan anta at behovet i befolkningen for denne tjenesten er langt større enn kirken pr. i dag har ressurser til å imøtekomme. Det blir derfor viktig framover å se hvordan kirken kan øke kapasiteten på en etterspørsel som stadig er voksende.

Antall sorggrupper har vært økende gjennom de siste ti årene, og i 2022 var tallet på sorggrupper høyere enn noen gang. En økning lik den vi hadde i 2022 ser vi ikke i 2023, og det vurderer vi som helt naturlig, da 2023 var første normalår etter pandemien. Likevel har antall sorggrupper økt også i 2023, og det forteller oss at mennesker i sorg søker til kirken og benytter seg av kirkens sorgtilbud. I 2023 er det registrert 3738 besøk mot 3618 i 2022, en økning på 6,8%. Besøktjenesten ble kraftig rammet av restriksjonene under pandemien. Vi er ennå ikke tilbake til tallene fra 2019, men kommer stadig nærmere. Sammenligner vi fjorårets og årets tall mot 2019, så ligger vi nå 10,9% bak mot 13,8% i 2022.

Sorgarbeidet utgjør en stor del av det diakonale arbeidet i Borg. Økningen i antall sorgsamtaler, sorggrupper og besøktjeneste, viser at arbeidet mot utenforskap og ensomhet er kraftig styrket også i 2023.

Mange menigheter har et tett samarbeid med kommunens helse- og omsorgsarbeid, gjennom blant annet Sorg og omsorg, hvor det samarbeides om temakvelder og sorggrupper. Dette bidrar til å gjøre kirkens sorgarbeid kjent. Markeringen av allehelgen er også med på å synliggjøre kirken og kirkens sorgtilbud gjennom utdeling av lys på offentlig sted, flere åpne kirker, kirkegårder, konserter og andre arrangement knyttet til allehelgen.

Undersøkelser (SSB; livskvalitetsundersøkelse, ungdomsundersøkelser) viser at antall mennesker i dagens samfunn som opplever ensomhet og utenforskap øker og at mange uttrykker et behov for å ha noen å snakke med. Behovet er derfor stort. Det at flere menigheter har formelle samarbeidsavtaler med andre instanser i kommunene, bidrar til at kirkens sorg- og samtaletilbud favner bredere og større i lokalmiljøet. Media har også fokusert positivt på kirkens nærvær og samtaletilbud i kriser. Dette har bidratt til å gjøre

muligheten for sjelesorgsamtaler mer allment kjent. I forlengelsen av krisearbeidet har det vært et forsterket fokus på kirkens tilbud rundt sjelesorg og samtaler. Likevel ser vi at det å gjøres kirkens sorgarbeid kjent, krever kontinuerlig og tydelig kommunikasjon. Det er fortsatt mange som ikke er klar over at kirken har et gratistilbud om sorgstøtte og samtaler og som heller ikke krever henvisning. Det er et unikt tilbud til befolkningen som vi med største frimodighet kan snakke høyt og bredt om.

Allehelgen

Markeringen av allehelgen 2023 hadde de samme fire hovedmål som året før:

1. Gjøre kirken kjent i det offentlige rom
2. Flere åpne kirker
3. Gjøre kirkens samtaletilbud kjent
4. Oktober som sorg-måned for å synliggjøre kirkens sorgarbeid

Som sagt tidligere, var kirken synlig ute på 37 steder (pkt 1.2.1), og mange kirker var åpne (se pkt 2.1.2) i forbindelse med allehelgen. Diakoner, prester, andre kirkelige ansatte og frivillige har vært til stede på kjøpesentre, jernbanestasjoner, torg og andre offentlige plasser for å møte mennesker og formidle at kirken har tilbud og ønsker å være til stede for mennesker i sorg. Det at antall offentlige steder for lysutdeling har økt med 23,3%, viser at menighetene har et sterkt søkelys på å nå mennesker der de er. Over 8000 lys ble delt ut under årets markering.

En av diakonene har delt en rørende historie fra årets markering: «*Det fineste var den lett berusede mannen som ikke hadde noen han var glad i og som ikke trodde noen var glad i ham. Heller ikke han selv. Han lovet å tenne lyset likevel, fordi han hadde fått det av noen som ville gi ham noe.*»

Den samme diakonen forteller også følgende: «*De menneskene jeg møtte som også var helsepersonell av yrke, ble fasinert av og interessert i alt det gode sorg- og samtaletilbudet vi har i kirken, både når det gjelder en til en samtaler og sorggrupper. Disse tok med seg brosjyrer for å legge på jobb. Dette gjenspeiler tidligere års erfaring med å dele ut lys ved en stand på kjøpesentre.*»

Felles for tilbakemeldingene fra de menighetene som har delt ut lys på offentlige steder er at responsen stort sett har vært veldig positiv. Enkelte er litt skeptiske fordi de tror at lysutdelerne skal tigge penger, men når de forstår at det er gratis og at det handler om allehelgen, så blir de fleste både overrasket og glad. Mange forteller sine tapshistorier eller andre erfaringer med kirken, både positive og negative, og blir glade for å få informasjon om sorgstøttetilbud.

Antall gudstjenester har økt siden i fjor (5,3%), samtidig som det dukker opp nye og andre arrangement rundt markeringen. En stor andel av soknene arrangerer og inviterer til minnekonsserter. Videre rapporteres det om kransverksted, kveldsbønner, musikkandakter, åpen cafe og bålpanne med kaffe og vafler på kirkegården. Vi ser tydelig at markeringen av allehelgen har fått godt fotfeste i menighetene, og kirken i Borg tar på alvor at det arbeidet og det engasjementet vi har i sorgarbeidet betyr mye for mennesker.

Antallet åpne kirker i tilknytning til allehelgen har gått ned med 7,7%. Det samme har antall timer med åpen kirke i tilknytning til allehelgen (-27,5%), men antallet besøkende til åpne kirker har økt (21,5%). Det

betyr at vi har nådd ut til flere tross færre åpne kirker. Størrelsen på gravplassen og kirkens beliggenhet har mye å si for oppslutning rundt åpen kirke, og enkelte steder har det ikke opplevdes som meningsfullt å holde åpen kirke når nesten ingen kommer. Det er også et ressurs spørsmål, og man har derfor valgt å sette inn ressursene på andre type allehelgens-arrangement hvor folk er.

Bilder fra kjøpesentre og torg med ansatte i møte med folk på farten allehelgen 2023.

I år som i fjor gikk vi ut til menighetene og lanserte oktober som «sorg måned». Dette i håp om å nå enda bredere ut med kirkens sorgtilbud. I Bjørgvin bispedømme har de hatt gode erfaringer med oktober som sorg måned. De har lagt opp til en rekke arrangementer, temasamlinger og foredrag med ulike innsteg til sorg og sorgprosesser. Vi ser at dette gjøres noen steder i Borg, men i mindre skala. Flere menigheter har arrangert temakvelder lokalt i samarbeid med Sorg og Omsorg, i tilknytning til allehelgen. Vi har tro på at dette kan være en god måte å nå bredere ut på, og vil fortsatt jobbe med hvordan vi kan bistå menighetene i dette arbeidet. En utvidelse av allehelgensmarkeringen vil kunne bidra til at vi når enda bredere ut med kirkens sorgtilbud enn det vi allerede gjør.

Fengsel, forsvar, lufthavn og sykehus

Det foregår et stort arbeid innenfor tykke murer, bak høye gjerder og innenfor sykehusenes fire vegger. Institusjonsprestene i Borg møter hver eneste dag mennesker i krise, dyp sorg og fortvilelse. Mennesker som er frarøvet muligheten til å være delaktige i samfunnet grunnet sykdom eller at de ved dom er frarøvet sin frihet. Det er en belastning å være alvorlig syk eller å være i fengsel. Opplevelsen av utenforskap og ensomhet vil for mange, kunne komme som en ekstra belastning i en allerede vanskelig og sårbar situasjon. Dette er også noe som rammer disse menneskenes pårørende, familie og venner. Unge mennesker inne til førstegangstjeneste i forsvaret opplever også at alvoret tynger. Krigen i Ukraina har bidratt til en oppskalering av det norske forsvar og de som er satt til å forsvare landet vårt, kjenner på dette alvoret.

Antall sjelesorgsamtaler gjennomført i institusjonene gjennom 2023 er 4348 (ned 4% fra 2022), men da har vi ikke mottatt tall fra blant annet Sykehuset Østfold og forsvaret. Vi kan derfor anslå at det reelle tallet er langt høyere. Da Dnk ikke er arbeidsgiver for feltprester og sykehusprester, kan det ikke kreves innrapportering. Det gjør at tallene ikke blir konstante fra år til år, og at sammenlikningsgrunnlaget ikke blir helt korrekt. Tross dette, er det ingen tvil om at institusjonsprestene i Borg, uavhengig av arbeidsgiverlinje, gjør en uvurderlig innsats for å motvirke utenforskap og ensomhet gjennom sitt arbeid.

Det har vært en stor nedgang på antall avholde gudstjenester, 203 mot 1506 i 2022, en nedgang på 86,5%. Noe av forklaringen i denne store nedgangen ligger i at det har blitt avholdt langt flere andakter, totalt 835 andakter i 2023. Tross lavt antall gudstjenester, har det vært en oppgang på antall gudstjenestedeltakere

på 24,1%. Totalt 4403 deltakere på gudstjeneste i 2023 mot 3549 i 2022. Institusjonsprestenes arbeid er også svært rettet mot ansatte og frivillige ved de ulike institusjonene, og i 2023 har det vært gjennomført 542 samlinger med til sammen 2011 deltakere. Det viser at institusjonsprestene når og bistår et stort antall mennesker i sin tjeneste.

Institusjonsprestene jobber tett sammen med andre aktører. I fengslene er det et bredt samarbeid på tvers av organisasjoner. Kirkens bymisjon, Prison Fellowship, Humanetisk forbund, Røde Kors, Maritastiftelsen og Frelsesarmeen for å nevne noen. Ved alle institusjoner bidrar prestene fra Dnk i tilrettelegging for trosutøvelse på bakgrunn av den enkeltes ønsker og behov. De har tett dialog med Imamer og fengselsprestene i Søndre Borgevysel samarbeider også med Dialogforum Østfold.

I Halden fengsel har retreatarbeidet skutt fart, og 2023 er andre året med helårsretreat. Innsatte fra hele landet kan søke deltakelse på retreat i Halden fengsel, også kvinnelig innsatte. Det ble gjennomført totalt 10 retreat fordelt på 8 retreat á 8 dager og 2 retreat á 22 dager. Gjennom disse dagene med retreat, ble det gjennomført 98 morgenbønner/andakter og 98 kveldsmesser. Stipulert antall deltakere på morgenbønn er 794 og på kveldsmessen 754.

Demensvennlige gudstjenester og kor

I Sarpsborg er det godt samarbeid mellom kirken og kommunens demensteam. Diakon, kantor og sokneprest i Tune har sammen arrangert demensvennlig gudstjeneste knyttet opp mot årets høytider. Dette i tett samarbeid med demensteamet i kommunen som deltar på disse gudstjenesten sammen med institusjoner, dagsenter og hjemmeboende med demens sykdom. Det er gjennomført 2 demensvennlige gudstjenester i 2023 i Tune kirke. Etter inspirasjon fra NRK-serien «Demenskoret», startet en dagavdeling i Sarpsborg opp demenskor hvor kantor i Tune kirke bidro med akkompagnement. Koret deltok på demensvennlig gudstjeneste i Tune kirke til stor glede for både deltakere og framførte.

I både Rakkestad og Nordre Follo kirkelige fellesråd, har kirken i samarbeid med kommunen opprettet demenskor. I Lillestrøm ble det også startet et slags demenskor i samarbeid med kommunen. Det ble til et «Hva er viktig for deg»-kor. Annenhver uke samles de som har lyst til å synge sammen på de ulike institusjonene, både hjemmeboende og de som bor på institusjonen. En gang hver måned holdes samlingen i et kirkelokale med en av organistene som pianist. Dirigent er det kommunen som står for. Den norske kirke bidrar med pianist, lokale og diakonen som brobygger opp mot kommunen.

NRK-serien har helt klart bidratt til større åpenhet og vist et behov for tilbud for de som lider av denne sykdommen. Det er gledelig å se at kirken ikke bare i Borg, men over hele landet tok sats og iverksatte tiltak også for denne gruppen.

Institusjonsandakter

Det har også i 2023 vært en nedgang i antall holdte institusjonsandakter. Ned 9,7% fra fjoråret og nesten en halvering fra før pandemien hvis vi sammenlikner med 2019-tallene. 1741 avholdte andakter i 2023 mot 3434 i 2019. Det er også en nedgang på 12,1% i avholdte gudstjenester på institusjon.

Det rapporteres at beboernes helse blir dårligere og dårligere, slik at mange ikke klarer å delta på en hel gudstjeneste. Bakgrunnen for dette er at mange eldre bor hjemme mye lenger, og får først plass på en institusjon når helsen er svært dårlig. Dette har ført til at tallet på enklere samlinger med andakt har gått opp, mens det har blitt en nedgang i avholdte gudstjenester. Dette forklarer likevel ikke den totale nedgangen for begge tiltakene. Prostene rapporterer i fjor at kirkelige ansatte er tilstedeværende på institusjonene mer enn noen gang, og det er ikke gitt signaler på at det er skjedd endringer i tilstedeværelsen i 2023. Vår vurdering er at det her må være snakk om en under- og feilrapportering og at

tallene ikke speiler virkeligheten. Dnk skal være for alle, det betyr at vi også har et ansvar for de menneskene som av ulike årsaker befinner seg på en institusjon.

Oppsummering

Det diakonale arbeidet i Borg er jevnt over preget av høy kvalitet. Mye av det diakonale arbeidet foregår i samarbeid med lag og foreninger, særlig arbeid med sorggrupper. Kirkens arbeid mot utenforskap og ensomhet er stort i Borg.

Diakoniundersøkelsen viser et bredt spekter av diakonale tilbud som retter seg mot både enkeltmennesker og grupper i ulike aldre; ulike fester, strikkekafe, samlivskurs, babysang, trilletur for hjemmeværende mødre og fedre, ulike vandringer, pilgrimsvandringer, ressursgruppe, seniortreff, blomsterhilsener på døra, utdeling av mat til jul og påske, telefonkorps – frivillige som ringer opp de eldre i menigheten, dørdiakon, konserter, temakvelder, kirkeskyss, ulike fester etc. Listen er lang over gode tiltak. Alt i den hensikt å vise omsorg, skape gode og trygge møteplasser og hindre utenforskap. Vi ser en helt klar kobling til flere av FN's bærekraftsmål innenfor det diakonale arbeidet.

Bispedømmet huser to store sykehus, Norges største lufthavn og to av landets største fengsler. Det er umulig å skulle finne tall på hvor mange mennesker det kan være snakk om som gis et tilbud fra kirken ved disse anstaltene. Det vi har tall på er antall soningsplasser. Av landets totalt 3740 soningsplasser, er 829 av de i Borg, en andel på 22,2%. At institusjonsprestene når ut til et betydelig antall mennesker og ikke minst til bredden av Norges befolkning, er det ingen tvil om. Det er et stort og viktig arbeid som gjøres ved disse institusjonene og hvor man gjennom prestene som har sin tjeneste der, virkelig viser at Dnk er en folkekirke som er åpen for absolutt alle og at kirken kan gjøre en forskjell i menneskers liv.

Veien videre:

- Videreføring og styrking av kirkens sorgarbeid med særlig fokus på barn og unges sorg, samt å kommunisere kirkens sorgtilbud bredere og bedre ut.
- Forbedre kvalitet rapportering på sorgarbeid og institusjonsarbeid i kirken.
- Videreføre satsing på kirkens tilbud og kommunikasjon rundt allehelgen, både gudstjenester, konserter, lysutdeling og sorgarbeid.
- Utvikle oktober som sorg måned i tilknytning til markeringen av allehelgen, inn i årlig kampanjeplan for Den norske kirke i Borg.
- Videreutvikle kirkens tilbud til beboere på sykehjem og demente, bruke mer sang- og musikk.
- Øke kontakten og samarbeidet mellom institusjonsprestene og de ansatte ute i lokalmenighetene i et tilbakeføringsperspektiv.
- Utvikle kommunikasjon rundt kirkens tilbud om sjelesorgsamtaler i et tydelig konsept slik som dåp, konfirmasjon etc. for eksempel som «Tid for samtale».

Resultatmål 2.2.6 Kirken bidrar til fred og rettferdighet i verden

Gjennom hele 2023 har biskop og prester, samt både ansatte og frivillige i Den norske kirke i Borg oppfordret til bønn og handlinger for fred.

Det har vært sendt ut materiell til gudstjenester, man har gått i fredsmarsjer og fredsmarkeringer og man har arrangert Håpmarkering på Håpets katedral i forbindelse med ettårsdagen for invasjonen av Ukraina. I forbindelse med krigen mellom Israel og Palestina har det også vært markeringer og oppfordringer til bønn.

Moss menighet har hatt fredsbønn hver fredag i Moss Kirke. Først for Ukraina, deretter også for Israel og Palestina. Biskop Mounib besøkte Moss kirkes fredsbønn fredag 1. desember, der deltok også biskop Kari og alle prostene i Borg.

Kirken i Enebakk har gjennom sin ressursgruppe jobbet for rettferdighet for dem som tar kontakt med dem, ofte folk som faller mellom to stoler i hjelpeapparatet, NAV og kommune.

B 2.3 Samhandler med organisasjonslivet, andre tros- og kirkesamfunn, offentlige, private og ideelle aktører

Resultatmål 2.3.2 Styrker samarbeid og samhandling med organisasjoner og andre aktører i lokksamfunnet

Resultat

Det er registrert økt samhandling på flere områder og på ulike nivåer. Resultatmål er oppnådd.

Samarbeid mellom råd og arbeidsgiverlinjer på ulike nivåer

Samarbeidet med Borg kirkevergelag i Borg arbeidsgiverforum har resultert i et systematisk strategisk arbeid gjennom hele året. Dette har ført til utvikling for ABV, en vellykket årskonferanse for Borg arbeidsgiverforum, samarbeid rundt Kommunikasjonsløftet og kommunikasjonsdag for ansatte og rådsmedlemmer i mars, samt felles fagdager for undervisningsansatte og diakonmedarbeidere.

Borg arbeidsgiverforum som består av fem representanter fra Borg kirkevergelag, biskop, stiftsdirektør, prost, assisterende stiftsdirektør og leder personalavdeling i Borg bispedømmeråd har hatt 7 møter i 2023. Alle kirkeverger og proster i Borg var samlet til årskonferanse for arbeidsgiverne i mai 2023.

I 2023 møttes alle valgte ledere av menighetsråd og fellesråd sammen med sine administrative støtter vært invitert til samling for valgte ledere til dagssamling i Oslo, med tema som samarbeid stab-råd og strategisk ledelse i lokalkirken. Samme gruppe var også invitert til digitalt innspillsmøte i forkant av Kirkemøtet 2023. Det er etablert et teamsrom for valgte ledere i Borg som gjør det enklere å dele erfaringer og kunnskap. Borg bulletin som det viktigste kommunikasjonsmiddelet til valgte råd har hatt månedlige utsendinger gjennom hele 2023.

Vi har definert det «å strikke sammen nivå og enheter» som et ønsket mål. Vi har brukt alle arenaer der flere yrkesgrupper og representanter fra de ulike arbeidsgiverlinjene har vært tilstede, til å fokusere på felles mål. Vi opplever fortsatt at strategiplanen for Den norske kirke i Borg i stadig større grad brukes og bidrar til felles retning.

Vi har i forbindelse med Kirka Vår helhetlig menighetsplan innhentet samtlige strategiplaner som finnes i menigheter i Borg.

Vi ser også at vi oftere får styringsgrupper og arbeidsgrupper på tvers av enheter og nivåer. Det er mange ulike ledere på ulike nivåer- ledelsesstøtte og mest mulig åpenhet bidrar til at flere drar i samme retning og definerer seg inn i fellesskapet.

Borg bispedømmeråd vil fortsette arbeidet med å støtte ledere på alle nivåer og skape arenaer for samledelse og strategiske drøftinger. Planen for støtte til menighetsråd og fellesråd over fire år i samarbeid

med kirkevergelaget videreføres; Vi jobber videre med å arrangere ledersamlinger, støtte menighetsrådene i ledernetverk på prostinivå, dele kunnskap og ha fokus på strategisk arbeid og Kommunikasjonsløftet.

Diakonifeltet

Det diakonale arbeidet skjer også i samarbeid med andre aktører enn kommunen. I Borg rapporteres det om formelle og uformelle samarbeidsavtaler med blant annet Kirkens bymisjon, Kirkens SOS, Frelsesarmeen, KRIK og andre kristen organisasjoner, Røde kors, ulike lokale idrettslag og bygdekvinnelag, sanitetsforeninger, Lions, Kiwanis, turistforeningen, speideren, varmestua, asylmottak, politiet og kjøpesentre. I Søndre Follo har to menigheter (Drøbak og Ås) gått sammen om å etablere 13-20 som er et samtaletilbud for ungdom. 13-20 jobber også med tyveri-tiltak. Det betyr at diakonene som jobber med 13-20 har inngått et samarbeid med politiet og Drøbak city. Ungdom som blir tatt for stjeling får tilbud om oppfølgingsamtale i regi av 13-20, i stedet for å bli utvist fra senteret (mer om dette i punkt 3.2.1).

Borg bispedømme og Kirkens SOS har utviklet et godt samarbeid. Kirkens SOS møter mennesker som er langt nede og fulle av fortvilelse gjennom sin telefon og chatte tjeneste. Diakoner og diakonimedarbeidere i Dnk har også slike menneskemøter. Det er derfor av stor nytteverdi med et tett samarbeid for å dele erfaringer og øke kunnskapsnivået. Kirkens SOS trenger frivillige da de opplever en stadig økning i henvendelser. Her har Dnk i Borg være bidragsytere, ved å framsnakket, formidle kunnskap om og gjennom det bidra til rekruttering av nye frivillige. Det er svært positivt med styrkede bånd og samarbeid mellom kirkelig ansatte og diakonale institusjoner og organisasjoner. Vi har tro på at dette styrkede samarbeidet vil kunne virke rekrutterende ikke bare mtp. flere frivillige til Kirkens SOS, men også rekrutterende til det frivillige diakonale arbeidet i menighetene i Borg.

Samarbeid med Kriminalomsorgen og tsjekkisk åndelig fengselstjeneste

Som beskrevet under punkt 2.2.4 og 2.2.5 er det et godt og solid samarbeid mellom Dnk og Kriminalomsorgen gjennom fengselspresttjenesten. Dette samarbeidet er ytterligere forsterket i 2023. Retreat arbeidet i Halden fengsel er et samarbeid mellom Kriminalomsorgen, Frelsesarmeen og Dnk. På slutten av året ble det fremsatt ønske fra styringsgruppen for retreat at Dnk også skulle ha en representant fra nivå over prestene. Det resulterte i at samfunns- og diakonrådgiver nå sitter som representant i styringsgruppen på vegne av Borg bdr.

Det har de to siste årene vært et godt samarbeid med tsjekkisk åndelig fengselstjeneste. Den åndelige fengselstjenesten i Tsjekkia fikk tildelt EU-midler til et 2-årig prosjekt om tilbakeføring av innsatte til samfunnet. Samfunns- og diakonirådgiver sammen med to fengselsprester i Borg og en fengselsprest fra Oslo, har holdt tett kontakt med prosjektet gjennom disse to årene. En tsjekkisk delegasjon kom på besøk våren 2022, og høsten 2023 ble vi invitert til Tsjekkia. Tsjekkerne besøk i 2022 resulterte i at de startet opp retreat arbeid i et tsjekkisk fengsel, og nå ønsker de å utvide dette arbeidet. I april 2024 kommer de derfor på et nytt besøk, nå med en større delegasjon, med det for øyet å lære mer om retreatarbeid i fengsel.

Samarbeidet har bidratt til at vi i større grad har fått opp en bevissthet rundt både utfordringer og muligheter som kirken har, knyttet til sitt arbeid med innsatte i norske fengsler. Kirken er godt representert og på plass på innsiden av muren, men den dagen innsatte bli løslatt og går ut porten, så er kirken «borte». Dersom vi skal være en åpen folkekirke og være tilgjengelig for alle mennesker i vårt samfunn, så har vi en jobb å gjøre på dette feltet. Kirken må også være på plass den dagen man løslates, vårt arbeid kan ikke stoppe ved porten på innsiden av murene. Dette er et arbeid som framover bør trappes opp og satses på.

Dialogforum Østfold er et viktig organ og Borg bispedømmeråds hovedaktør for å oppnå målet om en styrket religionsdialog, dette arbeidet er styrket også i 2023. Se omtale under resultatmål 1.2.2 tidligere i årsrapporten.

Borgleden pilegrimssenter AS er etablert som et ideelt aksjeselskap i samarbeid mellom Østfoldmuseene, Borg biskop, Sarpsborg kommune og iSarpsborg. Viken fylkeskommune m.fl. er bidragsytere.

Oppsummering og arbeid videre

Arbeidet med samhandling fortsetter og har fått sin egen dynamikk. Analysene i årsrapportarbeidet viser at samhandling og samarbeid er de strategiene som vi har størst potensiale på å utvikle for strategisk måloppnåelse særlig for skole-kirke samarbeid, kultur og diakoni.

Borg bispedømmeråd vil fortsette arbeidet med å støtte ledere på alle nivåer og skape arenaer for samledelse og strategiske drøftinger. Planen for støtte til menighetsråd og fellesråd over fire år i samarbeid med kirkevergelaget videreføres; Vi jobber videre med å arrangere ledersamlinger, støtte menighetsrådene i ledernetverk på prostinivå, dele kunnskap og ha fokus på strategisk arbeid og Kommunikasjonsløftet. I 2024 vil vi arbeide for å videreutvikle ansattes profesjonalitet som samhandlingsaktør med kommunene, bla med hensyn til metodikk.

Resultatmål 2.3.1 Samarbeid menighet-misjon styrkes

Ved utgangen av 2023 var det 101 misjonsavtaler i menigheten. Dette er litt redusert fra 2022, noe av det kan forklares med sammenslåing av menigheter. 86 av avtalene er i regi av SMM. Til tross for at det er noe reduksjon i antall avtaler, har det vært flere fornyelser og endringer av avtaler i året som er gått, slik at det er svært få av avtalene som ikke har en start – og sluttdato nå. Økningen i innsamlede midler gjennom SMM-avtalene har økt med 50 % fra 2022 til 2023, se punkt 2.2.3. tidligere i årsmeldingen.

Misjonsavtale underskrevet av tre Fredrikstadmenigheter

Den 06.09.2023 etablerte de tre Fredrikstadmenighetene; **Borge, Torsnes og Gamle Fredrikstad** et

formeldt samarbeid med Det norske misjonsselskap (NMS). Avtalen som er inngått, forplikter de tre menighetene på årlig en årlig støtte på til sammen kr 40 000,- til NMS sitt prosjekt i Estland. Konkret går pengene til menighets- og kirkebygging i menighetene i Saku og Mustamäe. NMS forteller at de to menighetene i Estland har stor aktivitet. De har søndagsskole, babysang, fotballgruppe, gospelkor og gjenbruksbutikk for å nevne noe. I tillegg satses det også på mediearbeid av og for ungdom. Ungdommene har radiosendinger, produserer film og gjør seg bruk av sosiale medier.

På bildet ser vi fra venstre:

Menighetsrådslederne- Tove Gustavson – Gamle Fredrikstad, Bjørg Tandberg Torsnes og Åsa Danielsen Borge. Ved enden av bordet Unni Holm Olsen fra NMS, og bak Astrid Bjørk Andreassen fra misjonskomiteen.

Foto: Jan Ivar Andreassen.

Resultatmål 2.3.3 Barne- og ungdomsorganisasjonene deltar inn i menighetenes arbeid

Et viktig møtepunkt på bispedømmenivået er det årlige møtet i Samarbeidsutvalget for barne- og ungdomsorganisasjonene (SBU). Her møter biskop og rådgivere de kristne barne- og ungdomsorganisasjonene som har nedslag i bispedømmet for å evaluere samarbeidet og se på utviklingsmulighetene. I 2023 ble også alle de prostivise koordinatorene for trosopplæring invitert med, noe som var svært nyttig og vellykket. Koblingen mellom organisasjonene og koordinatorene førte til helt konkrete resultater i form av samarbeidsprosjekter. Borg Ungdomsråd deltok også med en representant, noe som var en oppfølging av at en av sakene på Ungdommens kirkemøte dreide seg om samarbeid med organisasjonene. Lokalt er det et bredt og variert samarbeid mellom menigheter og organisasjoner. Av nye tiltak i 2023 kan nevnes MER-festivalen i Nordre Follo, som er i samarbeid med Skjærgårds Live.

Veien videre:

- Opprettholde jevnlig møter i SBU
- Revidere statuttene for SBU fra 2018; samsvarer ikke helt med ønsker og virkelighet.
- Inviterer med organisasjonene på Teamsmøtene mellom bispedømmet og undervisningsansatte.

3.Kirken er mer for flere

B 3.1 Gir tilhørighet og skaper gode møteplasser og fellesskap fysisk og digitalt

Resultatmål 3.1.1 Kirkens digitale nærvær øker

Resultat

Kirkens digitale nærvær har økt i 2023. Soknene i Borg har digitalt nærvær med rundt 190 ulike profiler på Facebook, Instagram, Tik Tok, snap og Discord. Antall følgere har økt i 2023 og rekkevidden* har også økt i 2023. Pga omlegging av statistikkfunksjonen i enkelte selskap vet vi ikke nøyaktig antall, bare at rekkevidden er større enn i 2022, da den var minst 5 millioner. Resultatmål er oppnådd.

*Rekkevidde definerer hvor mange unike brukere (kontohavere) som har sett innhold fra kirkens sider, inkludert innlegg, historier, annonser, sosial informasjon fra Kontosenter-kontoer som har samhandlet med siden din, med mer. Denne målingen er anslått.

Vurdering og analyse

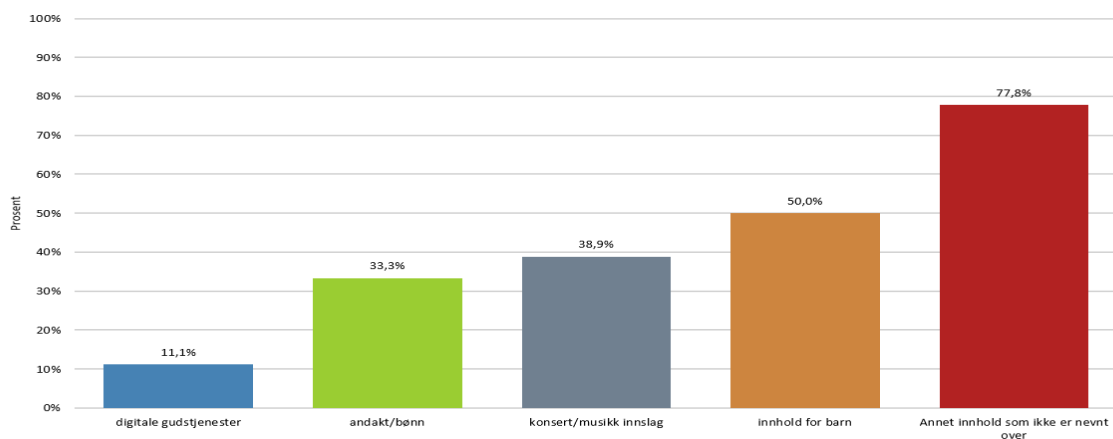
Digital kirke har vært ett av fire satsingsområder i Kommunikasjonsløftet, bispedømmerådets satsing over flere år. Det har foregått en målbevisst satsing på kompetanseutvikling og kapasitetsutvikling i lokalkirken for å være tilstede på digitale medier.

Den digitale rapporteringen for 2023 er annerledes enn tidligere, vi har ikke innhentet nøyaktige tall pga ressurshensyn og omlegging i statistikkfunksjonen til Meta. 22 av 28 fellesråd har rapportert, men ikke alle sokn, omtrent halvparten av soknene er med i rapporteringen.

Halvparten av menighetene svarer at de har hatt stabil aktivitet i 2023, mens 36 % rapporterer om en større aktivitet i sosiale medier (SoMe). Kun 5 % rapporterer om mindre aktivitet. Dette er imponerende, utfordringen i 2023 har vært å opprettholde det digitale nærværet man utviklet under koronapandemien samtidig med at man har gjenetablert fysiske tilbud. Det har foregått et stort arbeid med å innlemme det digitale arbeidet i arbeidsplaner, rutiner og arbeidsbeskrivelser i menighetene. 2 av 3 menigheter og fellesråd har en plan for hva som skal publiseres på sosiale medier, og 1 av 3 menigheter har medarbeidere som har ansvar for digitale medier beskrevet i sin arbeidsbeskrivelse.

Enkelt rapport om kirke på digitale medier 2023

8. Hvilke av de følgende typene digitale aktiviteter har dere gjennomført/publisert i 2023?

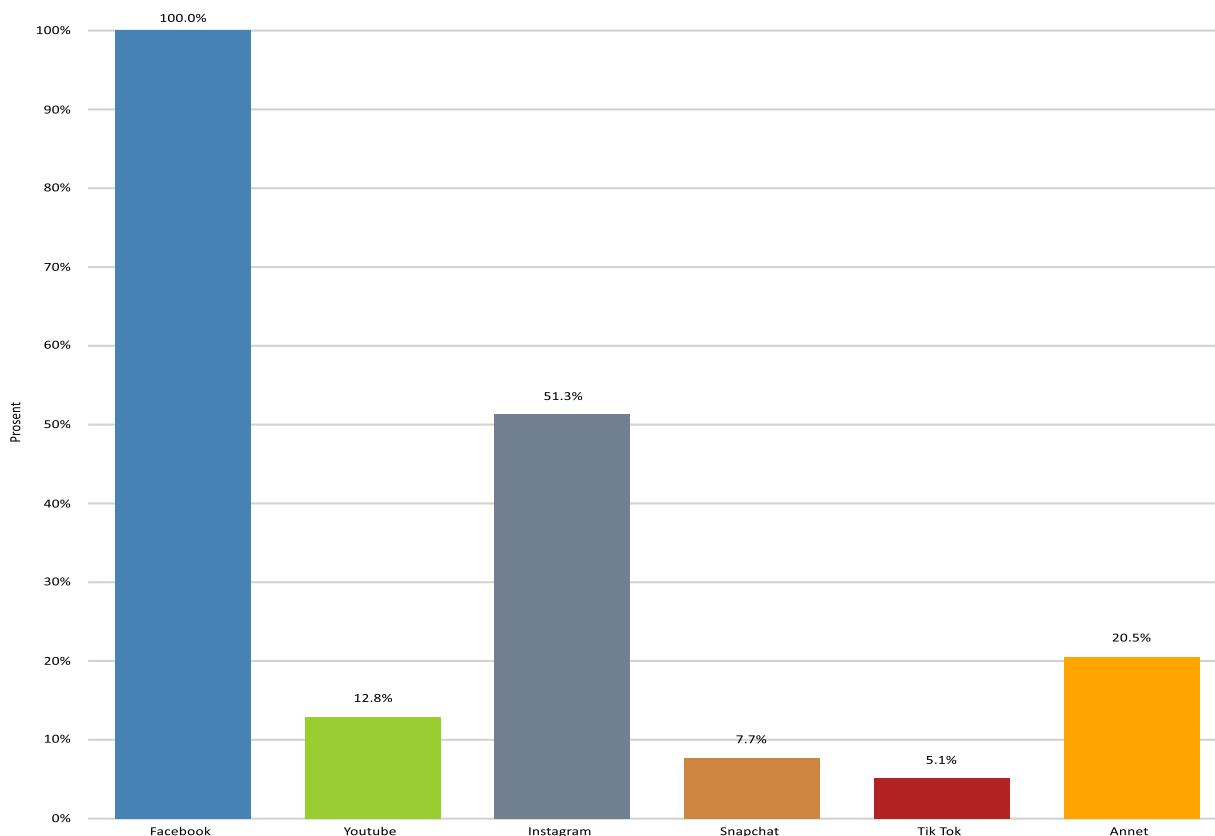

Powered by www.questback.com 14.03.2024 14:56

Det er en stor dreining av hva slags type innhold som publiseres. Fra å publisere kirkelig virksomhet som innhold er det nå annet innhold som publiseres. Det gjøres et stort arbeid med å transformere kirkelig virksomhet til sosiale medier. Dette har vært et uttalt mål i det digitale arbeidet i Kommunikasjonsløftet.

Det er svært gledelig at innhold for barn også publiseres i større grad. I 2022 var andelen innhold for barn svært lavt.

Det er også en stor variasjon i hvilke kanaler som brukes, se figur under. Nytt i 2023 er at flere menigheter bruker Youtube.

85 % av menighetene forteller at de har hatt engasjement og kommentarer i kommentarfeltene og at de har svart på dem, men 10 % svarer at de ikke har svart på dem. Dette betyr at menighetene også er sosiale i sosiale medier, det er også veldig positivt.

Vi har ikke nøyaktig tall for antall følgere totalt i Borg, men mye tyder på at det er en økning (det er dobling i følgere for de som har rapportert nøyaktige tall). I 2022 hadde SoMe profiler i Borg 73 724 følgere, 16 % av medlemsmassen. Vi ser at flere menigheter har jobbet målbevisst med å øke antall følgere.

Vurdering av digitale gudstjenester og andakter er plassert under pkt. 1.1.1.

Særskilt satsing mot ungdom i sosiale medier - Brage digitalprest

I 2022 startet Borg bispedømmeråd et pilotprosjekt der Brage Midtsund, kapellan i Ullensaker fikk definert 40 % av stillingen sin som digitalprest med sosiale medier som arbeidsted. Målet er å være til stede der ungdommen er, være en viktig voksen, spre kunnskap om kristendom på en sunn måte og være et viktig korrektiv til Jesusinfluenserne.

Brage digitalprest har i 2023 videreutviklet tilstedeværelse på sosiale medier (TikTok, Instagram, Snapchat, Facebook og BeReal), produsert innhold som er delt med andre ansatte, produsert podkasten Drodling på kirkegølvvet (3 episoder, snitt 150 lyttere) og Kirkepodden (3 episoder, 2 laget sammen med ungdommer), deltatt på konferanser og seminarer (bl.a. UKT-konferansen) og han har hatt nettverk og veiledet øvrige ansatte i Borg og nasjonalt som arbeider med SoMe.

SoMe	Innlegg	Views	Følgere	Kommentar
TikTok	306 (183)	1 116 515 (679 380)	3640 (fra 2177)	@brageprest (tall fra 2022)
Insta	132	107 576	821	
Facebook	63	1 192 384	1474	Kun fra sommeren, gammel konto ble hacket
Live TikTok	16	1	2245	Views = antall seere som var med hele gudstjenesten/livesendingen

Et av våre hovedmål er å påvirke til god teologi blant kristne influensere. Brage erfarer at dette bærer frukt. Han har mye kontakt med de tidligere Jesusinfluenserne som har justert seg kraftig. Det er tydelig at ting vi legger ut påvirker hva de gjør.

Videre arbeid

Borg biskop og bispedømmeråd har før, under og etter koronapandemien formidlet i alle fora at digital kirke handler om å være der folk er, forkynne evangeliet på nye måter, nå flere medlemsgrupper, skape relasjon og øke oppslutning, være relevante på flere måter og å sette ord på det som er viktig for folk på nye måter. Vi ser at tydelige mål gir resultater.

- Videreføre prosjektet med digitalprest@brageprest og koble arbeidet opp mot ungdomsdiakonisasjonen
- Fortsette arbeidet med å målrette kommunikasjon i digitale medier
- Fortsette å øke kompetanse og kapasitet på digitalt kirkearbeid
- Forsøke å få til en helhetlig strategi for kirkens digitale arbeid på tvers av nivåer i Dnk.

Resultatmål 3.1.2 Universell utforming i og av kirken styrkes

Resultat

Det ble ikke innrapportert nye inkluderende menigheter i 2023. Rundt en tredjedel av menighetene i Borg er registrert som inkluderende menighet. Antall sokn med tilbud rettet mot funksjonshemmede er imidlertid langt høyere enn de som har vedtatt at de er inkluderende menighet, men har hatt en nedgang fra 78 til 66 (-15,3%). Likevel foregår det mye godt inkluderingsarbeid i Borg, også i mange menigheter som ikke har vedtatt at de er inkluderende menighet. Resultatmål ikke oppnådd.

Vurdering inkluderende menigheter

Musikk har vist seg å være et godt verktøy inn i dette arbeidet, da det er kontaktskapende. Sangstunder og korarbeid er tiltak som er populære. Lørdagskafeer er et også godt lavterskeltilbud i flere menigheter hvor mange finner sin plass. Møtested kirken, Hjerterom og Tro og Lys er navn som brukes på tilrettelagte

gudstjenester åpen for alle. Det har vært arrangert spillkvelder for ungdom med ulike funksjonsnedsettelse, tilrettelagte skolegudstjenester og tilrettelagt konfirmantundervisning.

Kråkerøy menighets prosjekt «Tale Bustehale», har vært under utvikling de siste årene, og inkluderingspresten har i 2023 hatt spesielt fokus på å øke bruken av tegn til tale i menighetene. Tegn til tale er for hørende, men bruk av bilder og tegn støtter kommunikasjonen og har vist seg

å fungere godt for barn og andre med lite språk. Bruken av tegn til tale bidrar til å gjøre trosopplæring og forkynnelse tilgjengelig for flere. Det har i 2023 vært tre kurs i bispedømmet i Tegn til tale og to inspirasjonskvelder med fokus på dette. Flere menigheter har skaffet seg «snakkesmykker»

til bruk for barn og mennesker med ulike funksjonsnedsettelse. Inkluderingsprest har også jobbet ut mot menighetene for å bidra til at gudstjenesten søndag formiddag, skal være mer tilgjengelig for personer med utviklingshemming. To av måtene som er fremhevet, er gjentakelser og bruk av enkle tegn til for eksempel Herrens bønn. Framover ønsker Inkluderingspresten å øke fokus rundt forkynnelsen, slik at budskapet blir tilgjengelig for alle. Det er viktig for kirken å sikre mennesker med nedsatt funksjonsevne en likeverdig tilhørighet og deltagelse i lokalkirken. Det betyr at kirkens gudstjenester og arrangementer skal være for alle.

Samarbeid med helse- og omsorgstjenestene i kommunene er viktig i inkluderingsarbeidet i hele bispedømmet. Det er tett kontakt mellom kirken og alders- og sykehjem og lokale boliger. Kirken tilbyr både besøk hjemme hos folk og inviterer inn til ulike arrangement i kirken, bl.a musikkafe, konserttilbud, demensgudstjeneste og andre tilrettelagte gudstjenester. I Østre Borgesysel har de også et samarbeid med en spesialscole rundt skolegudstjenester, påskevandring, fra Kirke til Hov, TV-aksjonen og tilrettelagt konfirmantundervisning.

I diakonirapporten svarer kun halvparten (50%) at de har etablert samarbeid med kommunen for å sikre alles rett til å utøve sin tro. Dette er en nedgang på 4% fra i fjor, og det er betenkelig at pilen går i feil retning. Mange menigheter rapporterer at de har et stort fokus på inkludering og at de jobber med flere tiltak rettet mot mennesker med funksjonsnedsettelse. Dette tilsier at vi burde hatt en økning både av antall menigheter som har vedtatt at de er inkluderende menighet og et etablert samarbeid med kommunen. Det viser oss at vi framover må finne måter å løfte dette viktige arbeidet på. Dnk skal være en folkekirke for alle, ingen skal utelates.

I diakonirapporten svarer kun halvparten (50%) at de har etablert samarbeid med kommunen for å sikre alles rett til å utøve sin tro. Dette er en nedgang på 4% fra i fjor, og det er betenkelig at pilen går i feil retning. Mange menigheter rapporterer at de har et stort fokus på inkludering og at de jobber med flere tiltak rettet mot mennesker med funksjonsnedsettelse. Dette tilsier at vi burde hatt en økning både av antall menigheter som har vedtatt at de er inkluderende menighet og et etablert samarbeid med kommunen. Det viser oss at vi framover må finne måter å løfte dette viktige arbeidet på. Dnk skal være en folkekirke for alle, ingen skal utelates.

Bildet viser Mangfoldslørdag i Greåker kirke

Veien videre

- Fortsette arbeidet med å redusere utenforskap for mennesker med nedsatt funksjonsevne.
- Inspirere og engasjere menighetene til økt fokus på inkluderingsarbeidet og gjennom det få flere til å registrere seg som inkluderende menighet.

Tilgjengelighet i kirkebygg i Borg

Balansen mellom kulturminnevern og bruksvennlighet er ofte en utfordring på våre kirker. Ekstra utfordrende kan dette være i enkelte tilfeller på universell utforming. Samtidig vektlegger diskriminerings- og tilgjengelighetsloven at byggene og omgivelsene våre skal være tilgjengelige for alle.

Antidiskrimineringsloven pålegger likevel offentlige virksomheter og private virksomheter rettet mot allmennheten å «arbeide aktivt og målrettet for å fremme universell utforming innen virksomheten». På den nasjonale kirkebyggforvaltersamlingen i Lillestrøm i november ble vi bedre kjent med to tøffe damer fra vårt bispedømme; Linda Ramona Olsen og Kjersti Lium. Linda Ramona er bruker av rullestol etter en skiulykke som 14 åring, og Kjersti Lium har gradvis mistet synet mot voksen alder. Gjennom sin formidling, gode råd og innsikt gav de forsamlingen en sterk påminnelse om hvor viktig det er å holde orden i kirkebyggene, gi riktig informasjon, og strategisk jobbe for å motvirke utenforskap. Tilgjengelighet er også profilert i en nettartikkel.

Resultatene av kirkekontrollen i 2021 viste at 47 kirker slo dårlig ut på tilgjengelighet. Tallet representerte 37 % av kirkene som det ble rapportert på i Borg bispedømme. Resultatet gav et dårligere bilde enn landsgjennomsnittet. Ved innblikk i KA's kirkebyggdatabase på området fysisk tilrettelegging, ble det ved årsrapportarbeidet for 2022 oppdaget manglende registrering av opplysninger for en rekke av kirkene i bispedømmet. For å bøte på dette gjennomførte kirke- og samfunnsavdelingen en undersøkelse på noen sentrale punkter, og kirkevergene ble kontaktet for kvalitetssikring. Utviklingen i 2023, er synonymt med hva kirkevergene har meldt tilbake på en tilsvarende forespørsel.

På utfylt skjema har kirkevergene rapportert tilbake på sine kirker om tilstanden på disse fem punktene:

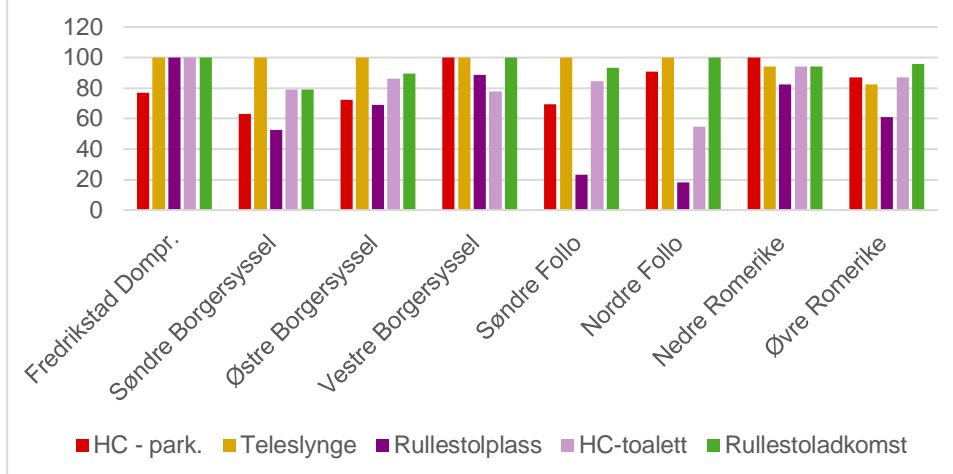
1. Om det er avsatt og markert plass til HC – parkering?
2. Om kirken har teleslyngeanlegg?
3. Om det er avsatt rullestolplass i kirkerommet?
4. Om det er HC – toalett på kirkestedet/nær kirken?
5. Om det er rullestoladkomst inn i kirken?

Fra kirkebyggforvaltersamlingen i Lillestrøm kirke i november.

*Fra venstre: Arne Tveit, leder i kirkebyggforvalternettverket og bygningsjef i Bergen kirkelige fellesråd, Linda Ramona Olsen korist i Drøbak kirke og bruker av rullestol, Kjersti Lium som er menighetsrådsmedlem i Greåker sokn og er blind, og til høyre følgeperson for Kjersti, Hilde Løwen Grumstad fra KABB.
Foto: Jan Ivar Andreassen*

Tilgjengelighet på definerte områder i Borg bispedømmes 134 kirker - fordelt på prosti

Diagrammet viser resultatene av undersøkelsen fordelt på prosti, og slår litt ulikt ut i prostiene. Dette kan skyldes ulike forhold som f.eks: Vernestatus, kommuneøkonomi, planstatus osv. Spesielt er etablering av rullestoladkomst og HC-toaletter kostnadskrevene.

Vurdering

God tilgjengelighet i våre kirker, kapell, øvrige anlegg og administrasjonslokaler, er svært viktig for at mennesker med funksjonsnedsettelse skal kjenne seg verdsatt og respektert i kirkelig sammenheng. Kirkevergenes tilbakemelding tyder på at tilgjengeligheten er betydelig bedre enn hva som framkommer i kirkebygdatabasen. Når vi sammenligner tallene fra i fjor er det uten tvil fra 2022 – 2023 best utvikling i Nedre Romerike, der det er Lillestrøm kirkelige fellesråd som er ledende. Vi ser også at det skjer en god utvikling på Øvre Romerike nærmere bestemt på Eidsvoll. Sjørover i bispedømmet er det i Østre Borgersyssel prosti som viser best utvikling, og det er Indre Østfold kirkelige fellesråd som har størst bevegelse i riktig retning på universell utforming.

Enda er det helt klart et stykke å gå i hvert prosti i arbeidet for å få kirkene og kirkestedene universelt utformet. Vi håper at Hovedorganisasjonen KA sin nye kirkebase med oppdatert registreringsverktøy snart kommer i funksjon. Denne basen vil bli et viktig verktøy for å lukke bygningsmessige avvik, og være en hjelp til å jobbe strategisk med utviklingen på den universelle utformingen. KA har informert om at det i 2025 vil komme ny kirkekontroll, og da skal registreringen skje i den nye databasen. Signalene som KA har sendt ut, tyder på at de ønsker å gi tilgang databasetilgang til saksbehandlerne i bispedømmene.

Veien videre

Som kirke skal vi fremme verdier som utfordrer og bygger et godt samfunn for alle. Dette må det tenkes på i arbeidet med universell utforming. Fra bispedømmets side vil det være viktig å framholde at universell utforming er særskilt viktig. Vi håper at fellesråd som trenger bistand til å komme i gang med arbeidet rundt dette, tar kontakt med bispedømmekontoret for råd og veiledning. Det er også stilt spørsmål til prostene om hvordan man kan jobbe strategisk og tverrfaglig innad i stabene og på fellesrådsnivå for å løfte kompetansen, og gjennom det styrke utviklingen av den universelle utformingen.

Resultatmål 3.1.3 Folkekirken tilbyr ulike møteplasser og fellesskap

Resultatmål 3.2.5 Kirken bidrar til nyskaping og innovasjon

Resultat

Disse to resultatmålene får en samlet vurdering. Vi ser stor kreativitet og innovasjon i lokalkirkens arbeid for møteplasser og fellesskap, og i arbeidet for å hindre utenforskap og ensomhet. Det foregår innovasjon på organisering, form og innhold av kirkens tilbud. Innovasjon styres etter medlemmenes behov.

Resultatmål oppnådd.

Vurdering

Diakoniundersøkelsen viser et bredt spekter av diakonale tilbud som retter seg mot både enkeltmennesker og grupper i ulike aldre; ulike fester, strikkekafe, samlivskurs, babysang, trilletter for hjemmeværende mødre og fedre, ulike vandringer, pilgrimsvandringer, gågrupper, ressursgruppe, seniortreff, blomsterhilsener på døra, utdeling av mat til jul og påske, telefonkorps – frivillige som ringer opp de eldre i menigheten, dørdiakon, konserter, temakvelder, kirkeskyss, ulike fester etc.

Vi ønsket å gi ungdommene flere tilbud når det gjelder aktiviteter som konfirmant eller MILKer og vinkle det inn mot diakoni, derfor kontaktet vi Ulvehaugen Omsorgsboliger om det var mulig at vi kunne komme å ha ettermiddagskaffe. De jublet og ønsket oss veldig velkommen, så i flere år nå har konfirmanter/Milkere (ungdomsledere) på Løken/S.

Høland kunnet velge aktivitet/praksis ved å lage ettermiddagskaffe for beboerne på Ulvehaugen omsorgsboliger på Løken. Dette har blitt et flott tiltak som både unge og eldre gleder seg til, forteller menighetspedagog og initiativtaker, Grethe Granerud. Illustrasjonsfoto: Marius Vervik

I Nedre Romerike inngikk Blaker menighet i 2022 en uformell samarbeidsavtale med kunstnere som er Kunst Skansen på Blaker Skanse. Samarbeidet handler om at menigheten får låne deres fellesareal en gang i måneden for å arrangere «Cafe Blaker». Dette er et lavterskeltilbud for de som er hjemme på dagtid. Det serveres hjemmestekte vafler og enn av kunstnerne ved Skansen forteller om sin kunst, og av og til er det foredrag med lokal tilknytning. Samarbeidet med kunstnerne ledet fremt til noe nytt i 2023, en kunstutstilling i Blaker kirke i tidsrommet fra Allehelgen til 1. advent. Utstillingen ble åpnet Allehelgensdag med utdypet vernissasje en kveld senere i november. Slike samarbeid er spennende og kan absolutt sees på som innovative.

Også for ungdom er det stor kreativitet: Åpen kirke for ungdom, fritidsklubber, kor, leirvirksomhet, familiemiddager, fredagsvaffel, taco-kvelder, ledertrening, leksehjelp, konserter, temakvelder, SoMe-arbeid, jentegruppe, sorggrupper, samtaletilbud, ungdomsgudstjenester, sygruppe for ungdom etc. Listen er lang over gode tiltak. Alt i den hensikt å vise omsorg, skape gode og trygge møteplasser og hindre utenforskap.

Også flyktningetilbudet preges av innovasjon og nyskaping, se punkt 3.2.4.

3.2 Motvirker utenforskap og utforsker nye måter å være kirke på

Resultatmål 3.2.1 Flere opplever tilhørighet og fellesskap ved å delta i barne- og ungdomsaktiviteter

Borg bispedømmeråd vedtok i 2020 i strategiplan for samfunn og diakoni en ungdomsdiakonal satsning. Strategiplan for samfunn og diakoni ble revidert høsten 2023. Den reviderte utgaven har fått nytt navn, Plan for samfunn og diakoni, og ble vedtatt i Borg bdr møte 02.11.23. Planens innsatsområde 2 – ungdomsdiakoni, ble videreført, og skal være en videre satsning fram mot 2026.

Resultat

Arbeidet med den ungdomsdiakonale satsningen har fortsatt gjennom 2023. Den er godt forankret hos proster og kirkeverger, og er i ferd med å få fotfeste flere steder lokalt. Det er med stor glede, vi ser at det er innrapportert 20 nye tiltak for denne aldersgruppen fra 2023, begrunnet i den ungdomsdiakonale satsningen. Det er en økning av antall tiltak på nærmere 50%. Rapporteringen viser også at 63 sokn nå har tilbud for aldersgruppen, en økning på 26% fra 2022. Årsrapporten for 2022 viste rundt 40 ulike diakonale tiltak og tilbud for aldersgruppen 12-19 år i Borg og at rundt 50 sokn hadde et eller flere ungdomsdiakonale tilbud. Resultatmål oppnådd.

Vurdering av ungdomsdiakonisasnsning

Målene for satsningen har blitt gjennomgått og bearbeidet i ulike fora, i den hensikt å få en tydeligere kobling til resultatmålene og Dnk sin strategiplan. Endelig vedtak ble fattet av Borg bdr 06.06.23.

Overordnet strategisk mål for satsningen:

Motvirke utenforskap for unge og utforske nye måter å være kirke for ungdom på (3.2).

Resultatmål:

- Flere sokn med diakonal satsning for unge (2.2.1)
- Kirken bidrar til å styrke psykisk helse blant ungdom (2.2.4)
- Kirken bidrar til å redusere ensomhet blant ungdom (2.2.5)
- Kirken tilbyr ulike møteplasser og fellesskap for ungdom (3.1.5)

Det har ikke fulgt midler med satsningen utover de bevilgninger Borg bdr har gitt til opprettelse av diakonstillinger de siste to årene. Flertallet av disse stillingene er rettet mot arbeid for og med ungdom. Vi har sett et behov for kontakt, erfaringsdeling og inspirasjon blant ungdomsdiakonene. Det har derfor i 2023 blitt brukt en del tid på å jobbe med nettverksbygging. Digitale samlinger for ungdomsdiakoner og undervisningsansatte hvor kunnskapsformidling og erfaringsdeling har stått sentralt. Det har vært jobbet aktivt med å framsnakke og fremme satsningen gjennom hele året. Biskopens fagdager har vært arena, visitaser, diakonforbundets styre i Borg stift, Borg arbeidsgiverforum, publiseringer og inspirasjonsartikler i Borg Bulletin, gjennom referansegruppens arbeid og ulike mindre samlinger.

Flere sokn med diakonal satsning for unge (2.2.1)

Det har vært gjennomført tverrfaglige fagsamlinger i Øvre Romerike prosti og i Søndre Follo prosti i løpet av våren og høsten 2023. I disse prostiene er det nå opprettet tverrfaglige arbeidsgrupper som skal jobbe med ungdomsdiakonisasnsning lokalt. På Øvre Romerike, har de utarbeidet et forslag, lagt frem for resten av staben, om hvordan satsningen vil kunne se ut hos dem. Søndre Follo etablerte gruppen etter samlingen i

november, og det jobbes for å få nedsatt slike lokale arbeidsgrupper i prostiene Vestre- og Østre Borgesyssel.

I Søndre Follo har de opprettet tiltaket 13-20. Dette er et samarbeid på tvers av sokn, da det er ungdomsdiakon i Ås og diakonimedarbeider i Frogn/Drøbak som holder i og skal jobbe med dette tilbudet.

Vi ser at de ungdomsdiakonale tilbudene menighetene har, ofte foregår i samarbeid med andre aktører; på tvers av menigheter, frivillige organisasjoner og med kommunen. De fleste menighetene melder om formelle og uformelle samarbeidsavtaler med kommunenes avdeling for rus og psykiatri, helse og oppvekst. Røde kors og frivilligsentralen er også samarbeidsaktører flere steder. Noen har også fast avtale om diakon til stede på kjøpesenter, i videregående skole og samarbeid med helsesykepleier og helsestasjon for ungdom. Nytt i 2023, er at noen menigheter rapporterer på tiltak i samarbeid med ungdomsskoler. Leksehjelp er også et av nye tilbud i 2023.

Kunnskap om hva som finnes av ungdomsdiakonale tiltak i Borg, om ungdomskultur generelt og hva ungdom er opptatt av og ønsker, danner grunnlaget for samtale og prosess for hvordan vi som kirke kan bidra og møte disse behovene framover. Årsrapporteringen for 2023, har vist oss at arbeidet så langt i satsningen har gitt resultater og bidratt til at det nå er flere tilbud og flere sokn med diakonal satsning for unge. Vi opplever at det å snakke sammen og ha dialog om både viktigheten og utfordringen med ungdomsdiakoni i mindre fora, i større grad skaper engasjement og vilje til å jobbe med satsningen lokalt. Det at flere faggrupper lokalt sammen får høre det samme, for deretter og gis mulighet til å diskutere sine betraktninger, tanker og ideer, bidrar til utvikling. Det er ingen fasit på hvilke tiltak de enkelte menighetene skal iverksette eller jobbe fram. Satsningen må og vil se ulik ut fra sted til sted ut ifra hvert enkelt lokalmiljø's utfordringer, muligheter, demografi og ressurser.

Kirken bidrar til å styrke psykisk helse blant ungdom (2.2.4)

Tall fra ungdatabasen og annen forskning, samt uttalelser fra skoleledelsen viser oss at mange unge i dag opplever, stress, press, mobbing, utenforskap og en utfordrende hverdag. Det er krig mange steder i verden, og dette møter de unge hver dag. I dagens samfunn har alle hele verden i hånda gjennom mobilen. Kirken må bidra med å ruste de unge til å møte de utfordringer som livet bringer, gi dem noen knagger og verktøy til å håndtere vanskeligheter og åpne for muligheten til å snakke med trygge voksne om eksistensielle spørsmål.

Helsesykepleiere melder om et stort trykk på helsestasjon for ungdom, av unge som ønsker å snakke om utfordringer i livet. Kapasiteten er sprengt, og de har ikke tid til å ta annet enn konsultasjoner som handler om sykdom og prevensjon. Her kan kirken bidra. I Halden er diakoner inne på helsestasjon for ungdom og mottar unge som ønsker det, til samtale, og i Nes er diakonen til stede på skolen en dag i uka og har samtaler.

Svenska kyrkan har utarbeidet et samtaleverktøy for ungdom, *Meningen med mig*, som vi tror vil være et godt verktøy for menighetene å benytte seg av. Det er et faglig fundert samtaleopplegg som går over 12 samlinger, slik at de unge gis tid til å bli trygge og får mulighet til å bygge relasjon gjennom samlingene. Det har et pedagogisk innsteg og er basert på forskning. Hver samling tar for seg en følelse og et meningstema, som man får hjelp til å sette ord på gjennom ulike øvelser. Deler av dette samtaleverktøyet, vil kunne være mulig å bruke i konfirmantundervisningen. Det er også en spennende tanke å se på muligheten for å utvikle dette til poster som kan legges ut på sosiale medier.

Meningen med mig, er livssynsåpent og kan være en fin inngangsport til samarbeid med kommunen lokalt om et slikt samtaletilbud for unge. Samtaleopplegget kvalitetssikres ved at veiledere sertifiseres og gir trygghet både til samarbeidspartnere, foreldre og ungdommer om at opplegget er trygt og faglig forsvarlig. Samfunns- og diakonirådgiver var høsten 2023 i Sverige og deltok på et todagers kurs, sammen med tre ungdomsdiakoner fra Borg. Diakon i Nordre Follo startet planlegging sammen med de andre i gruppen for en pilot som vil ha oppstart i februar 2024. Videre jobbes det med muligheten for å få oversatt det til norsk.

Samfunns- og diakonirådgiver er i gang med arbeidet og i dialog med MF og KR om et samarbeid.

Endringene i ungdoms psykiske helse og kirkens evne til å nå ungdommer har skapt behov for innovasjon i hvordan kirken kan bidra til å bedre ungdoms psykiske helse. Tilbakevendende er at kirken må møte de unge der de er, på skolen, helsestasjon for ungdom, kjøpesenter, ungdomsklubben, festivaler etc.

Kirken bidrar til å redusere ensomhet blant ungdom (2.2.5)

Undersøkelser (SSB; livskvalitetsundersøkelse, ungdomsundersøkelser) viser at antall mennesker i dagens samfunn som opplever ensomhet og utenforskap øker og at mange uttrykker et behov for å ha noen å snakke med. Dette behovet vises også i økningen av antall sorgsamtaler og sorggrupper. Kirkens tilbud er derfor svært relevant og verdifullt for mennesker og samfunn.

Lokal menighetene rapporterer imidlertid om at det er utfordrende å nå ungdom i sorgarbeidet. Det har vært satt opp flere sorggrupper for unge, men det er utfordrende å få de unge til å delta. Vi må derfor fortsette å jobbe aktivt med hvordan vi best mulig kan nå ut til de unge med kirkens sorgtilbud og samtaletilbud, og vi mener å se at det må gjøres på deres arena og i samarbeid med skole og helsesykepleier.

Kirkens SOS melder om en stor økning av unge som tar kontakt, og chattetjenesten er først og fremst den måten de unge tar kontakt gjennom. Bydiakon i Fredrikstad har opprettet en instagram konto [Ü i Fredrikstad \(@uifredrikstad\) | Instagram-profil](#) i tillegg til hver torsdag fra kl.2100-2330, etter at de andre chattetjenestene er stengt, og noen tirsdager, er på plass gjennom denne lenken: [Chat: Snakk med en prest eller diakon - Den norske kirke \(kirken.no\)](#) Dette er en nasjonal og anonym tjeneste.

Ungdommer i Gamingmiljøet er også en gruppe kirken bør se til. Digitalprest melder om at det er mange relasjoner som bygges gjennom Gaming, men hvor kontakten plutselig opphører. Flere ungdommer melder om sorg over å ha mistet venner de har gamet med i lang tid. En sorg over brutt kontakt, ofte uten noen forklaring. The Gathering i Vikingskipet har tatt kontakt og ønsket Dnk med som samarbeidspartner på datafestivalen i påsken 2024. Dessverre er denne gatheringen avlyst, men det betyr at kirken er ønsket inn på andre arenaer, og at vi gjennom dette kan øke frimodigheten på å lokalt melde seg på og invitere seg selv inn.

Kirken tilbyr ulike møteplasser og fellesskap for ungdom (3.1.5)

Det meldes om at en av de største utfordringene er å nå ut til ungdommer med kirkens tilbud. Erfaringer viser at det viktigste tiltaket for å oppnå kontakt og interesse er å bevege seg ut og møte de unge der de er. I ungdomsundersøkelsen fra 2022 fremkommer det at det er en markant nedgang i andelen unge som er med på organiserte aktiviteter. I løpet av de siste 4-5 årene, har antall elever på ungdomstrinnet som er med på organiserte aktiviteter blitt redusert med 7-8 pp. (på landsbasis). Jo høyere opp på ungdomstrinnet

og i videregående skole man kommer, jo flere er det som faller fra. Det er en stor utfordring at kirken ikke er der ungdommene er og dermed ikke treffer med sitt tilbud. Dette vil derfor være et viktig moment i det videre arbeidet med satsningen. Vi må våge å bevege oss bort fra det tradisjonelle og ut på andre og nye arenaer for å nå målgruppen. Det betyr at vi fysisk må bevege oss ut. I Nes menighet på Øvre Romerike og i Ås menighet i Søndre Follo, har de gode erfaringer med å være ute natt til 1. og 17. mai. Dette er noe vi konkret vil oppfordre flere menigheter til å gjøre våren 2024.

Sosiale medier er en viktig møteplass for unge, og der må kirken være, ikke minst for å være en motvekt til mye av det som legges ut som ikke er oppløftene. Kirken må være en motstemme som kan fremme gode verdier, respekt, nestekjærlighet og håp i den urolige og utfordrende verden dagens unge vokser opp i. Ferske undersøkelser viser at 80% av de unge bruker snapchat. Erfaringer fra vår egen digitalprest og andre som jobber med ungdom, er at det er på denne plattformen de er enklest å nå for så å kunne kommunisere med og starte et relasjonsarbeid. Digitalprest bruker TikTok som plattform og har opptil 200 følgere når han streamer ordinære gudstjenester på TikTok. Dette skaper engasjement i kommentarfeltene og han kommer i kontakt med de unge. @brageprest finnes på TikTok, instagram og snapchat.

Kunnskap om hvordan de unge bruker sosiale medier og hvordan vi kan være der og være en motstemme, er viktig for at vi skal kunne nå de og komme i dialog. Høsten-23 inviterte vi diakoner og undervisningsansatte til en digital samling hvor sosiale medier var tema. Dette vil følges opp i 2024 med en lignende samling.

Det har vært jobbet med å bygge nettverk for ungdomsdiakoner og andre faggrupper som jobber med ungdom. I november inviterte Kirkerådet i samarbeid med FM og VID til en nettverkssamling i Oslo, og vi har som nevnt startet med digitale samlinger hvor ikke bare ungdomsdiakoner, men også undervisningsansatte og andre er invitert inn. Vi ser det som svært viktig i det videre arbeidet, at vi rigger ulike arenaer for kunnskapsutvikling, kunnskapsformidling, erfaringsdelinger og hjelp med å knytte kontakt.

Oppsummering

Ulike undersøkelser og rapporter viser oss at en ungdomsdiakonal satsning først og fremst må være utadrettet, ved at kirken møter ungdom på nye måter og i større grad på ungdommenes egne arenaer i samarbeid med andre aktører. Eks: På Lillestrøm er kirken til stede i storefri på en videregående skole en dag i uka og deler ut gratis varm lunsj.

Både utenfor og innenfor kirken må tverrfaglig samarbeid løftes. Ansatte med ulik kompetanse på hvert sitt fagfelt, frivillige, menighetsråd, menigheten, konfirmanter, lag, foreninger, kommune, organisasjoner og ressurspersoner må spille på lag, innad, utad og på tvers. Vi må heller ikke utelate de unge selv. De vi skal nå. Vi må lytte til hva de ønsker og hva de selv kan og vil bidra med. Våge å utfordre de, gi litt slipp på kontrollen, la de være med å forme, bruke de ressursene vi har. Det å ta med de unge i utformingen og utfordre de til å delta aktivt, ikke bare som mottakere av diakoni, men også som aktive deltakere og utøvere av diakoni. Opplevelsen av eierskap til noe, bidrar ofte til et større engasjement. Bærekraftsmål nr. 17 – Samarbeid for å nå målene.

Det skjer mye godt arbeid i Borg, som ikke skal undervurderes, og som det kan bygges videre på. En ungdomsdiakonal satsning handler om å løfte diakonien inn i ungdomsarbeidet i enda større grad enn det gjøres i dag, og vi må våge å gå nye veier. Årsrapporteringen for 2023 viser at vi er på god vei med dette arbeidet.

Veien videre:

- Fortsatt fokus på tverrfaglig samarbeid i arbeidet med ungdom på bispedømmenivå og ute i menighetene.
- Formidle kunnskap og øke diakonal forståelse og kompetanse blant ansatte og frivillige i regi av bispedømmerådet.
- Fortsette nettverksbygging for de som jobber direkte mot ungdom, for kunnskapsformidling, erfaringsdeling og inspirasjon.
- Gjennomføre flere tverrfaglige prostisamlinger og oppfølging av disse, oppfordre til å danne egne grupper lokalt som skal jobbe med tverrfaglig ungdomsdiakonisasning.
- Videreutvikle samtalekompetanse hos ansatte i arbeidet med ungdom og formalisere samarbeid med kommuner og fylkeskommuner.
- Fokus på sårbare barn og unge i kompetanseutvikling for kirkelige ansatte.
- Bistå menighetene med å synliggjøre kirkens tilbud i arbeidet med å forebygge utenforskap på møtesteder i og utenfor kirken.

Resultatmål 3.2.2 Flere unge 15-18-30 deltar aktivt gjennom råd og ting i kirkedemokratiet

Borg Ungdomsråd har i 2023 hatt fire møter i hvert semester. De har blant annet forberedt seg på sakene som kom på Ungdommens kirkemøte UKM), hatt oppe den ungdomsdiakonale satsingen, og forberedt ungdomstinget 2024. Aurora Botnemyr Strand var Borgs delegat på UKM.

Borg ungdomsting ble i 2023 holdt på Sjøglimt leirsted. Det var 15 delegater med stemmerett. I tillegg deltok representanter fra Sjømannskirken, Teologisk fakultet og Kirkens Nødhjelp i løpet av helgen. Lørdag deltok biskop Kari Mangrud Alvsvåg. Saker som ble behandlet:

- Ungdomsdiakoni
- Kirkelig mangfold i et kirkelig uenighetsfellesskap
- Kirkevalg og ung deltakelse

Bildet viser Borg ungdomsråd 2021-2021

Veien videre

- Begynne kommunikasjonsarbeidet frem mot Ungdomstinget tidligere
- Biskopen tematiserer ungdomsdiakonal satsing og ungdomsdemokrati på visitaser

Resultatmål 3.2.3 Kirken styrker sin rolle som sivilsamfunnsaktør

Den norske kirke sin rolle i redningstjenesten er omtalt i to offentlige ressursdokumenter. I retningslinjene for politiets beredskap, PBS1, revidert i 2019, er Den norske kirke omtalt i samarbeidet med politiet om redningstjenesten. I henhold til den skal Den norske kirke være forberedt på å ta del i arbeidet med å gi omsorg og krisestøtte til rammede. Kirkens oppgave er først og fremst å gi medmenneskelig støtte når samfunnet rammes av kriser, ulykker og katastrofer. Kirken skal blant annet avgi en prest som rådgiver for Politimesterens stab, lokal redningsledelse og hovedredningsentralen. I Borg bispedømme er det en av prostene som har denne rollen i politimesterens stab.

Kirken er representert med prest eller diakon med fast plass i om lag halvparten av de kommunale psykososiale kriseteamene i Borg, 56 sokn melder om at de deltar i 15 av 29 kommuner. I de øvrige rapporteres det om tett kontakt og deltakelse i enkeltsaker etter behov. Prostene melder om en utfordring knyttet til vaktordninger og arbeidstid. Mens beredskapsordningen knyttet til dødsbud på kveld og helg er svært regulert for prestene, synes kriseteamene å være basert på en slags frivillig vaktordning som likevel oppleves forpliktende for medlemmene. Dette er noe vi vil jobbe videre med.

Institusjonsprestenes arbeid er også rettet mot ansatte og frivillige ved de ulike institusjonene. I 2023 rapporteres det om et stort antall samlinger og samtaler. Totalt 542 samtaler og samlinger med unike antall deltakere på 2011 mot 574 samlinger/samtaler og 1867 unike deltakere i 2022. Vi ser en at det har vært en liten nedgang i antall samlinger/samtaler på 5,6%, men en økning på antall unike deltakere på 7,7%. Det betyr at man har nådd flere til tross for nedgang i antall samlinger. Tallene viser at våre institusjonsprester i stor grad bidrar til en styrking av kirkens rolle i sivilsamfunnet.

Videre arbeid

- Sørge for videreutvikling av kirkens rolle som samvirkeaktør ved kriser
- Bidra til at det utvikles beredskapsplaner og gjennomføres øvelser lokalt og regionalt
- Synliggjøre folkekirkens rolle i sivilsamfunnet

Resultatmål 3.2.4 Flere menigheter tilbyr fellesskap til nye i Norge

Resultat

Det rapporteres fra 62 menigheter om tilbud til asylsøkere eller bosatte flyktninger. Det er en økning på 10,7%. Resultatmål oppnådd.

Vurdering

Økningen i antall sokn med tilbud til flyktninger, viser at det har vært jobbet godt i menighetene på dette området også i 2023. Vi så en massiv innsats etter at krigen i Ukraina brøt ut i februar i 2022, hvor vi hadde en økning på 70% av sokn med tilbud til flyktninger. En slik økning var ikke ventet for 2023, men at det har fortsatt å øke, forteller oss at det arbeidet og de tiltakene som ble satt inn for denne gruppen i 2022, har vært bærekraftige og har fortsatt med full styrke gjennom hele 2023.

Menighetene samarbeider bredt på dette området med ulike etater i kommunen, menigheter seg imellom og med andre organisasjoner; flyktningshjelpen, NAV, voksenopplæring, frivillighetsentralen, kulturseksjonen, kulturskolen, asylmottak, innkomstsenter, familiehjelpa, migrasjon helse, internasjonale læringscenter, Røde kors, Filadelfia menigheten med flere.

Diakonene melder om at de har vært opptatt av å legge til rette og gi et godt tilbud til alle flyktninger som kommer til Norge uavhengig av nasjonalitet, og har hatt fokus på å inkludere de i det ordinære menighetsarbeidet. Det er derfor de færreste tilbud som kun er rettet mot ukrainske flyktninger, men det er likevel lagt ned en stor innsats for denne gruppen.

I Fredrikstad samarbeidet kirken og kommunen om å opprette et tilbud for ukrainske flyktninger i domkirkekjelleren en gang i uken. Dette tilbudet har holdt seg siden krigen brøt ut, og er primært for de ukrainske flyktningene. Et sted hvor de kan komme og snakke sitt språk, bli kjent og bygge relasjoner. Gjennom 2023 har kommunen trukket seg ut og kirken har fortsatt å drifte dette arbeidet med støtte fra ulike parter, blant annet med midler fra IMDI.

I Moss er det et tett samarbeid med voksenopplæringen som bidrar med både lærere og elever. Hver fredag gis de ukrainske flyktningene muligheten til å lære det norske språket ved å praktisere gjennom samtale på språkcafeen i Moss kirke. Kommunen bidrar med to lærere fra voksenopplæringene og menigheten bidrar med lokaler og 18 frivillige språkverter. Det er ikke bare i Moss hvor det er språkcafe, men vi finner slike møteplasser flere steder rundt om i bispedømmet.

Aurskog-Høland kommune har samarbeidet med flere aktører om å tilby støttefamilier. Flere familier har blitt koblet sammen og treffes jevnlig. Her har også frivillige både på privat initiativ og i samarbeid med kommunen, koordinert mottak og integrering for mange ukrainske familier både i og utenfor kommunegrensene.

Av andre tilbud kan nevnes fredsmarsjer, strikkecafe med fokus på språktrening, middager, busstur for flyktninger, julaftenfeiringer, invitert kvinner inn i internasjonal kvinnegruppe, fremskaffet informasjonsskriv om hvilke tilbud som finnes på ukrainsk og russisk, skaffet nytestamente, barnebibel og kristne hefter til oppmuntring på ukrainsk.

I Nannestad har Hjerterommet hatt faste samlinger en gang i uken på kirkekontoret i samarbeid med flyktningetjenesten og NAV med språk- og arbeidstrening. Det har blitt arrangert kulturnatt i Eidsvoll kirke i samarbeid med kulturskolen, hvor flere ukrainske flyktninger deltok både med kulturelle aktiviteter og måltidsservering.

Mange har jobbet hardt for å ta godt imot og å gi de ukrainske flyktningene en best mulig start i et nytt og fremmed land. Det har blitt knyttet kontakter med ansatte og frivillige som kan språket, og det er som nevnt jobbet med integrering i allerede eksisterende tilbud. Det har også i 2023 vært flere innsamlingsaksjoner av klær og annet utstyr som er gitt til flyktningene.

Engasjementet og arbeidet for de ukrainske flyktningene, har bidratt til at integreringsarbeidet generelt har fortsatt å øke. At mange av de tiltakene som ble startet umiddelbart etter krigens utbrudd fortsatt eksisterer, har vist at kirkens arbeid er bærekraftig og at det er plass for alle mennesker i Den norske kirke.

Veien videre:

- Opprettholde og videreutvikle trygge møteplasser og fellesskap for nye som kommer til Norge.
- Fortsatt arbeidet for å redusere utenforskap blant flyktninger.
- Fortsette og videreutvikle samarbeid med kommune og andre organisasjoner i et integreringsperspektiv.

B 3.3 Skaper en mangfoldig, rekrutterende og inkluderende arbeidsplass og frivillighetsarena

Resultatmål 3.3.1 Flere kirkelige medarbeidere trives i jobben og opplever et inkluderende og likestilt arbeidsmiljø

Medarbeidere i Helt Med ordningen

Sondre Myrseth er ansatt i Lørenskog kirkelige fellesråd gjennom Helt med ordningen. Han arbeider to dager i uken sammen med inkluderingspresten. Sondre har et ønske om å få fast ansettelse i Den norske kirke.

Sykefravær

Tall for 2023	Prosent	1-3 d.	4-16 d.	16d.-8u.	>8u.
Menn – Borg - prester	5,73 %	0,35 %	0,97 %	0,46 %	3,95 %
Menn – BD og Adm	5,18 %	0,00	0,00	5,18 %	0,00 %
Kvinner – Borg - prester	12,43 %	0,79 %	0,87%	0,84 %	9,87 %
Kvinner – BD og Adm	11,97	0,69 %	0,85%	0,31%	10,12 %
Totalt - Borg - prester	8,70 %	0,55%	0,91%	0,63%	6,62 %
Totalt – BD og Adm	10,56 %	0,55%	0,67%	1,31	8,03 %
Totalt DNK	6,86 %	0,6 %	1,3 %	0,8 %	4,5 %

Sykefravær 2023 (tall rapportert 29.1.24) - Kilde: Lønns- og personalsystemet SD Worx

Tall for 2022	Prosent	1-3 d.	4-16 d.	16d.-8u.	>8u.
Menn - Borg	5,1 %	0,6 %	1,4 %	0,9 %	2,1 %
Kvinner - Borg	11,9 %	0,6 %	1,5 %	0,9 %	8,9 %
Totalt - Borg	8,3 %	0,6 %	1,5 %	0,9 %	5,3 %
Totalt DNK	7,2 %	0,6 %	1,3 %	0,8 %	4,5 %

Det samlede sykefraværet i Borg bispedømme i 2023 var på 8,7%, som er en svak økning fra 2022 hvor tallet var 8,3 %. Denne økningen er ikke like markant sammenliknet med økningen mellom 2022 og 2021 der tallet for 2021 var på 6,01 %. Økningen er størst blant kvinner og det er en tydelig kjønnsforskjell. Det er spesielt sykefravær over 8 uker som har økt for kvinner. Langtidssykefravær for menn er på 3,95 % mot 9,87 % for kvinnene.

Prostene og avdelingslederne er de som til daglig har ansvaret for å følge opp sykmeldte, altså er denne oppgaven fordelt på 10 personer i Borg. Personalavdelingen gir lederstøtte og følger utviklingen i løpet av året. På bakgrunn av det økte sykefraværet blant kvinner ble det i forbindelse med årsrapporteringen i 2022 foretatt en grundigere gjennomgang for å identifisere trender og utviklingstrekk i denne gruppen. Det tegnet seg da et bilde av at:

- Om lag en fjerdedel av det legemeldte sykefraværet kan knyttes til kronisk sykdom. Dette er stabilt over flere år.

- Bortimot halvparten kan knyttes til diverse helseutfordringer.
- Om lag en femtedel av sykefraværet kan sees som delvis arbeidsrelatert.
- En mindre andel er relatert til langtidsplager etter covid eller sykefravær i forbindelse med graviditet.

Dette samsvarer godt med tallene for 2023. Sykefravær som er delvis arbeidsrelatert har fokus, og tiltak har ført til at flere i denne gruppen er tilbake i arbeid i 2023. Dette er tiltak som: Overgang til annen stilling, endring av ansvar og arbeidsoppgaver, veiledning, tett oppfølging fra prost med bl.a. bistand fra personalavdelingen, bedriftshelsetjenesten og NAV. Det er også et fokus på forebygging og en bevissthet på bruk av restarbeidsevne slik at de som har kroniske sykdommer kan stå i tjeneste lengre. Arbeidet fortsetter i 2024.

Sykefraværet ved bispedømmekontoret har gått opp med nesten det dobbelte sammenliknet med 2022. Sykefraværet for 2023 lå på 10,56 %, mot 5,53% for 2022. Også her er det langtidsykefraværet som er høyest og det er stor forskjell mellom kvinner og menn. Sykefraværet for kvinner var 10,12 % og for menn var det 0,00 %.

BEDRIFTSHELSETJENESTEN

Borg bispedømmeråd og mange av fellesrådene har avtale med FALCK om bedriftshelsetjeneste. Felles bedriftshelsetjeneste gir fordeler i det felles HMS-arbeidet lokalt. Bedriftshelsetjenestens oppgaver er gitt i henhold til Arbeidsmiljøloven med forskrifter. Forskrift om organisering, ledelse og medvirkning §13-2 og Forskrift om administrative ordninger §2-4 omhandler hvilke oppgaver og rolle BHT skal ivareta.

I 2023 leverte BHT bistand til Borg på følgende tematikk:

- Systematisk HMS arbeid
- Ergonomi/muskel og skjelett
- Helseundersøkelser/arbeidsmedisin
- Sykefraværsoppfølging og forebygging.

Totalt 8 tiltak, med sum timer: 54

Vurdering

Spesielt det som kan kategoriseres som delvis arbeidsrelatert sykefravær gis størst oppmerksomhet. Det er veldokumentert at psykososiale faktorer har betydning for både kroppslige og mentale helseplager, som igjen kan føre til sykefravær. Statens arbeidsmiljøinstitutt (STAMI) melder at de mest betydningsfulle psykososiale risikofaktorene for et høyt legemeldt sykefraværsnivå er rollekonflikt og emosjonelle krav. Dette er gjenkjennbart i vårt eget arbeid med medarbeiderundersøkelsen for både 2021 og 2023, og implementeringen av tiltak som er gjennomført i 2023.

Rollekonflikt oppstår når man får motstridende forespørsler fra to eller flere personer, når en kanskje mangler ressurser til å utføre oppgaven, eller når noen gjennomfører oppgaven på en annen måte enn hva man selv mener er riktig. Prestetjenesten er preget av turnusarbeid og arbeidstider som ikke alltid er familievennlige. Dette kan i seg selv slå tyngre ut for kvinner enn for menn gjennom å leve i utakt med resten av samfunnet hva gjelder arbeidstid og fritid.

Prosten ivaretar arbeidsgivers styringsrett og er nærmeste overordnede for prestene, samtidig som ulike bestillinger kommer både fra lokal stab, menighetsråd og andre lokale aktører. Det er grunn til å tro at dette forventningsspennet generelt og sammenlagt rammer kvinner tyngre enn menn.

Emosjonelle krav i jobben har i løpet av det siste tiåret fått økt oppmerksomhet. Stadig flere er sysselsatt i helse- og sosialsektoren samt i salgs- og servicesektoren, og må i sitt daglige arbeid forholde seg til sterke følelser som sorg eller sinne hos kunder, klienter eller pasienter. Det har i vår sammenheng vært et fokus på sorgarbeid og dødsbud som prestene står i, og det er en økt bevissthet om hvordan dette påvirker den enkelte. Her er prostenes oppfølging, kollegaveiledning og bruk av fagfellesskapet i prostiene viktige tiltak som videreføres.

Søvnplager samt muskel- og skjelettlidelser pekes ofte på som årsaker til at kvinner har større sykefravær enn menn. Økt forskning og oppmerksomhet på kvinnehelse vil forhåpentligvis gi flere svar framover. På bakgrunn av dette ble det i 2023 bl.a. igangsatt et arbeid med å få på plass en egen fagdag for kvinner som er prester med fokus på kvinnehelse. Fagdagen ble gjennomført i februar 2024.

Kirkeverger og proster samarbeider om godt psykososialt arbeidsmiljø og om oppfølging av arbeidsmiljøundersøkelsen i lokale staber. I den grad det er mulig, arbeides det med å tilrettelegge prestatjeneste til livsfaser og helsesituasjon. Oppfølgingssamtaler med prost, individuell veiledning, ABV-grupper, åndelig veiledning, retreat og pilegrim, er eksempler på tilbud som brukes forebyggende.

Veien videre

I godt samarbeid mellom prostene og bispedømmesekretariatet skal det legges til rette for at ansatte med nedsatt arbeidsevne skal kunne benytte sin restarbeidsevne i prestatjenesten. Det er et mål at kronikere kan stå i arbeid hos oss. Det er fokus på oppfølging, inkl. aktivitetsplikten under sykefravær. Det er nødvendig å fokusere ytterligere på forebygging for å unngå at sykemelding blir nødvendig, dette gjelder særlig for kvinnelige ansatte.

Lederutviklingen i prostegruppa vil framover også fokusere på sykefravær. Dette langs to linjer: 1) Arbeidsveiledning for prostene med psykologspesialist Gry Stålsett som har mye erfaring med arbeidshelse, og 2) Tid i prostemøtene til arbeid med case knyttet til bl.a. personalarbeid.

Kirkelige medarbeidere trives i jobben – medarbeiderundersøkelse

Resultat

Hele Den norske kirke gjennomførte medarbeiderundersøkelse i 2023. I Borg var det totalt 553 innleverte besvarelser fra begge arbeidsgiverlinjer, noe som gir en svarprosent på 76%. Samlet antall besvarelser fra prestene i Borg var 131, svarprosent 85%.

Medarbeiderundersøkelsen gjennomføres hvert andre år og opp mot tallene fra 2021 viser undersøkelsen små endringer, eller endringer innenfor normaldifferansen. Det er med andre ord ingen store svingninger i resultatene som gir utslag av vesentlig grad målt mot nedgang eller oppgang. Dette gjelder rapportene fra arbeidstakerne i begge arbeidsgiverlinjene.

Arbeidstakerne rapportere høyt på engasjement i forhold til holdninger og motivasjon tilknyttet egen jobb. De er motiverte, engasjerte og yter gjerne en ekstra innsats når det er nødvendig. De ansatte får brukt seg selv og sin kompetanse i arbeidet, og opplever stor grad av autonomi.

Når det gjelder forbedringsområdene viser undersøkelsen en relativ lav gjennomføringsevne på planer og oppfølging av mål. Det samme gjelder for hvor effektivt man gjennomfører møter. Det rapporteres også på lav grad av opplevd informasjonsflyt fra Dnk sentralt. Når det gjelder opplevelser av konflikter på arbeidsplassen er vurderingen ganske lik på tvers av linjene og ligger på et nivå det er grunn til å se nærmere på. Riktig nok viser svarene en høy grad av spredning som indikerer stor ulikhet i rapporteringen.

Det rapporteres at det er en svak nedgang på opplevd mobbing og trakassering i rapporten der fellesrådene er medregnet fra sist undersøkelse, fra 10% (2021) til 9% (2023), for rettssubjektet/prestene er tallet 6%, men der foreligger det ingen egen rapport fra 2021.

En svak økning på opplevd uønsket seksuell oppmerksomhet der fellesrådene er regnet med på 3% (2023) fra 2% (2021), for rettssubjektet/prestene er tallet 6 %, men det finnes ingen rapport på dette fra 2021. Dette viser en prosentvis forskjell når rettssubjektet/prestene er skilt ut.

Fokus på medarbeideres trivsel og fungering i arbeidet har vært videreført fra 2022. Prester i Borg har en score på 4,2 (hvor 5 er maks) på tilfredshet med jobben jfr. medarbeiderundersøkelsen som ble gjennomført høsten 2023. Det er en svak økning fra 2021 på + 0,1. Resultatmål i rimelig grad oppnådd.

Fokus i 2023 har vært på å implementere tiltak som er utviklet i prostiene og behandlet i RAMU (regionalt arbeidsmiljøutvalg). Disse bygger i Borg i stor grad på de samme funnene som de nasjonale, og handler i grove trekk om tydeligere rolleavklaring, effektiv gjennomføring av møter og opplæring i digitale verktøy. Det er jobbet systematisk med implementering av relevante tiltak. Her har det vært en stor fordel at medarbeiderundersøkelsen 2021 var felles for arbeidsgiverlinjene, slik at etterarbeidet har vært gjennomført sammen med vernetjenesten fra begge linjer.

HMS

Et viktig punkt i HMS-arbeidet er samordningsavtaler mellom fellesrådene og bispedømmerådet. I 2023 har vi fornyet avtalene i tre prostier: Nordre Follo, Søndre Follo og Øvre Romerike prostier. Arbeidet med revisjon av avtalene i de øvrige prostiene fortsetter i 2024.

I 2023 har regionalt arbeidsmiljøutvalg - RAMU Borg hatt 46 saker til behandling, de fleste er informasjonsaker. Vi nevner følgende saker som har vært til behandling:

- Sykefraværstatistikk
- Tilleggs lønn og innføring av kompensasjon for delt dagsverk
- Veien videre for Arbeidsveiledning - ABV
- Handlingsplan og årshjul for RAMU
- HMS -revisjon i prostiene
- LHBTQ+ kurs
- Likestilling, inkludering og mangfold - LIM handlingsplan

Varsling

Kirkerådet lanserte i 2022 en digital varslingsløsning, og heter «Mitt varsel». Her kan både interne og eksterne brukere og ansatte varsle. Det er i 2023 mottatt 3 varsler om kritikkverdige forhold i Borg. Disse er fulgt opp lokalt av prost og av sekretariatet.

Avvikshåndtering

Kirkerådet jobber med opprettelse av et digitalt avvikssystem for Dnk som kan fungere slik som varslingssystemet pr i dag. Digitalt avvikssystem skal komme på plass våren 2024.

Veien videre

HMS arbeidet videreføres i 2024, hvor oppdaterte samordningsavtaler med alle fellesrådene i Borg er et mål. Prestetjenesten i alle våre prosti er tilknyttet felles bedriftshelseavtale, det er et fortsatt mål at antallet fellesråd tilknyttet samme bedriftshelsetjeneste øker. Dette for å lette kirkevergenes og prostenes samarbeid og styrke felles HMS-arbeid.

Undersøkelsen om arbeidsmiljø for kvinnelige prester og medarbeiderundersøkelsen jobbes det videre med i 2024. Tiltak er utviklet i alle prostier i nært samarbeid med tillitsvalgte og vernetjeneste, implementeringen fortsetter i 2024.

Likestilling, inkludering og mangfold (LIM)

Borg bispedømmeråd vedtok 8.2.2023 en regional handlingsplan for LIM, planen bygger på nasjonal LIM-handlingsplan. Handlingsplanen er et levende dokument som utvikles i det fortløpende arbeidet med likestilling, inkludering og mangfold. Planen ble behandlet i prostemøte, AU i Borg arbeidsgiverforum, Regionalt arbeidsmiljøutvalg (RAMU) og Regionalt kontaktmøte med fagforeningene i Borg.

Borg bispedømmeråd har fokus på likestilling mellom kjønnene og på å hindre diskriminering når det gjelder kjønn, funksjonsevne, etnisitet og samlivsform. Samlivsform etterspørres ikke i utlysningstekster og blir ikke vektlagt ved tilsettinger. Borg bispedømmeråd vedtok i 2022 en mangfoldserklæring som følger i samtlige stillingsutlysninger. Bispedømmets livsfasepolitikk skal bidra til å tilrettelegge for god arbeidssituasjon gjennom hele yrkeslivet.

Arbeid på LIM-feltet handler i stor grad om å øke bevissthet og kunnskap hos oss alle. Kurset «Kirken skaper trygge rom» ble i februar og mars 2023 gjennomført for alle ansatte i begge arbeidsgiverlinjer i Borg. Kurset hadde blant annet som mål å gi kunnskap om kjønnsidentitet for å øke kompetansen til kirkelige ansatte knyttet til LHBT-tematikk, samt øke tryggheten hos personer i menighetene med LHBT-identitet.

I 2023 planla vi en fagdag for kvinner i prestedtjeneste som ble gjennomført 2.2.2024. Spesialrådgiver på kvinnehelse Elisabeth Sward snakket om «kvinnens helse og betydningen av kjønn for helse». Tilbakemeldingene i etterkant har vært positive og viser at flere opplevde det nyttig å lære mer om og utveksle erfaringer rundt kvinnehelse, press, stress og stressmestring.

Borg bispedømme har målsetting om kjønnsbalanse i presteskaper og ved bispedømmekontoret. Til de 23 stillingene som ble utlyst i Borg i 2023, var det 17 kvinnelige og 34 mannlige søkere. Det ble gjort tilsetting i 20 stillinger og 9 av de tilsatte er kvinner, en kvinneandel på 45 % selv om kun 33 % av søkerne var kvinner. Det er tilnærmet uendret kvinneandelen blant tilsatte i 2023 sammenlignet med 2022, 45 % i 2022 og 45,8% i 2023. Til sammenligning var kvinneandelen i 2021 på 56 %, og i 2020 på 52 %. På landsbasis er kvinneandelen i presteskaper 40,2 %.

Blant ledere i prestedtjenesten (biskop og proster i Borg) er kvinneandelen 33%, dvs. uendret fra 2022 til 2023.

Kvinnens andel av menns lønn er i presteskaper på 97,9%, dette innebærer 0,2 prosentpoeng over landsgjennomsnittet.

Sykefraværet blant kvinner er høyere enn blant menn. Se resultatmål 1.3.3 for mer om dette.

Resultatmål 3.3.2 Flere engasjerer seg til frivilligoppdrag i kirken

Resultater

Antall frivillige medarbeidere har økt med 6 % siden 2022. Fra 7350 til 7810. Før korona var antallet 11 700. Resultatmål oppnådd.

Vurdering

Det er store variasjoner i datakvaliteten i rapporteringene av antall frivillige, og mye tyder på at dette fortsatt er tilfellet. Det er relativt store variasjoner mellom prostiene uten at prostene kan forklare at dette har konkrete årsaker. En åpenbar kobling er at der soknene jobber målbevisst med å rekruttere frivillige til konkrete oppdrag har de flere frivillige enn i sokn som ikke gjør det. Det er fortsatt behov for opplæring og oppfølging i forhold til rapportering av frivillighet. Strategien om å utfordre medlemmene til å delta i kirkens arbeid er fortsatt høyaktuell.

Veien videre

Mange sokn har frivillighet som satsing. Det er behov for å konkretisere og avdekke utfordringer og muligheter på dette området. Blant annet vet vi at det er et potensiale for å engasjere kompetente frivillige basert på deres talenter, og ikke nødvendigvis menighetens behov for kirkeverter eller verter ved kirkekaffen.

Materiell på ressursbanken om frivillighet tas i bruk for å fornye kirkens frivillighetsarbeid i tråd med moderne frivillighet med andre typer frivillighetsoppdrag, mer konkrete og tidsavgrensede frivillighetsoppdrag som passer med hektiske familieliv og pendlerhverdag.

Resultatmål 3.3.3 Kirken er en attraktiv og synlig arbeidsgiver

Det har i 2023 vært arbeidet videre med «Plan for rekruttering» og da særlig med en plan som tydeliggjør mål, innsatsområder og tiltak. Planens 3. mål handler om at «Kirken skal være en attraktiv arbeidsplass». De to innsatsområdene under det målet innebærer å implementere HR-strategi og en aktiv oppfølging av medarbeiderundersøkelsen.

I 2023 er tiltakene under innsatsområde «implementere HR-strategi» iverksatt, der prostigjennomgang har befestet seg som et månedlig samhandlingsverktøy. Det er gjennomført fagsamling for proster og prostesaksbehandlere og det er tatt initiativ til samarbeid og informasjonsutveksling med HR-avdelingen i Tunsberg bispedømmeråd. Gjennom VTV (Veien til vigsling) samhandler bispedømmene på tvers av region Øst som består av Oslo, Hamar, Tunsberg og Borg bispedømmer.

Medarbeiderundersøkelsen ble gjennomført i oktober 2023 og funnene ble klare i desember, men først presentert på nyåret. Det vil arbeides med undersøkelsen gjennom våren 2024 med fokus på å analysere resultatene og presentere funnene i ulike fora, med særlig blick for bevarings- og utfordringsområder. Dette er et viktig verktøy for å forstå hvordan arbeidstakerne opplever arbeidsmiljøet og i arbeidet med organisasjonsutvikling. Se pkt. 3.3.1.

For andre år ble sommervikar i prestetjeneste med tilhørende sommervikarkurset gjennomført. 3 personer gjorde sommeren 2023 tjeneste i hhv. Søndre Borge syssel, Søndre Follo og Øvre Romerike prostier. Vikaroppdrag har vist seg å være ett av flere gode rekrutteringstiltak. Av kapasitetsgrunner ble det ikke

gjennomført studenttreff i 2023, det ble skjøvet til 2024, men gjennom VTV-ordningen og samlingen hvert år i uke 25, får vi både oversikt over og kontakt med studenter underveis i studier til vigslede tjenester i Dnk.

Det er et ønske om i samarbeid mellom arbeidsgiverlinjene, å videreutvikle en felles plan for rekruttering til stillinger i Dnk i Borg. Dette arbeidet fortsetter i 2024.

Veien videre:

- Fortsette og videreutvikle rekrutteringsarbeidet blant studenter
- Fortsette med sommervikartjeneste for teologistudenter
- Utvikle felles plan for rekruttering til stillinger i Dnk i Borg

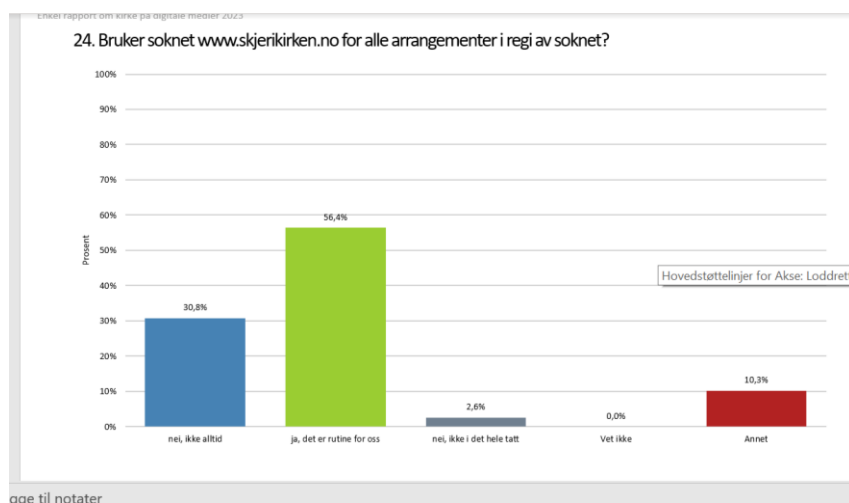
Resultatmål 3.3.4 Kirkens verktøy for digital samhandling utnyttes

Resultat

Stadig flere menigheter bruker verktøyet skjerikirken.no. Det er en utfordring at mange fellesråd bruker kommunenes IKT- plattform. Dette hindrer oss i å realisere gevinster for digital samhandling. Resultatmål ikke oppnådd.

Vurdering

Det er jobbet målbevisst med informasjon og oppfordringer rundt skjerikirken gjennom 2023. Flere menigheter melder at de opplever systemet som tungvint, særlig de som benytter Kardinal. Systemet har blitt mye bedre i løpet av 2023. Over halvparten av menighetene melder at det er rutine å bruke Skjerikirken.

Figur fra rapporten om digitalt arbeid i Borg 2023.

Det pågår et stort arbeid i digitaliseringsstyret i trossamfunnet Den norske kirke. Vi fortsetter arbeidet.

Kirken 2023 i tall

- ✓ 13 000 sjelesorgsamtaler
- ✓ 1400 konserter med 150 000 deltagere
- ✓ Digital kirke; rekkevidde på minst 5 millioner, stort arbeid
  - ✓ 3700 besøk gjennom besøkstjeneste
- ✓ 1800 dager med åpne kirker- 21 åpne kirker ved kriser
- ✓ Allehelgen- utdeling av lys på 37 kjøpesentre/stasjon/torg
  - ✓ 20 nye ungdomsdiakonale tiltak
    - ✓ 2902 døpte
    - ✓ 4164 konfirmanter
- ✓ 35 000 deltagere i barne- og ungdomsaktiviteter
  - ✓ 6 026 gudstjenester
- ✓ 340 000 deltakere på gudstjenester
  - ✓ 732 vigslar
  - ✓ 4641 gravferder
- ✓ 56 sokn har familiemiddager jevnlig
  - ✓ 1900 voksne kormedlemmer

DEN NORSKE KIRKE
Borg bispedømme